

به نام خدا

سؤالات متن کتاب مطالعات اجتماعی

هشتم دبیرستان

(دوره اول)

همراه با پاسخ

درس ۱ تا ۲۴

قابل استفاده دبیران محترم و دانش آموزان عزیز

تهیه کننده:

علی ندافی

"دبیر مطالعات منطقه ۳ تهران"

سال ۱۴۰۰ - ۱۳۹۹

@Motaleat808

۱- تعاون یعنی چه؟ یعنی همکاری و یاری رساندن به یکدیگر.

۲- ما انسانها در مقابل چه کسانی مسئول هستیم؟ در مقابل خداوند متعال نسبت به خود، دیگران و محیطی که در آن زندگی میکنیم، مسئول هستیم.

۳- چرا هیچکس نمی تواند اعمال و رفتار و زندگی خود را از اجتماع جدا کند؟ از آنجایی که انسان هم موجودی اجتماعی و هم مسئول، آفریده شده است، هیچکس نمی تواند اعمال و رفتار و زندگی خود را از اجتماع جدا کند و بگوید من می خواهم زندگی آسوده ای داشته باشم، نسبت به آنچه در جامعه می گذرد و اتفاقاتی که برای دیگران می افتد، بی تفاوت بمانم و زندگی خود را از دیگران جدا کنم.

۴- دین اسلام در زمینه رابطه فرد با .. اجتماع .. پیام ها و دستوراتی دارد.

۵- قرآن در مورد تعاون و همکاری چه فرموده است؟ در کارهای نیک و پرهیزکاری، یکدیگر را یاری کنید و در گناه و ستمکاری همکاری نکنید.

۶- حضرت علی (ع) در مورد رفع مشکل مؤمنان چه می فرماید؟ از پیامبر اکرم (ص) شنیدم که فرمود کسی که یک مشکل از مومنی رفع کند، مانند کسی است که تمام عمرش را به عبادت سپری کرده است.

۷- یکی از کارهایی که قرآن کریم به آن امر فرموده " .. تعاون .. " است.

۸- همکاری نکردن در گناه یعنی چه؟ یعنی اینکه اگر کسی کار ناپسند یا گناهی انجام می دهد ما او را تشویق نکنیم یا طوری رفتار نکنیم که انگار با او موافق هستیم. همکاری نکردن در گناه، گاهی به این صورت است که مقدمه انجام آن گناه را برای خود یا دیگران فراهم نکنیم.

۹- جلوه ها و شکلهای مختلف تعاون را بنویسید. اظهار دوستی و محبت، همدلی و خوشحال کردن یکدیگر، هدیه دادن، کوشش برای ایجاد صلح و آشتی میان انسانها، عیادت از بیمار، قرض دادن، رفع مشکلات مردم و یاری رساندن به آنها در گرفتاریها، مشارکت کردن برای رفع نیازهای مالی فقرا، امر به معروف و نهی از منکر و ...

۱۰- همکاری و همدلی در خانواده چه نتیجه ای دارد؟ باعث صمیمیت و محبت بیشتر بین اعضای خانواده می شود.

۱۱- نتیجه تقسیم وظایف و مسئولیتها در خانواده چیست؟ هر عضوی از خانواده احساس می کند که مفید است و همه کارهای خانه بر دوش یک نفر قرار نمی گیرد.

۱۲- پیامبر اکرم (ص) و امامان بزرگوار (ع) در چه کارهایی با اعضای خانواده خود همکاری می کردند؟ دوشیدن شیر چهارپایان، آسیاب کردن گندم و جو و نظافت خانه.

۱۳- نمونه هایی از همکاری در مدرسه را بنویسید. همکاری در نظافت کلاس و مدرسه، کمک به همکلاسی هایی که در درس ضعیف هستند، همکاری در مراسم صبحگاهی و ...

۱۴- همدلی و همکاری در بین افراد یک محل چه نتیجه ای دارد؟ علاوه بر ایجاد صمیمیت و همبستگی، موجب می شود که کارها بهتر پیش می رود.

۱۵- در دین اسلام به محبت و توجه به همسایه سفارش بسیار شده است. صحیح (*) غلط ()

۱۶- چند نمونه از تعاون در محله را بنویسید. عیادت از همسایه بیمار، کمک و خوشامدگویی به همسایه جدیدی که به محله نقل مکان نموده، همکاری در نظافت و پاکیزگی محله و مراقبت از اموال عمومی و همکاری در جشن ها و مراسم مختلف.

۱۷- امام صادق (ع) در باره خوش رفتاری با همسایه چه می فرمایند؟ می فرماید: با همسایه ات خوش رفتاری کن تا مسلمان راستین باشی

۱۸- آیا صحیح است که در خانه، همه کارها بر دوش یک نفر گذاشته شود؟ چرا؟ خیر، چون این کار باعث ناراحتی بین اعضای خانواده می شود.

۱۹- چه عواملی مانع از همکاری و تعاون می شود؟ خودخواهی، حسادت، کینه و دشمنی، غرور و تکبر.

- ۱- آیا تعاون تنها به خانه و مدرسه و محله، محدود می شود؟ خیر، گاهی افراد نیکوکار در سطح جامعه به صورت فردی و گاهی به صورت گروهی به دیگران یاری می رسانند و کمک می کنند.
- ۲- اتفاق به چه معناست؟ افراد از طریق بخشش مال، علم، توانایی ها و وقت خود به کسانی که نیازمند هستند، یاری می رسانند. به این بخشش "اتفاق" می گویند.
- ۳- آیه ای از قرآن در مورد اتفاق بنویسید. "هرگز به نیکی نمی رسید مگر اینکه از آنچه دوست دارید، اتفاق کنید"...
- ۴- اتفاق کردن چه اثراتی در زندگی فرد اتفاق کننده دارد؟ زمینه رستگاری فرد را در دنیا و آخرت فراهم می کند- موجب پاکی و افزایش مال و ثروت می شود- باعث تقویت روحیه ایثار و بخشش می شود- قلب انسان را از دلبستگی به مال دنیا و ثروت می رها کند- آرامش روحی و روانی به دنبال دارد.
- ۵- گاهی افراد نیکوکار در قالب سازمانهای .. مردم نهاد .. و .. مؤسسات خیریه .. به یاری نیازمندان یا حل برخی از مشکلات جامعه میپردازند.
- ۶- چند نمونه از مؤسسات خیریه را نام ببرید. انجمن حمایت از بیماران خاص، انجمن نگهداری از معلولین و سالمندان، درمانگاه های خیریه، مؤسسات نگهداری و حمایت از یتام و خیرین مدرسه ساز و کتابخانه ساز.
- ۷- همه سازمانها و مؤسسات خیریه باید برای فعالیت های خود از .. وزارت کشور .. مجوز بگیرند.
- ۸- خیرین مدرسه ساز چگونه افرادی هستند؟ خیرین مدرسه ساز با استفاده از توانمندی های خود و دیگر افراد یا نهادهای نیکوکار به ساختن یا تعمیر و نوسازی و تجهیز مدارس می پردازند و این مدارس را به صورت رایگان در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار می دهند.
- ۹- یکی از اقدامات بسیار خوب به منظور اتفاق و تعاون در جامعه، .. وقف .. است.
- ۱۰- وقف چیست؟ از دیرباز افراد نیکوکار بناهایی مانند مدرسه علمیه، پل، کاروانسرا، آب انبار و حمام عمومی می ساختند تا مردم بتوانند از آنها استفاده کنند. گاهی نیز دستور می دادند از منافع و درآمدی که از فعالیتی در یک مکان خاص حاصل می شود مثلاً از زمین کشاورزی یا کارگاه تولیدی، به افراد نیازمند کمک شود.
- ۱۱- اهمیت وقف را بنویسید. برخی وقف ها آن چنان مهم هستند که گاهی می توانند جریان های فرهنگی، علمی، جغرافیایی یا سیاسی یک شهر را تغییر بدهند.
- ۱۲- موقوفات چیست؟ به اموال و دارایی هایی که وقف می شود، موقوفات می گویند و کسی حق تصرف در آنها را ندارد یعنی تا ابد باید به همان صورت که واقف معین نموده است استفاده شود.
- ۱۳- وقف گروهی یا خانوادگی چگونه وقفی است؟ یکی از انواع وقف، وقف گروهی یا خانوادگی است. در این نوع وقف ها، چند نفر یا اعضای یک خانواده که هر یک به تنهایی توانایی کافی برای وقف ندارند، با مشارکت مالی یکدیگر، وقفی را انجام داده و به این ترتیب، همه در پاداش این کار نیک و خوشحال نمودن دیگران، شریک می شوند.
- ۱۴- شرکت های تعاونی چگونه تشکیل می شود؟ هر گاه گروهی از مردم برای رفع نیازهای معیشتی و شغلی خود دور هم جمع شوند و بر طبق قانون تعاونی ها، در فعالیتی سرمایه گذاری و همکاری کنند و در سود و زیان آن شریک شوند، در واقع یک شرکت تعاونی، تأسیس کرده اند و هر یک از آنها را عضو شرکت تعاونی می نامند.
- ۱۵- تفاوت شرکت های تعاونی و شرکت های غیر تعاونی چیست؟ در تعاونی، همه افراد با هم برابر هستند یعنی هر کس با هر مقدار سرمایه (سهم) عضو شود، یک حق رأی دارد. در حالی که در شرکت های غیر تعاونی، هر کس سرمایه و سهامش بیشتر است، قدرت بیشتری در تصمیم گیری ها دارد.
- ۱۶- شرکتهای تعاونی چه هدفی و چه ویژگی هایی دارند؟ در شرکت های تعاونی، گروهی از افراد به طور داوطلبانه برای یک هدف مشترک تلاش می کنند. هدف شرکت های تعاونی معمولاً حل مشکلات اقتصادی و ایجاد رفاه و زندگی بهتر برای اعضای آن است و منفعی نیز که از همکاری و فعالیت گروهی (جمع) حاصل می شود، به طور برابر و یکسان بین همه اعضا، توزیع می شود.

- ۱- حکومت کشور ما چیست و چگونه اداره می شود؟ حکومت کشور ما جمهوری اسلامی است و به وسیله سه قوه مقننه، قضائیه و مجریه، زیر نظر مقام معظم رهبری اداره می شود.
- ۲- قوه مجریه همان .. دولت .. و سازمانهای وابسته به دولت است.
- ۳- ریاست قوه مجریه بر عهده .. رئیس جمهور .. است.
- ۴- مسئولیت هایی که رئیس جمهور بر عهده دارد را بنویسید. مسئولیت اجرای قانون اساسی و قوانین مصوب مجلس .
- ۵- عالی ترین مقام رسمی کشور پس از مقام معظم رهبری .. رئیس جمهور .. است.
- ۶- رئیس جمهور برای چه مدت و چگونه انتخاب می شود؟ رئیس جمهور برای مدت چهار سال با رای مستقیم مردم انتخاب می شود و تنها برای یک دوره چهار ساله دیگر به صورت متوالی انتخاب مجدد او مانعی ندارد.
- ۷- کسانی که شرایط ریاست جمهوری را دارند صلاحیتشان توسط .. شورای نگهبان .. تأیید می شود.
- ۸- کاندیداهای ریاست جمهوری چگونه پیامهای خود را به مردم می رسانند؟ پس از آن که صلاحیتشان توسط شورای نگهبان تأیید شد، پیام ها و برنامه های خود را از طریق تبلیغات انتخاباتی در صدا و سیما، روزنامه ها و مجلات و اینترنت و سخنرانی مختلف، به مردم می رسانند.
- ۹- چه کسانی می توانند در انتخابات ریاست جمهوری شرکت کنند؟ در روز رای گیری، همه کسانی که ایرانی و تبعه جمهوری اسلامی ایران هستند (حتی افرادی که در خارج از کشور زندگی می کنند) می توانند رأی بدهند.
- ۱۰- حداقل سن رأی دهندگان .. ۱۸ .. سال تعیین شده است.
- ۱۱- رأی دهندگان ریاست جمهوری باید چگونه نامزدهای خود را انتخاب کنند؟ رأی دهندگان باید تلاش کنند تا صالح ترین فرد را برای ریاست جمهوری در میان نامزدها شناسایی کنند، فردی که با داشتن برنامه ای مناسب، بیشترین میزان تعهد، کاردانی و دوری از فساد را داشته باشد و با جدیت، به دنبال حل مشکلات مردم و جامعه باشد.
- ۱۲- رئیس جمهور برای شروع بکار، حکم وی توسط .. رهبر .. امضاء و تنفیذ می شود.
- ۱۳- مراسم تحلیف (سوگند) رئیس جمهور چگونه انجام می شود؟ رئیس جمهور در مجلس شورای اسلامی با حضور نمایندگان مجلس شورای نگهبان و رئیس قوه قضائیه در پیشگاه قرآن کریم سوگند یاد می کند که وظایف خود را مانند ترویج دین و اخلاق، پشتیبانی از حق، گسترش عدالت، پاسداری از قانون اساسی و ... به درستی انجام دهد.
- ۱۴- رئیس جمهور و هیات دولت در برابر چه کسانی مسئول هستند؟ در برابر ملت ایران، رهبر و مجلس شورای اسلامی مسئول هستند و باید پاسخگو باشند.
- ۱۵- هیات دولت از چه کسانی تشکیل می شود؟ از رئیس جمهور، معاونان و وزیران .
- ۱۶- رئیس جمهور در شروع کار خود چه کارهایی را انجام می دهد؟ افرادی را بعنوان وزیر انتخاب و به مجلس معرفی می کند. هر وزیر برنامه های خود را ارائه می دهد و سپس نمایندگان درباره صلاحیت او برای وزارت اظهار نظر می کنند و در باره هر وزیر رأی گیری می شود، در صورتی که اکثریت نمایندگان مجلس به وزیری رأی اعتماد بدهند، او می تواند بعنوان وزیر شروع بکار نماید.
- ۱۷- هر وزیر مسئول یک .. وزارتخانه .. است.
- ۱۸- وزارتخانه به کجا گفته می شود؟ ساختمانی که دفتر وزیر در آنجا قرار دارد، وزارتخانه نامیده می شود.
- ۱۹- هیات دولت در طی سال چه کارهایی انجام می دهد؟ جلسات متعددی برگزار می کند و رئیس جمهور و وزیران در مورد مسائل مهم کشور و جهان به گفت و گو می پردازند و با مشورت یکدیگر، به راه حلهایی می رسند و در مورد مسائل تصمیم گیری می کنند.
- ۲۰- مقرر هیات دولت و وزارتخانه ها در .. تهران .. است.

۲۱- برنامه وزارتخانه ها در استانها چگونه اجرا می شود؟ وزارتخانه ها در همه استانهای کشور، سازمانها و اداراتی دارند که برنامه های آنها را اجرا می کنند.

۲۲- هر یک از موضوعات زیر که در زندگی روزمره با آن سروکار دارید، به کدام وزارتخانه مربوط می شود؟

✓ درس خواندن در مدرسه: وزارت آموزش و پرورش

✓ استفاده از اتوبان، بزرگراه ها و جاده های بین شهرها در مسافرت: وزارت راه و شهرسازی

✓ رفتن به سینما و کتابخانه: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

✓ مراجعه به پزشک و بیمارستان: وزارت بهداشت و درمان

✓ مصرف آب و برق: وزارت نیرو

تهیه کننده: علی ندافی

درس چهارم (وظایف دولت)

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم

۱- منظور از شهروندان، .. اتباع .. یک کشورند.

۲- چه کسانی شهروندان ایران محسوب می شوند؟ همه کسانی که تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران را دارند، چه شهری باشند، چه روستایی و عشایری، چه داخل کشور زندگی کنند و چه در خارج از کشور، شهروند ایران محسوب می شوند.

۳- شهروندان در رابطه با دولت چه حقوقی دارند؟ آنها حق دارند از خدمات دولت در زمینه های مختلف بهره مند شوند، و حق دارند آزادی بیان، اظهار نظر و انتقاد داشته باشند.

۴- شهروندان کشور چه وظیفه ای نسبت به دولت دارند؟ وظیفه دارند به قوانین و مقررات کشور احترام بگذارند و آنها را رعایت کنند، با دولت مشارکت و همکاری صمیمانه داشته باشند، مالیات خود را بپردازند و در هنگام جنگ از کشور دفاع کنند.

۵- مهمترین وظایف دولت بر اساس قانون اساسی چیست؟ دولت موظف است شرایط و لوازم سواد و آموزش، بهداشت، شغل مناسب، رفاه، امنیت، فرهنگ و اخلاق اسلامی را در جامعه فراهم کند. دولت همچنین وظیفه دارد تجهیزات زیربنایی و خدمات عمومی مانند ساختن راه و جاده، پل، بیمارستان، مسکن، مدرسه، سد، مخابرات، آب، برق و گاز و ... را در کشور، گسترش دهد.

۶- اجرای قوانین . مصوبات مجلس شورای اسلامی از وظایف مهم دولت است. صحیح (*) غلط ()

۷- وظایف و اختیارات رئیس جمهور را نام ببرید.

- امضای قراردادهایی که بین ایران و کشورهای دیگر بسته می شود
- امضای استوار نامه سفیران کشور ما و پذیرش استوار نامه سفیران سایر کشورها
- اعطای نشان های دولتی .

۸- تنظیم لایحه بر عهده .. دولت .. است.

۹- لوایح تنظیم شده توسط دولت برای تصویب و قانونی شدن به کجا فرستاده می شود؟ مجلس شورای اسلامی

۱۰- وظیفه نظارت بر فعالیتهای دولت بر عهده کیست؟ بر عهده نمایندگان مجلس

۱۱- سؤال کردن از رئیس جمهور و وزرا توسط نمایندگان چگونه انجام می شود؟ نمایندگان ممکن است از عملکرد رئیس جمهور یا هر یک از وزیران سؤال کنند. در این صورت رئیس جمهور یا وزیری که از او سؤال شده باید در مجلس حاضر شود و به سؤال نمایندگان پاسخ دهد. گاهی نیز ممکن است مجلس، وزیری را استیضاح کند.

۱۲- دولت در چه زمینه هایی فعالیتهای مختلفی انجام می دهد؟ در زمینه های آموزش، بهداشت، اوقات فراغت، حفاظت از محیط زیست، مسکن، کشاورزی، صنعت و ... انجام می دهد. همچنین برای اقدامات عمرانی مثل ساختن پل، جاده، فرودگاه، نیروگاه برق و ... سرمایه گذاری کند.

۱۳- دولت برای اداره امور کشور باید .. در آمد .. داشته باشد تا بتواند هزینه کند.

۱۴- درآمد دولت به چند بخش تقسیم می شود؟-درآمدهای حاصل از صادرات نفت- درآمدهای حاصل از مالیات - سایر درآمدها

۱۵- بخشی از درآمدهای دولت از راه .. مالیات .. تأمین می شود.

۱۶- مالیات چیست؟ مالیات پولی است که بر طبق قانون، افراد و موسسات به دولت می پردازند تا جهت اداره امور کشور، مورد استفاده قرار بگیرد.

۱۷- سایر درآمدهای دولت غیر از مالیات و نفت از چه راه هایی است؟ درآمدهایی از بابت ارائه خدمات برق، آب، گاز و تلفن به مردم، صدور گواهینامه رانندگی، سند مالکیت، گذرنامه و نظایر آن، یا درآمدهای ناشی از سرمایه گذاری در صنایع بزرگ.

۱۸- کدام بخش از درآمدهای دولت نسبت به دیگر موارد کوچکتر است؟ سایر درآمدها

۱۹- بودجه چیست؟ بودجه به زبان ساده یعنی پیش بینی دخل و خرج دولت یا همان درآمدها و هزینه ها. بودجه سندی است که دولت در آن درآمدها و هزینه های یک کشور را برای یکسال، معین می کند.

۲۰- یکی از وظایف مهم دولتها، تنظیم لایحه .. بودجه .. است.

۲۱- تصویب لایحه بودجه بر عهده کیست؟ مجلس شورای اسلامی

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس پنجم (آسیبهای اجتماعی و پیشگیری از آنها) تهیه کننده: علی ندافی

۱- نوجوانان چه گروه سنی را تشکیل می دهند؟ گروه سنی ۱۲ تا ۱۸ سال

۲- در دوره نوجوانی افراد دچار چه تغییراتی می شوند؟ در این دوره، نوجوانان علاوه بر تغییرات جسمانی از نظر ذهنی و اجتماعی نیز تغییر می کنند.

۳- بلوغ چیست؟ و در چه دوره سنی رخ می دهد؟ تغییرات جسمانی دوره نوجوانی را بلوغ می گویند که بین ۱۲ تا ۱۸ سالگی می باشد.

۴- تغییرات دوره نوجوانی اغلب باعث بروز چه مسائلی می شود؟ تغییرات در این دوره، اغلب باعث بروز مسائل مختلف عاطفی و احساسی در نوجوانان می شود.

۵- ما نوجوانان چه حقوقی داریم؟ ما حق داریم درس بخوانیم، مطالعه کنیم، حرفه و مهارت بیاموزیم، به ورزش و هنر بپردازیم، استعدادهای خود را بشناسیم و شکوفا کنیم، تفریح و شادی کنیم و از زندگی لذت ببریم.

۶- وظیفه ما نوجوانان چیست؟ ما وظیفه داریم از این دوره زندگی خود که هنوز مسئولیت اداره یک خانواده را برعهده نگرفته ایم، به خوبی استفاده کنیم و قدر امکاناتی را که خانواده و مدرسه در اختیار ما می گذارند، بدانیم. ما نوجوانان رو به جوانی و بزرگسالی حرکت می کنیم و باید هدف هایی برای زندگی خود داشته باشیم.

۷- نوجوانی فرصتی برای کسب .. شایستگی ها .. و .. مهارت های .. زندگی است.

۸- به چه دلیل در دوره نوجوانی، افراد بیشتر در معرض آسیب های اجتماعی قرار می گیرند؟ به دلیل برخی خصوصیات که در دوران بلوغ به وجود می آید، افراد حساس ترند و ممکن است روحیه هیجانی و کنجکاوی آنها باعث شود.

۹- چه آسیب های اجتماعی و مشکلات برای افراد جامعه ممکن است بوجود آید؟ پرخاشگری و نزاع و اعتیاد

۱۰- پرخاشگری و نزاع نتیجه کنترل نکردن .. خشم .. است.

۱۱- خشم و عصبانیت احساسی .. طبیعی .. است.

۱۲- چه کسانی به افراد پرخاشگر تبدیل می شوند؟ افرادی که راه های درست ابراز خشم را یاد نگرفته و نمی توانند به طور معمول خشم خود را کنترل (مهار) کنند.

۱۳- رفتارهای پرخاشگرانه به چه شکل هایی ممکن است بروز کند؟ آزار و اذیت، کتک زدن، مسخره کردن و تحقیر دیگران، بی ادبی نمودن و ناسزا گفتن و شکستن و تخریب وسایل .

۱۴- پرخاشگری چه صدماتی به فرد پرخاشگر می زند؟ نوجوانان پرخاشگر، تحمل کمی دارند. پرخاشگری همچنین مشکلاتی را در یادگیری و تحصیل به وجود می آورد و زمینه را برای سایر آسیب های اجتماعی فراهم می کند. گاهی پرخاشگری ممکن است اثرات جبران ناپذیری در زندگی فرد به وجود بیاورد.

۱۵- سه قاعده را که در هنگام خشم و عصبانیت باید به خاطر بسپاریم چیست؟

۱- نباید به خود صدمه بزیم. ۲- نباید به دیگران صدمه بزیم. ۳- نباید به وسایل یا اموال خود و دیگران، صدمه بزیم.

۱۶- وقتی ما از دست کسی عصبانی هستیم چه کارهایی باید انجام دهیم؟

- ✓ به خدا پناه ببریم و با گفتن ذکر و نام و یاد خدا خود را آرام کنیم.
- ✓ نفس های عمیق بکشیم و از یک تا ده بشماریم.
- ✓ با رعایت سه قاعده ای که گفته شد، علت عصبانیت خود را مؤدبانه و آرام بیان کنیم.
- ✓ اگر نمی توانیم خود را آرام کنیم، محیط ناراحت کننده را ترک کنیم.
- ✓ برای آرام کردن خود از گفت و گو و مشورت با بزرگ ترها کمک بگیریم.
- ✓ خوبی های طرف مقابل را به یاد بیاوریم.

۱۷- وقتی دیگران از دست ما عصبانی هستند چه کارهایی باید انجام دهیم؟

- ✓ به آرامی از او سؤال کنیم چرا از دست ما عصبانی است و علت چیست؟
- ✓ به حرفهای طرف مقابل، خوب گوش کنیم و حرف های او را قطع نکنیم.
- ✓ اگر اشتباهی مرتکب نشده ایم، با آرامش توضیح دهیم و اگر اشتباهی کرده ایم عذر خواهی کنیم و راهی برای جبران اشتباه، پیدا کنیم.
- ✓ اگر کسی از دست ما خیلی عصبانی است، به طوری که حاضر به شنیدن حرف های ما نیست و ممکن است به ما صدمه بزند، فوراً صحنه را ترک کنیم و از بزرگترها کمک بخواهیم.

۱۸- حضرت علی^(ع) در باره خشم چه فرموده اند؟ "خشم دشمن توست، پس آنرا بر خود مسلط مگردان".

۱۹- امام صادق^(ع) در باره خشم چه فرموده اند؟ "هر کس مالک خشم خود نباشد، مالک عقل خود نخواهد بود".

۲۰- یکی از آسیب هایی که در هر کشوری افراد به ویژه جوانان را تهدید می کند اعتیاد به **مواد مخدر**.. است.

۲۱- **مواد مخدر چیست؟** موادی هستند که مصرف آنها تغییراتی روی دستگاه عصبی ایجاد می کند و باعث کم شدن هوشیاری و بی حسی و بی حالی می شوند اما پس از تمام شدن اثر آن روی مغز، فرد حال بسیار بدی پیدا می کند و مجبور است دوباره به سمت آن ماده برود. به عبارت دیگر فرد به آن وابستگی پیدا می کند و حاضر است برای به دست آوردن آن ماده، هر کاری بکند.

۲۲- آیا فردی که مشکلاتی در زندگی دارد، عاقلانه است به مواد مخدر پناه ببرد؟ چرا؟

خیر، زیرا مواد مخدر نه تنها مشکلات را حل نمی کند بلکه آسیب های شدیدی بر جسم و روان افراد وارد کرده و مشکلات افراد را چند برابر می کند.

۲۳- علل گرایش افراد به مواد مخدر کدام اند؟ راه حل درست برخورد با هر یک از آنها چیست؟ برای فرار از مشکلات- کنجکاوی-

تحت تأثیر دیگران قرار گرفتن- جرأت و مهارت نه گفتن را ندارند- خودنمایی- شکست های جزئی در زندگی.

با افزایش آگاهی و جمع آوری اطلاعات در باره آثار زیان بار اعتیاد.

۲۴- بر طبق قانون چه مواردی در خصوص مواد مخدر جرم است؟ نگهداری و مخفی نمودن، خرید و فروش و پخش، مصرف و واردات و

صادرات مواد مخدر.

۲۵- چرا بیشتر کشورها با قاچاقچیان و مصرف کنندگان مواد مخدر مبارزه می کنند؟ زیرا قاچاق و مصرف مواد مخدر موجب از بین رفتن

سرمایه های انسانی و اقتصادی جامعه می شود و آسیب های جبران ناپذیری به نیروی کار جوان جامعه وارد می کند.

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس ششم (قوة قضائیه) تهیه کننده: علی ندافی

۱- چه کسانی از نوجوانان در برابر آسیب ها و تهدیدات محافظت می کنند؟ خود، خانواده، مدرسه، قانون و نیروی انتظامی .

۲- هر فرد چگونه می تواند از خودش در برابر آسیب ها و تهدیدات محافظت کند؟ هر فرد نسبت به بدن و روح و روان خود مسئول است و

باید از اعمال و رفتاری که به سلامتی بدنی و روانی او لطمه می زند، پرهیز کند. البته در این راه باید همیشه از خداوند متعال کمک بگیریم و از طریق نماز و

دعا از او بخواهیم تا ما را یاری کند که در راه راست حرکت کنیم و به وسوسه های شیطانی تسلیم نشویم.

۳- خانواده چگونه می تواند از فرزندان خود در برابر آسیب ها محافظت کند؟ پدر و مادر، مسئولیت مراقبت از فرزندان و فراهم کردن امکانات زندگی برای آنها را دارند. پدر و مادر در تربیت و مراقبت فرزندان، حق قانونی دارند. آنها حق دارند تا زمانی که فرزندان مستقل نشده اند، بر فعالیت های آنها نظارت دقیق داشته باشند.

۴- چرا وجود نهادی مثل قوه قضائیه در جامعه لازم است؟ چون در هر جامعه ای افرادی وجود دارند که با زیر پا گذاشتن قانون تخلف می کنند. همچنین در هر جامعه ای اختلافاتی بین افراد، به وجود می آید.

۵- اختلافات بین افراد جامعه ناشی از چیست؟ در اثر آگاه نبودن و ندانستن قانون پیش بیاید و یا افرادی عمداً از قانون سرپیچی کنند.

۶- قوه قضائیه چگونه نهادی است؟ در هر جامعه ای باید نهادی وجود داشته باشد که عدالت اجتماعی را برقرار سازد، بر اجرای قوانین نظارت کند، با تخلفات برخورد کند و متخلفان را به مجازات برساند. این نهاد، قوه قضائیه است که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی افراد است.

۷- رئیس قوه قضائیه چگونه و برای چه مدتی انتخاب می شود؟ و چه صفاتی باید داشته باشد؟ بر طبق قانون اساسی، رئیس قوه قضائیه از سوی رهبر جمهوری اسلامی به مدت پنج سال انتخاب می شود. رئیس قوه قضائیه باید فردی مجتهد، عادل، آگاه به امور قضایی و مدیر و مدبر باشد.

۸- یکی از مهمترین وظایف قوه قضائیه چیست؟ حل کردن اختلافات مردم

۹- حل کردن اختلافات مردم از چه راه هایی انجام می شود؟ در درجه اول از راه مسالمت آمیز و با گفتگو موضوع را حل کنند و در این راه افراد با تجربه تر و ریش سفیدان فامیل و شورای حل اختلاف محله کمک بگیرند و در صورتی که نتیجه ای حاصل نشد برای حل اختلاف به دادگاه مراجعه نمایند.

۱۰- هیچگاه نباید افراد برای گرفتن حق خود، به طور خودسرانه یا از راه زد و خورد و نزاع عمل کنند. صحیح(*) غلط ()

۱۱- انواع دعاوی (اختلافات) را که در دادگاه مطرح می شود را نام ببرید؟ دعاوی (اختلافات) کیفری - دعاوی (اختلافات) حقوقی

۱۲- دعاوی کیفری را توضیح دهید. مربوط به اعمالی است که دادگاه برای فردی که مرتکب جرمی شده است، مجازات تعیین می کند. مانند: فحاشی، جعل

۱۳- دعاوی حقوقی را توضیح دهید. مربوط به اعمالی است که دادگاه مجازاتی تعیین نمی کند بلکه افراد را ملزم می کند که تکالیفشان را انجام دهند یا حقوق قانونی دیگران را بدهند. مانند: تخریب خانه همسایه، تصرف زمین.

۱۴- قاضی در دادگاه چه کاری انجام می دهد؟ در دادگاه، قاضی مدارک خواهان (شاکی) و خوانده را مطالعه می کند و از آنها می خواهد تا دلایل خود را بیان کنند.

۱۵- قاضی باید دارای چه شرایطی باشد؟ قاضی باید فردی عادل و آشنا با قوانین باشد.

۱۶- در همه دادگاه ها افراد حق دارند فردی را به عنوان .. وکیل .. انتخاب کنند تا از حقوق آنها دفاع کند.

۱۷- وکیل چه کسی است؟ وکیل کسی است که در رشته حقوق درس خوانده و به قوانین آشناست و پروانه (اجازه نامه) و کالت دارد.

۱۸- اگر کسی توانایی مالی نداشته باشد که وکیل بگیرد می تواند از دادگاه درخواست وکیل نماید. صحیح(*) غلط ()

۱۹- افراد می توانند قبل از نوشتن شکایت در مجتمع های قضایی با .. مشاور حقوقی .. در آن مجتمع مشورت کنند.

سئوالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس هفتم (ارتباط و رسانه) تهیه کننده: علی ندافی

۱- انسان تا چه اندازه به ارتباط نیاز دارد؟ ارتباط برقرار کردن یکی از نیازهای مهم بشر است. بدون ارتباط ما نمی توانیم زندگی کنیم. دنیایی را تصور کنید که ما همه چیز داشته باشیم اما با کسی ارتباط نداشته باشیم. به راستی در چنین دنیایی ادامه زندگی ممکن نیست.

۲- ارتباط انسان را به چه کاری قادر می کند؟ ارتباط انسان را قادر می کند تا خواسته ها و نیازهای خود را به دیگران منتقل کند.

۳- ارتباط بین انسانها از چه راه هایی برقرار می شود؟ محبت کردن، تبادل افکار و اعتقادات، تبادل اطلاعات، در میان گذاشتن

احساسات (اندوه، خوشحالی و ...)، حل کردن مسائل، درک کردن دیگران.

۴- شبکه ارتباطی که ما در آن بسر می بریم شامل چه چیز و چه کسانی است؟ ما در شبکه ای از ارتباطات به سر می بریم. این شبکه از خانواده و دوستان و محله و مدرسه شروع می شود و سپس به کمک وسایل ارتباط جمعی می توانیم حتی در سطح ملی و فراملی ارتباط برقرار کنیم.

۵- ما به کمک وسایل .. ارتباط جمعی.. می توانیم حتی در سطح ملی و فراملی ارتباط برقرار کنیم.

۶- ارتباط یعنی چه؟ ارتباط یعنی جریان ارسال و دریافت پیام.

۷- عناصر ارتباط را نام ببرید؟ ۱- فرستنده (ارسال کننده) ۲- گیرنده (دریافت کننده) ۳- پیام .

۸- با ذکر یک مثال فرستنده پیام، گیرنده پیام و پیام را مشخص کنید؟ وقتی به دوستی سلام می کنیم یا به او لبخند می زنیم، ما فرستنده یک پیام و دوستان گیرنده آن است. پیام هم سلام یا لبخند ماست.

۹- منظور از بازخورد چیست؟ اگر گیرنده نیز به فرستنده پیامی بفرستد و او را متوجه کند که معنی پیام را دریافت کرده به این عمل بازخورد می گویند. ۱۰- پیامهای ارسالی یا دریافتی ما با چه روشها و ابزارهایی فرستاده می شود؟ ممکن است با کلام باشد یا با رفتار و حرکات، از طریق نوشته باشد یا تلفن و

۱۱- در یک ارتباط کلامی زبان یک .. رسانه .. است.

۱۲- رسانه چیست؟ و چه چیزهایی را در بر می گیرد؟ هر وسیله ای که پیامی را از فرستنده به گیرنده منتقل کند، رسانه نامیده می شود. رسانه از ابزاری مانند زبان تا ابزار چاپی (علائم، کتاب ها، مجلات و ...) و ابزار الکترونیکی (تلفن، رادیو، تلویزیون، اینترنت و ...) را دربر می گیرد.

۱۳- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات چه خدماتی به مردم ارائه می کند؟ خدمات پستی، مخابراتی، رادیویی، صدا و تصویر را به مردم ارائه می کند و مسئولیت توسعه وسایل ارتباطی در کشور را به عهده دارد.

سوالات متن مطالعات اجتماعی هشتم

درس هشتم (رسانه ها در زندگی ما)

تهیه کننده: علی ندافی

۱- نمونه هایی از کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در زندگی نام ببرید. تبلیغات- مکاتبه و ارتباط سریع با دیگران - فعالیتهای علمی - کسب و کار - خدمات دولت الکترونیک - امنیت و نظارت - آموزش - عملیات بانکی - دسترسی به اخبار

۲- تبلیغات در فضای مجازی چگونه است؟ فضای مجازی به علت مخاطبان فراوان، محیط مناسبی برای تبلیغ است، از جمله برای محصولات یک کارخانه ایرانی یا تبلیغ برای یک فکر و باور درست.

۳- اینترنت چه کمکی به فعالیت های علمی میکند؟ گاهی ممکن است برای جست و جوی معنی یک لغت در دایره المعارف ها یا پیدا کردن مطلبی در چند کتاب، وقت زیادی صرف کنیم، در حالی که با جستجو در اینترنت به راحتی و سرعت می توان مطلب مورد نظر را از میان هزاران کتاب پیدا کرد.

۴- با پست الکترونیکی (ایمیل) و تلفن همراه چه کارهایی می توان انجام داد؟ با پست الکترونیکی (ایمیل) می توان نامه نگاری کرد و فایل های متنی یا صوتی و تصویری را به همراه نامه ارسال نمود. با تلفن همراه نیز می توان به راحتی با دیگران مکالمه کرد یا برای آنها پیام فرستاد.

۵- مهارت و مزایای تحقیق و جست و جو میان منابع مکتوب، با استفاده فراوان از اینترنت، کاهش پیدا می کند. صحیح(*) غلط()

۶- در مورد کسب و کار اینترنتی توضیح دهید. از طریق اینترنت، می توانیم ویژگی های کالای مورد نیاز خود را بررسی کنیم، تصویر کالاها را ببینیم و قیمت آنها را با هم مقایسه کنیم. پس از انتخاب، از طریق پایانه های فروش و با کارت اعتباری، می توانیم به صورت اینترنتی خرید کنیم.

۷- هنگام خرید اینترنتی چه نکاتی را باید رعایت کنیم؟

همیشه هنگام خرید یا سفارش اینترنتی از یک فروشگاه، باید اصول امنیتی را رعایت کنیم تا برخی افراد سودجو نتوانند برای ما مشکلاتی را به وجود بیاورند.

۸- چند نمونه از خدمات دولت الکترونیکی را بنویسید؟ پرداخت قبض آب و برق و تلفن و ... به وسیله تلفن یا اینترنت از داخل منزل- ثبت نام حج و زیارت- ثبت نام کنکور، آگاهی از نتایج آزمون ها - صدور گواهینامه ها. - رزرو یا خرید بلیت هواپیما، قطار و ... - آگاهی از میزان مالیات تعیین شده و پرداخت آن و ...

۹- آموزش از طریق ویدئو کنفرانس چگونه است؟ استاد می تواند با استفاده از وسایل ارتباطی نوین از راه دور در چند کلاس تدریس کند و یا با دانشجویانش همان طور که در کلاس به طور حضوری صحبت می کند ارتباط برقرار کند. در این آموزش، استاد و دانشجو، صدا و تصویر یکدیگر را دریافت می کنند و نیازی به سفر استاد به شهری که دانشجو در زندگی می کند و تشکیل کلاس در آنجا، نیست. به این نوع آموزش، آموزش از طریق ویدئو کنفرانس (دور سخنی) می گویند.

۱۰- کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات جهت برقراری امنیت و نظارت را بنویسید. با استفاده از تلویزیون های مدار بسته، تلفن همراه و اینترنت، می توان مکان های مهم مثل فرودگاه ها، موزه ها، فروشگاه های بزرگ و ... را پایش (کنترل) کرد و جلوی اعمال خلاف یا سرقت را گرفت. برای مثال افراد می توانند با استفاده از این وسایل از منزل خود، محل کارشان را مشاهده کنند و بالعکس. با استفاده از دوربین ها و رایانه ها، کنترل ترافیک نیز انجام می گیرد و تخلفات رانندگی ثبت می شود.

۱۱- افراد از طریق تلفن، دستگاه خودپرداز و اینترنت چه کارهایی می توانند انجام دهند؟ افراد از طریق تلفن، دستگاه خود پرداز و اینترنت می توانند به شبکه بانکی متصل شوند و کارهایی مانند واریز کردن پول به حساب دیگران، گرفتن موجودی، دریافت صورتحساب یا برداشتن پول از حساب خودشان را انجام دهند.

۱۲- عدم توجه به منابع تولید و نشر خبر، سبب چه چیزی می شود؟ توجه نکردن به منابع تولید و نشر خبر، گاهی می تواند سبب تغییر یا انحراف در ذهن و افکار عمومی شود.

۱۳- استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات چه نتایجی دارد؟ موجب می شود که در وقت و هزینه ها صرفه جویی شود، رفت و آمدها در شهرها کمتر شود و به علاوه بتوانیم در ۲۴ ساعت شبانه روز، و نه فقط در ساعاتی معین، از این خدمات بهره مند شویم.

۱۴- برخی از فناوری های جدید را مثال بزنید؟ روشن و خاموش کردن وسایل خانه با تلفن همراه از راه دور، یا ماموران آب و برق و گاز و ... بتوانند بدون مراجعه به منازل، میزان مصرف آنها را ثبت کنند و قبض ارسال نمایند.

۱۵- آیا می دانید پلیس فتا چیست؟ همه ما امروزه با فضای دیجیتال و سایبری همراه هستیم و از آن استفاده و امرار معاش میکنیم. تأمین امنیت این فضا و حفظ اصول اخلاقی و دینی در آن، همچنین رعایت ارزش های انسانی و هنجارهای جامعه هدف تشکیل پلیس فتا (فضای تولید و تبادل اطلاعات) می باشد. جلوگیری از جاسوسی و خرابکاری های اینترنتی، حفاظت از اموال، منافع و اسرار و سرمایه های ملی، حمایت مردم در فضای اینترنتی، مبارزه با جرائم اینترنتی از قبیل فیشینگ، کلاهبرداری اینترنتی، سرقت از حساب بانکی، هک، خرید و فروش داروها و مواد غیر مجاز در فضای اینترنتی و ... از وظایف پلیس فتا می باشد.

۱۶- تأثیر وسایل ارتباط جمعی (رسانه های ارتباط جمعی) بر فرهنگ عمومی چیست؟ امروزه صاحب نظران معتقدند که رسانه های ارتباط جمعی، با تولید انبوه اخبار و اطلاعات و طراحی برنامه های سرگرم کننده، تأثیر زیادی بر سبک زندگی و هویت افراد می گذارند. آنها چنین بحث می کنند که رسانه ها می توانند موجب شوند که مردم به شیوه های خاصی فکر کنند و یا وقایع را همان طور که آنها می خواهند ببینند. به عبارت دیگر رسانه ها روی باورها و افکار و رفتار انسان ها اثر می گذارند. این اثرات ممکن است مثبت یا منفی باشند.

۱۷- اثرات منفی رسانه های ارتباط جمعی را بنویسید؟

✓ امروزه بخش زیادی از وقت مردم جهان صرف تماشای تلویزیون یا استفاده از اینترنت می شود. در اغلب فیلمها زد و خورد و خشونت به نمایش

گذاشته می شود. که ممکن است بی بند باریهای اخلاقی را در کاربران ترویج کنند.

✓ آگهی های بازرگانی که مصرف گرایی در جامعه را تشویق می کند.

✓ کم شدن تماس چهره به چهره افراد و کم شدن دید و بازدیدهای اقوام و دوستان.

✓ کم شدن گفتگو بین اعضای خانواده.

۱۸- تبلیغات و آگهی های بازرگانی چه تأثیری بر سبک زندگی و فرهنگ عمومی می گذارد؟ اثر تبلیغات از این نظر مهم است که آنها سعی می کنند راه و روش های مخصوصی برای لباس پوشیدن، غذا خوردن، خرید اتومبیل، سرگرمی و ... را به همه افراد جامعه انتقال دهند و آن روش ها را تبدیل به فرهنگ عمومی و سبک زندگی کنند.

۱۹- بعضی از آگهی ها همه واقعیت ها را در باره یک کالا بیان نمی کنند.

صحیح(*)

غلط ()

۲۰- آثار منفی آگهی های بازرگانی چیست؟ گسترش مصرف گرایی، تغییر سبک زندگی و فرهنگ عمومی، مفید جلوه دادن کالاهای مضر یا غیر

مفید.

۲۱- اثرات مخرب بازی های رایانه ای را بنویسید؟ در بسیاری از این بازی ها برنده شدن یعنی زدن و کشتن شخصیت ها. این بازی ها باعث می شود که خشونت گرایی تشویق شود و بعدها افراد، محیط واقعی را با محیط بازی اشتباه بگیرند. بازی هایی که خشونت و ترس را نشان می دهند اثرات بدی بر روح و روان نوجوان می گذارد.

۲۲- چه مواردی را باید در هنگام وارد شدن به فضای مجازی و استفاده از اینترنت رعایت کرد؟

✓ برخی اطلاعاتی که در اینترنت وجود دارند صحیح نیستند چون از سوی منابع و افراد مختلف منتشر می شوند. پس در باره درستی منبع و پایگاه آنها، تحقیق و پرس و جو کنید.

✓ عکس ها یا فیلم های خانوادگی خود را هرگز وارد اینترنت نکنید. اطلاعات شخصی شما ممکن است مورد سرقت و سوء استفاده قرار بگیرد. آنها را حتی برای دوستان هم ارسال نکنید.

✓ رمز عبور پست الکترونیک یا رمز کارت بانکی والدین و نظایر آنها را فاش نکنید. بعضی وبگاه ها (سایت ها) ممکن است از شما بخواهند در قبال جایزه، چنین اسراری را برای آنها فاش کنید.

✓ اعتیاد به بازی های رایانه ای با اینترنت باعث اختلال در زندگی و تحصیل شما می شود. فقط ساعت خاصی را به این کار اختصاص بدهید.

✓ مراقب خطرات وبگاه ها و کانال های دوست یابی باشید. اینها به دلیل امکان ارائه اطلاعات دروغ، راه مناسبی جهت انتخاب دوست نیستند.

✓ از ارتباط با افراد ناشناس در فضای مجازی پرهیز کنید.

✓ از اعتماد بی جا به افراد، پرهیز کنید.

✓ به عناوین تحریک کننده که برای به انحراف کشیدن شما طراحی شده، بی اعتنایی کنید.

✓ بدون تحقیق وارد کمپین ها نشوید.

✓ خریدهای اینترنتی را با مشاوره بزرگ ترها انجام دهید.

✓ در صورت برخورد با شبهات دینی و اعتقادی به پایگاه های پاسخ گویی به سئوالات مانند مرکز ملی پاسخ گویی به سئوالات دینی و سایت پرسمان مراجعه نمایید.

✓ اخبار سیاسی را از منابع معتبر خبری مانند خبرگزاری جمهوری اسلامی بدست آورید.

۲۳- آیا به اطلاعات موجود در اینترنت می توان اعتماد کرد؟ چرا؟ خیر، چون همه اطلاعاتی که در اینترنت وجود دارند صحیح نیستند چون از سوی منابع و افراد مختلف منتشر می شوند. پس در باره درستی منبع و پایگاه آنها، تحقیق و پرس و جو کنید.

سئوالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس نهم (ظهور اسلام در شبه جزیره عربستان) تهیه کننده: علی ندافی

۱- اسلام در .. شبه جزیره عربستان.. و در میان مردمی که در جهالت و نادانی به سر می بردند، ظهور کرد.

۲- بیست و سه سال مجاهدت رسول خدا و اصحابش برای چه چیزی بود؟ برای دعوت به توحید، گسترش ایمان، صلح، عدالت و مبارزه با سلطه ظالمان.

۳- نام دیگر شبه جزیره عربستان چیست؟ جزیره العرب

۴- شبه جزیره عربستان در کجا واقع شده و چقدر مساحت دارد؟ در جنوب غربی آسیا و حدود سه میلیون کیلومتر مربع مساحت دارد.

۵- سرزمین عربستان را چه چیزهایی تشکیل می دهند؟ بخش وسیعی از این سرزمین را بیابان ها و ریگزارها و قسمت دیگری را نواحی کوهستانی تشکیل می دهند.

۶- حجاز منطقه ای کوهستانی در عربستان است. صحیح (*) غلط ()

۷- کدام شهرهای عربستان در منطقه کوهستانی حجاز قرار گرفته اند؟ شهرهای مکه، یثرب (مدینه) و طائف

۸- چه عواملی باعث شد که اغلب ساکنان عربستان زندگی صحرانشینی داشته باشند؟ آب و هوای گرم و خشک و کمبود آب.

- ۹- مردم عربستان از چه راه هایی زندگی می کردند؟ از طریق پرورش تعداد کمی دام از جمله شتر، نیازهای روزانه خود را تأمین کنند، البته در یثرب و مخصوصاً در یمن، کشاورزی نیز رونق داشت.
- ۱۰- از دولت های یمنی پیش از ظهور اسلام نام کدام قوم در قرآن آمده است؟ قوم سبأ
- ۱۱- در زمان ظهور اسلام مهمترین ایستگاه های تجاری عربستان کدام شهرها بودند؟ مکه و یثرب
- ۱۲- اوضاع و شرایط اجتماعی و فرهنگی مردم عربستان در دوران پیش از بعثت، به گونه ای بود که به آن **..عصر جاهلیت..** می گفتند.
- ۱۳- در عصر جاهلیت عرب ها پیرو چه دین هایی بودند؟ در آن زمان بیشتر عرب ها به شکل قبیله ای و فاقد حکومت متمرکز زیسته و اغلب بت می پرستیدند و کعبه، خانه خدا را از بت های گوناگون پر کرده بودند. البته گروهی از عرب ها نیز پیرو حضرت ابراهیم و یا دین های یهود، مسیح و زردشت بودند.
- ۱۴- وضعیت علم و دانش اعراب دوره جاهلیت چگونه بود؟ بهره چندان از علم و دانش نداشتند و عده کمی از آنها می توانستند بخوانند و بنویسند.
- ۱۵- در عصر جاهلیت، زنان عربستان از چه موقعیتی برخوردار بودند؟ اغلب از مقام و موقعیت پایینی برخوردار بودند و برخی مردان حتی از داشتن فرزند دختر احساس حقارت می کردند.
- ۱۶- تعصبات اعراب جاهلی نسبت به قبیله خود چگونه بود؟ نسبت به قبیله خود تعصب شدید و کورکورانه ای نشان می دادند.
- ۱۷- حضرت محمد (ص) در خاندانی شریف و محترم در شهر **..مکه..** به دنیا آمد.
- ۱۸- چه عواملی باعث گسترش درگیری های قبیله ای و رواج غارتگری در میان اعراب جاهلی بود؟ تعصب قبیله ای موجب بروز کینه و حس انتقام جویی در میان قبایل مختلف عرب شده بود و جنگ و خونریزی های پیاپی را به دنبال داشت. از سوی دیگر کمبود غذا و سایر نیازهای زندگی نیز عامل دیگری برای گسترش درگیری های قبیله ای و رواج غارتگری بود.
- ۱۹- چرا حضرت محمد (ص) را محمد امین می خواندند؟ آن حضرت و اجداد پاکشان تحت تأثیر محیط آلوده به شرک و فساد مکه قرار نگرفتند. پیامبر چنان به پاکدامنی و درستکاری مشهور شد که او را محمد امین می خواندند.
- ۲۰- حضرت محمد (ص) چه محلی را برای عبادت برمی گزید و در چند سالگی به پیامبری رسید؟ کوه های اطراف مکه از جمله غار حرا و در سن ۴۰ سالگی به پیامبری رسید.
- ۲۱- نخستین کسانی که به رسول خدا ایمان آوردند **..حضرت خدیجه (ع) و حضرت علی (ع) ..** بودند.
- ۲۲- حضرت خدیجه که بود؟ از زنان ثروتمند مکه بود و تمام دارایی خود را در راه نشر اسلام، کمک به فقیران و آزادی بردگان خرج کرد.
- ۲۳- رسول خدا در آغاز بعثت چه کرد؟ به صورت فردی و پنهانی مردم را به پرستش خدای یگانه و ایمان به روز رستاخیز دعوت می کرد. در نتیجه این دعوت، تعدادی از مردم مکه به اسلام ایمان آوردند.
- ۲۴- پیامبر پس از سه سال مأموریت مخفیانه چه کرد؟ مأموریت یافت نخست خویشاوندان و سپس عموم مردم را آشکارا به اسلام دعوت نماید. در این مرحله، از دعوت، رسول خدا علاوه بر آنکه مردم را به عبادت خدای یکتا فرا می خواند، پرستش بت ها را نکوهش می کرد و از سرانجام بد کافران سخن می گفت.
- ۲۵- چه کسانی از گسترش دین اسلام دچار بیم و هراس شدند؟ اشراف مکه به ویژه بزرگان قبیله قریش مانند ابولهب، ابوجهل و ابوسفیان .
- ۲۶- مشرکان پس از آنکه نتوانستند ابوطالب را در پشتیبانی از رسول خدا منصرف کنند به چه شیوه ای روی آوردند؟ آنان نخست به حضرت محمد (ص) پیشنهاد کردند که ریاست قبیله و قوم و دریافت ثروت فراوان را بپذیرد و از عقاید خود دست بردارند.
- ۲۷- پاسخ پیامبر خدا در مقابل پیشنهاد مشرکان مبنی بر ریاست قبیله و قوم و دریافت ثروت چه بود؟ فرمود: "من برای گردآوری مال و فرمانروایی مبعوث نشده ام، خدایم مرا به عنوان پیام آور به سوی شما فرستاده، هر گاه از من بپذیرید، این موجب سعادت شما در دو جهان است و اگر آن را رد کنید، من در این راه استقامت می ورزم تا خدا میان من و شما داوری کند."

۲۸- سران مشرکین پس از پاسخ پیامبر چه تصمیمی گرفتند؟ و پیامبر چه عکس العملی نشان دادند؟ از پاسخ پیامبر خشمناک شده تصمیم گرفتند ایشان و مسلمانان را مورد آزار و شکنجه قرار دهند. هر چه زمان می گذشت بر شدت سخت گیری و شکنجه مشرکان افزوده می شد. آنان بدترین دشنام ها و تهمت ها را به رسول خدا نسبت می دادند و بر خوردهای زشت و ناپسندی با آن حضرت می کردند. پیامبر اسلام در برابر چنین رفتارهایی بردبار بود و با مهربانی مردم را به اسلام فرا می خواند.

۲۹- چه عواملی موجب دشمنی اشراف و بزرگان مکه با پیامبر^(ص) می شد؟ پیروی کورکورانه از عقاید اباء و اجدادی، مخالفت آشکار اسلام با افکار و عقاید جاهلی، به خطر افتادن منافع اقتصادی اشراف با ایمان آوردن بردگان و فقیران به دین اسلام، به خطر افتادن مقام و موقعیت اجتماعی آنها.

۳۰- مشرکان برای جلوگیری از گسترش اسلام چه کردند؟ اقدام به آزار و شکنجه مسلمانان کردند.

۳۱- چه کسانی زیر شکنجه های طاقت فرسای مشرکان به شهادت رسیدند؟ یاسر و همسرش سمیه و پسرشان عمار و بلال حبشی .

۳۲- نخستین شهدای راه اسلام چه کسانی بودند؟ یاسر و سمیه

۳۳- چرا پیامبر از مسلمانان خواست تا به حبشه هجرت کنند؟ آزار و اذیت مشرکان نسبت به پیروان اسلام آن قدر افزایش یافت که پیامبر از مسلمانان خواست به حبشه مهاجرت کنند.

۳۴- چرا مشرکان دست به تحریم اقتصادی مسلمانان زدند؟ پس از آنکه متوجه شدند با شکنجه و سرکوب نمی توانند مانع گسترش اسلام شوند، تصمیم گرفتند مسلمانان را تحریم کنند.

۳۵- تحریم اقتصادی و اجتماعی مسلمانان توسط مشرکان شامل چه مواردی بود؟ هر گونه خرید و فروش و رابطه اجتماعی (ازدواج) با پیروان اسلام ممنوع شده بود.

۳۶- پس از تحریم اقتصادی و اجتماعی مسلمانان، رسول خدا و یارانش چه کردند؟ به دنبال این تحریم، رسول خدا و یارانش به پیشنهاد ابوطالب به یکی از دره های اطراف مکه به نام "شعب ابوطالب" پناه بردند. آنها با وجود حمایت مادی و معنوی حضرت ابوطالب و حضرت خدیجه^(ع)، حدود سه سال شرایط بسیار سختی را در این دره تحمل کردند.

۳۷- چهار مورد از اقدامات مشرکان علیه پیامبر و مسلمانان را در مکه بیان کنید. تطمیع پیامبر با مال و مقام- تهدید و آزار و اذیت پیامبر و یارانش- نسبت دادن بدترین تهمت ها به پیامبر- تحریم اقتصادی و اجتماعی مسلمان- توطئه برای قتل پیامبر.

۳۸- سرانجام عهد نامه تحریم اقتصادی مشرکین چه بود؟ این عهد نامه را موریانه خورده بود و فقط کلمه "بسمک اللهم" مانده بود.

۳۹- چه حوادثی زمینه ساز مهاجرت رسول خدا از مکه به مدینه شد؟ شکنجه و آزار و اذیت مسلمان، توطئه برای قتل پیامبر و پیمان پیامبر با مردم یثرب (مدینه).

۴۰- کدام واقعه مبداء تاریخ مسلمانان قرار گرفت؟ هم اکنون از آن واقعه چند سال می گذرد؟ مهاجرت پیامبر از مکه به مدینه - ۱۴۴۲ سال قمری و ۱۳۹۹ سال شمسی می گذرد.

۴۱- از چه زمانی یثرب به مدینه النبی تغییر نام پیدا کرد؟ حضرت محمد^(ص) چند روز پس از خروج از مکه، در میان استقبال و شادی مسلمانان به یثرب رسید. از آن پس نام یثرب به مدینه النبی، یعنی شهر پیامبر تغییر داده شد.

۴۲- انصار به چه کسانی می گویند؟ به گروهی از ساکنان یثرب که با پیامبر^(ص) پیمان بستند و آن حضرت را یاری کردند، انصار (یاری کنندگان) می گویند.

۴۳- مهاجرین به چه کسانی گفته می شد؟ گروهی از مسلمانان که اموال و دارایی خود را رها نمودند و از مکه به مدینه رفتند، به مهاجرین (هجرت کنندگان) معروف هستند.

۴۴- مهمترین اقدامات پیامبر^(ص) پس از ورود به مدینه چه بود؟ تأسیس مسجد، پیمان برادری بین مسلمانان (ایجاد امت اسلامی)، پیمان نامه سیاسی بین مسلمانان و قبایل یهود اطراف مدینه.

۴۵- نخستین اقدام پیامبر^(ص) پس از ورود به مدینه ایجاد .. مسجد.. بود.

۴۶- چه کسانی در ساخت اولین مسجد در مدینه شرکت کردند؟ پیامبر خشت اول مسجد را خود حمل کرد و مسلمانان به خصوص زنان در بنای مسجد مشارکت ورزیدند.

۴۷- مسجدی که پیامبر (ص) در مدینه ساخت چگونه مکانی بود؟ مسجد علاوه بر آنکه مکانی برای عبادت و اجرای مراسم مذهبی به شمار می رفت، مرکزی برای مشورت و تصمیم گیری در باره امور سیاسی و نظامی نیز بود، مسجد همچنین کانون اصلی سوادآموزی و فراگیری علم و دانش محسوب می شد.

۴۸- پیمان برادری بین مسلمانان توسط پیامبر به چه علت انجام شد؟ مسلمانان ساکن مدینه یعنی مهاجرین و انصار از قبایل مختلف بودند. بعضی از این قبایل در گذشته نسبت به هم کینه و دشمنی شدیدی داشتند. پیامبر به منظور ایجاد محبت و دوستی بین مسلمانان، آنها را دو به دو با یکدیگر برادر اعلام کرد. این کار پیامبر گامی در جهت ایجاد امت (جامعه) اسلامی بود. رسول خدا، علی بن ابیطالب (ع) را به برادری خود برگزید.

۴۹- پیمان سیاسی بین چه کسانی بسته شد؟ بین مسلمانان مدینه و یهودیان اطراف شهر.

۵۰- پیامبر (ص) با چه اقدامی و در کدام شهر بصورت رسمی تأسیس حکومت اسلامی را اعلام کرد؟ با امضای پیمان نامه بین مسلمانان و یهودیان و در شهر مدینه.

۵۱- به برخی از جنگ های پیامبر .. غزو.. و به برخی دیگر .. سریه.. گفته می شود.

۵۲- آیا پیامبر (ص) برای کشور گشایی و به دست آوردن غنیمت اقدام به جنگ می کرد؟ چرا؟ خیر، در جنگ های اُحُد و خندق، این مسلمانان بودند که مورد حمله مشرکان قرار گرفتند و ناگزیر شدند از خود دفاع کنند. برخی جنگ ها نیز برای دفع تهدیدهای خطرناک دشمنان رخ داد، برای نمونه پس از آنکه برخی قبایل یهود پیمان شکنی کردند و با مشرکان علیه مسلمانان متحد شدند، پیامبر ناگزیر شد با آنان نبرد کند.

۵۳- پیامبر (ص) همواره پیروانش را در جنگ به چه چیزی سفارش می کرد؟ به رعایت اصول اخلاقی و ارزش های انسانی در جنگ ها توصیه می کرد، او به ویژه سفارش می کرد با اسیران خوش رفتاری نمایند و از تخریب و غارت اموال مردم در جنگ پرهیز کنند. آن حضرت همچنین مراقب بود که مسلمانان همانند مشرکان رفتار نکنند.

۵۴- چرا پیامبر (ص) به فرمانروایان کشورهای مختلف نامه نوشت و آنان را به دین اسلام دعوت کرد؟ از آنجایی که هدف دین اسلام هدایت همه مردم جهان است، پیامبر به فرمانروایان کشورهای مختلف نامه نوشت.

۵۵- پیامبر (ص) به فرمانروایان کدام کشورها نامه نوشت؟ ایران، روم، مصر و حبشه

۵۶- چند مورد از اخلاق و شیوه حکومتی پیامبر (ص) را بنویسید. رسول خدا آراسته به صفات نیکی چون مهربانی، گذشت، پارسایی و ساده زیستی بود و بخل، حسد، آز و طمع در وجود او راه نداشت. او هدف از بعثت خود را ترویج ارزش های اخلاقی بیان کرد و تربیت و رستگاری انسان ها را برتر و بالاتر از هر کار دیگر می شمرد.

۵۷- حکومتی که پیامبر اکرم (ص) بنیاد نهاد بر چه چیزی استوار بود؟ بر همکاری زمامداران و مردم استوار بود.

۵۸- مشورت در حکومت پیامبر اکرم (ص) چه جایگاهی داشت؟ آن حضرت از اصل مشورت برای مشارکت دادن مردم در امور حکومت به خوبی بهره می گرفت و پس از مشورت اصحاب اقدام به تصمیم گیری در مسائل مهم سیاسی و نظامی می کرد. برای مثال در جنگ احد رأی جوانان را که اکثریت داشت بر رأی خود ترجیح داد.

۵۹- پیامبر (ص) در کدام جنگ رأی جوانان را به رأی خود ترجیح دادند؟

الف) اُحُد (*) (ب) خندق () (ج) بدر () (د) خیبر ()

۶۰- در جنگ خندق به پیشنهاد .. سلمان فارسی.. دور شهر مدینه را خندق کردند.

۶۱- در واقعه غدیر خم چه اتفاقی افتاد؟

الف) ایجاد پیوند برادری () (ب) انتخاب علی (ع) به جانشینی (*) (ج) تأسیس حکومت اسلامی () (د) قرارداد با یهودیان ()

۶۲- پیامبر (ص) در واقعه غدیر خم چه فرمودند؟ دست حضرت علی (ع) را بالا برد و فرمود: "ای مردم، هر کس که من پیشوای او هستم، پس این علی پیشوای اوست، خداوندا، دوستداران او را دوست بدار و دشمنانش را دشمن باش".

۱- پیامبر در چه تاریخی و در کجا وفات یافتند؟ در ۲۸ صفر سال ۱۱ هجری و در مدینه

۲- ماجرای سقیفه بنی ساعده چه بود؟ در لحظاتی پس از رحلت رسول خدا و در حالی که علی^(ع) و شماری از اصحاب مشغول مراسم خاک سپاری آن حضرت بودند، تعدادی از انصار و مهاجرین در محلی به نام سقیفه بنی ساعده گرد آمدند و در باره جانشینی پیامبر به گفت و گو پرداختند. هر دو گروه با نادیده گرفتن وصیت پیامبر در غدیر خم، مدعی بودند که خلافت و جانشینی رسول خدا حق آنان است.

۳- ابوبکر چگونه به خلافت رسید؟ با توجه به اینکه از گذشته میان انصار رقابت و اختلاف وجود داشت، جمعی از حاضران در سقیفه، با ابوبکر که یکی از مهاجرین کهنسال بود، بیعت کردند و بدین ترتیب وی به عنوان خلیفه اول شناخته شد.

۴- چرا حضرت علی^(ع) در ابتدای خلافت ابوبکر سکوت کرد؟ امام علی^(ع) با آنکه در روز غدیر خم توسط پیامبر^(ص) جانشین پیامبر معرفی شده بود اما بخاطر حفظ اسلام سکوت کرد.

۵- ابوبکر چند سال حکومت کرد؟ و پس از خود چه کسی را به جانشینی انتخاب کرد؟ دوسال حکومت کرد و پس از خود عمر بن خطاب را به جانشینی برگزید.

۶- عمر چند سال حکومت کرد و چه مناطقی را تصرف کرد؟ عمر ده سال حکومت کرد و علاوه بر بخش وسیعی از ایران، کشورهای سوریه، لبنان، فلسطین و مصر را نیز فتح کرد.

۷- عثمان چگونه به خلافت رسید و در زمان او اوضاع کشور چگونه بود؟ عثمان، خلیفه سوم، توسط شورایی که عمر تعیین کرده بود به خلافت رسید. در زمان او بر خلاف دو خلیفه نخست، زندگی تجملاتی و شیوه اشرافی رواج یافت و اطرافیان و کارگزاران خلیفه با ثروت به دست آمده از فتوحات به خوش گذرانی مشغول شدند.

۸- چرا عثمان بعضی از صحابه و یاران نزدیک پیامبر را مجازات و تبعید کرد؟ بعضی از صحابه و یاران نزدیک پیامبر مانند ابوذر، عمار و مالک اشتر را به دلیل آنکه از او و اطرافیانش انتقاد می کردند، مجازات و تبعید کرد.

۹- عثمان چرا و چگونه کشته شد؟ عملکرد اطرافیان خلیفه سوم، نارضایتی گروهی از مسلمانان را برانگیخت. آنان از نقاط مختلف به مدینه آمدند و اعتراض خود را نسبت به عملکرد عاملانش اعلام کردند. امام علی^(ع) تلاش زیادی کرد که مخالفان را آرام کند و مانع بروز درگیری و خونریزی شود، اما سرانجام معترضان خشمگین به خانه خلیفه هجوم بردند و او را کشتند.

۱۰- امام علی^(ع) در کجا به دنیا آمدند؟ و دوران کودکی و نوجوانی او چگونه سپری شد؟ امام علی^(ع) فرزند ابوطالب در کعبه به دنیا آمد. آن حضرت دوران کودکی و نوجوانی را در خانه حضرت محمد^(ص) و تحت تربیت وی بسر برد.

۱۱- چه عاملی سبب شد که پیامبر بدون هیچ آسیبی مکه را به سوی مدینه ترک کند؟ شهادت و فداکاری امام علی^(ع) و خوابیدن در بستر رسول خدا، سبب شد که پیامبر بدون آسیبی از مشرکان، مکه را به سوی مدینه ترک کند.

۱۲- در دوران خلافت سه خلیفه قبلی حضرت علی^(ع) چه می کردند؟ آن حضرت به تفسیر قرآن، تربیت شاگردان و پاسخ گویی به سئوالات دینی مردم می پرداخت. همچنین ایشان به عمران و آبادی و احداث نخلستان ها توجه زیادی داشت.

۱۳- چه زمانی و چرا مردم از امام علی^(ع) خواستند تا خلافت را بر عهده بگیرد؟ پس از کشته شدن عثمان، مردم دریافتند که جامعه اسلامی بی سرپرست مانده است. بسیاری از مهاجرین و انصار خواهان بیعت با علی^(ع) شدند، اما آن حضرت تمایلی به پذیرش خلافت نداشتند. سرانجام با اصرار زیاد مردم، امام علی^(ع) منصب خلافت را پذیرفت.

۱۴- چه عواملی موجب مخالفت و دشمنی ریاست طلبان و ثروت اندوزان با علی^(ع) شد؟ و چه جنگهایی را بر آن حضرت تحمیل کردند؟ اصرار علی^(ع) بر عمل به قرآن و سنت پیامبر و اجرای عدالت، موجب مخالفت و دشمنی ریاست طلبان و ثروت اندوزان شد. این گروه چون اطمینان یافتند که امام به دلخواه آنان عمل نخواهد کرد، به فتنه جویی پرداختند و سه جنگ جمل، صفین و نهروان را بر آن حضرت تحمیل کردند.

۱۵- حضرت علی (ع) برای جلوگیری از خونریزی میان مسلمانان قبل از شروع جنگ ها چه اقدامی انجام داد؟ از آنجا که امام علی (ع) هیچ گونه تمایلی به جنگ و خونریزی میان مسلمانان نداشت، کوشید ابتدا با نصیحت بیعت شکنان و اتمام حجت با آنان از جنگ جلوگیری کند، اما شورشیان اقدام به جنگ کردند.

۱۶- امام علی (ع) در جنگ جمل چه کسانی را شکست داد؟ امام در جنگ جمل بیعت شکنان را شکست داد.

۱۷- جنگ صفین را توضیح دهید؟ در صفین امام علی (ع) به مقابله با سپاه معاویه رفت و آنها را ظالمین نامید. پایداری یاران حضرت علی (ع) به ویژه مالک اشتر آثار شکست بر چهره سپاه ستمگر آشکار ساخت، اما در آخرین لحظات، نیرنگ عمروعاص مانع پیروزی سپاهیان امام علی (ع) شد.

۱۸- دلایل بروز فتنه ها و جنگ ها علیه حکومت امام علی (ع) را بیان کنید. اصرار امام علی (ع) بر عمل به قرآن و سنت پیامبر - اجرای عدالت - مبارزه با ریاست طلبان ثروت اندوز - خدا ترسی و پرهیزگاری - توجه به آبادانی - پرهیز از ظلم و ستم - صلح طلبی .

۱۹- حضرت علی (ع) حدود .. ۵ .. سال حکومت کرد.

۲۰- چرا حضرت علی (ع) کوفه را مرکز خلافت قرار داد؟ برای دفع تهدیدات بیعت شکنان و دشمنان عدالت .

۲۱- مهمترین ویژگی ها و دستاوردهای حکومت حضرت علی (ع) را نام ببرید؟

۱- حکومت داری مبتنی بر دستورات قرآن و سنت رسول خدا (ص).

۲- اصلاح بسیاری از انحرافات که در دین به وجود آمده بود.

۳- خدمات اقتصادی فراوان، با وجود فتنه ها و جنگ های تحمیلی متعدد.

۴- اقتدار و ایستادگی در عین مظلومیت فردی و اجتماعی

۵- ساده زیستی و مقابله با اشرافی گری.

۶- تأکید بر عدالت.

۷- برگزیدن افراد صالح به حکومت ولایات.

۸- تلاش برای وحدت و انسجام اجتماعی.

۲۲- اشرافی گری چگونه میان مسلمانان شکل گرفت و امام علی (ع) برای ساده زیستی چه کرد؟ فتوحات مسلمانان اگر چه موجب ورود اسلام

به سرزمین پهناوری شد، اما ثروت و غنایم حاصل از فتوحات، سبب ثروت اندوزی و تقویت اشرافی گری در میان عده ای گردید. امام سعی کرد با گفتار و کردار خویش توجه مردم را به ارزش های دینی و سنت پیامبر جلب نماید. خطبه های فراوانی از ایشان در این موضوع باقی مانده است. آن حضرت با زندگی بسیار ساده و به دور از تجملات، الگوی مناسبی برای دیگران بود.

۲۳- چه مواردی سبب شد برخی از افراد متوجه مصمم بودن حضرت علی (ع) در اجرای عدالت شوند و با وی به دشمنی بپردازند؟ در حکومت امام

علی (ع) تمامی مسلمانان از احترام و حقوق برابر برخوردار بودند. امام در توزیع بیت المال هیچ مسلمانی را بر مسلمان دیگر برتری نمی داد و برای عرب و غیر عرب سهمی یکسان در نظر می گرفت. کسانی که پیش از آن، سهم بیشتری از بیت المال می گرفتند در برابر این شیوه عادلانه امام مقاومت کردند. آنها وقتی پی بردن که حضرت علی (ع) در اجرای عدالت مصمم است، به دشمنی با ایشان پرداختند.

۲۴- امام علی (ع) در انتخاب افراد برای حکومت ولایات چگونه عمل می کرد؟ امام افراد را بر پایه شایستگی و لیاقت برای حکومت ولایات

برمیگزید و حاضر نبود برای رسیدن به هدف، از اشخاص ناصالح و ستمگر استفاده کند. برخی از یاران علی (ع) به آن حضرت پیشنهاد می کردند به افرادی که برای حکومت مشکل ایجاد می کنند، مقام بدهد امام می فرمود: "آیا من پیروزی را با ستم بدست آورم".

۲۵- معاویه از چه زمانی حاکم شام بود؟ و شرط وی برای اطاعت از امام علی (ع) چه بود؟ معاویه پسر ابوسفیان که از زمان خلافت عمر حاکم

شام (سوریه امروزی) بود، اعلام کرد در صورتی از امام اطاعت می کند که حکومت شام و مصر به او واگذار شود.

۲۶- امام علی (ع) در برابر درخواست حکومت شام و مصر توسط معاویه چه فرمودند؟ فرمودند: "خداوند دوست ندارد که من گمراه کنندگان را

یاور خود قرار دهم."

۲۷- برخورد امام علی^(ع) با مخالفان و منتقدان چگونه بود؟ امام علی^(ع) با مخالفان مدارا می کرد و از انتقادهای آنان ناراحت و خشمگین نمی شد و حتی سهمشان را از بیت المال نیز می پرداخت. امام زمانی با مخالفان برخورد می کرد که آنها دست به شمشیر می بردند یا فتنه ای به پا می کردند که به امنیت، دین یا وحدت جامعه، آسیب می زد.

۲۸- حضرت علی^(ع) در چه تاریخی به شهادت رسیدند؟ در ۲۱ رمضان سال ۴۰ هـ-ق

۲۹- چرا امام حسن^(ع) ناچار به صلح با معاویه شد؟ آن حضرت در نخستین روزهای خلافت، معاویه را از سرکشی و نافرمانی نهی کرد، اما معاویه با سپاهی عظیم، راهی عراق شد. امام قصد داشت در مقابل معاویه استیادگی نماید، لذا امام حسن^(ع) با سپاهی به فرماندهی یکی از یاران خود عازم جنگ دفاعی با معاویه شدند این در حالی بود که معاویه، با وعده های پول و مقام، فرماندهان سپاه امام حسن^(ع) را فریب داده و جذب خود نموده بود. در چنین اوضاعی، امام ناچار شد پیشنهاد صلح معاویه را تحت شرایطی بپذیرد.

۳۰- چه عاملی نقش مهمی در جلوگیری از شکست معاویه در جنگ صفین داشت؟ او سیاستمداری فریبکار بود و با دادن پول و مقام، اشخاص با نفوذ و قدرتمند را جذب خود می کرد. عمرو عاص یکی از این افراد بود، او به طمع دست یافتن به حکومت مصر به معاویه پیوسته بود، نقش مهمی در جلوگیری از شکست معاویه در جنگ صفین داشت.

۳۱- معاویه بعد از تحمیل صلح بر امام حسن^(ع) در .. شام .. به خلافت رسید.

۳۲- معاویه فرزندش .. یزید .. را به جانشینی خود انتخاب و خلافت را .. مورثی .. کرد.

۳۳- سه ویژگی برای حکومت معاویه بنویسید.

۱- به دست آوردن قدرت با حيله و نیرنگ- ۲- عدم وفاداری به صلح با امام حسن^(ع)- ۳- انتخاب یزید به جانشینی

۳۴- زمینه قیام امام حسین^(ع) چه بود؟ امام حسین^(ع) سالها در کنار پدرش امیر مومنان و برادرش امام حسن^(ع) در صحنه جهاد و مبارزه حاضر بود. آن حضرت پس از شهادت برادر، با سخنرانی و نامه های افشاگرانه علیه حکومت ظالمانه معاویه مبارزه کرد. پس از مرگ معاویه، پسرش یزید طبق وصیت او به خلافت رسید. ظلم و فساد آشکار یزید در جهان اسلام شهرت داشت.

۳۵- چرا امام حسین^(ع) پس از به قدرت رسیدن یزید از مدینه به مکه رفت؟ امام حسین^(ع) که نمی خواست با یزید بیعت کند، با خانواده و بستگان خود از مدینه راهی مکه شد. امام قصد داشت که در پناه خانه خدا و با استفاده از ایام حج مردم را برای مخالفت با حکومت ستمکار و فاسد یزید آماده کند.

۳۶- مردم کوفه پس از شنیدن خبر حرکت امام حسین^(ع) به سوی مکه چه کردند؟ با نوشتن نامه های فراوان، ایشان را به آن شهر دعوت کردند. امام نخست اعتنایی به آن نامه ها نکرد، اما با اصرار کوفیان، پسر عموی خود مسلم بن عقیل را روانه آنجا کرد. پس از ورود مسلم به کوفه، هزاران نفر با مسلم به نمایندگی از امام حسین^(ع) بیعت کردند. امام نیز پس از دریافت نامه مسلم، عازم کوفه شد.

۳۷- یزید پس از شنیدن خبر حرکت امام حسین^(ع) چه اقدامی انجام داد؟ عبدالله بن زیاد را که مردی سنگدل و خونریز بود به حکومت کوفه منصوب کرد.

۳۸- عبدالله بن زیاد در شهر کوفه چه کرد؟ با ایجاد رعب و وحشت مردم را ترساند و مسلم بن عقیل را دستگیر و به شهادت رساند. او سپس مردم کوفه را وادار کرد که آماده جنگ با فرزند پیامبر شوند.

۳۹- واقعه عاشورا را توضیح دهید؟ سپاه یزید مانع رسیدن امام و یارانش به کوفه شدند و کاروان آن حضرت را ناچار به توقف در سرزمین گرم و خشک کربلا (نینوا) نمودند. لشکریان یزید که تعدادشان بسیار زیاد بود، امام حسین^(ع) و یارانش را محاصره و در روز عاشورا جنگ را آغاز کردند. امام و یارانش که مرگ در راه عقیده و ایمان را سعادت و زندگی در سایه حکومت ستمگران را ننگ می دانستند، شجاعانه جنگیدند و در راه حق به شهادت رسیدند.

۴۰- چرا قیام کربلا و شهادت امام حسین^(ع) نیاز بود؟ نیم قرن پس از رحلت رسول خدا فرد فاسد و گناهکاری چون یزید به عنوان خلیفه مسلمانان به قدرت رسید، نشان می دهد که جامعه اسلامی دچار انحراف بزرگی شده بود. فقط حرکتی عظیم مانند قیام کربلا و شهادت امام حسین^(ع) و فرزندان، بستگان و یارانش می توانست از گسترش این انحراف جلوگیری کند.

۴۱- امام حسین^(ع) در وصیت نامه خود درباره اهداف قیام خود چه فرمودند؟ "هدف من اصلاح امت جدم رسول الله، امر به معروف و نهی از منکر و پیاده کردن سیره رسول الله و پدرم علی بن ابی طالب است."

۴۲- حضرت .. **زینب (س)** .. پس از شهادت امام حسین (ع) با سخنرانی های روشنگرانه اهداف قیام کربلا را بر همگان آشکار کرد.

۴۳- قیام کربلا و حادثه عاشورا چه تاثیری بر مردم جهان گذاشته است؟ این قیام تأثیر بسیاری در روحیه ظلم ستیزی مسلمانان به ویژه شیعیان بر جای نهاده است.

۴۴- انگیزه و اهداف امام حسین (ع) از قیام عاشورا چه بود؟

✓ جلوگیری از گسترش انحراف در اسلام

✓ اصلاح امت رسول الله

✓ امر به معروف و نهی از منکر

✓ آشکار کردن چهره واقعی حکومت بنی امیه

✓ ظلم ستیزی

۴۵- منظور از زنده نگه داشتن قیام اباعبدالله (ع) چیست؟ عمل به دستورات اسلام و اجرای اهداف قیام امام حسین (ع) و درس گرفتن از این قیام و الگو قرار دادن آن.

سئوالات متن مطالعات اجتماعی هشتم	درس یازدهم (ورود اسلام به ایران)	تهیه کننده علی ندافی
۱- هنگام ظهور اسلام در شبه جزیره عربستان، خسرو پرویز بر ایران حکومت می کرد.		
۲- خسرو پرویز دعوت پیامبر را برای قبول اسلام نپذیرفت.	صحیح (*) غلط ()	
۳- اوضاع ایران در آستانه حمله اعراب چگونه بود؟		
الف) رقابت در درون دربار ساسانی باعث قتل خسرو پرویز به دست پسرش بیشتر شده بود.		
ب) شورش فرماندهان روحیه سپاهیان را تضعیف کرده بود.		
ج) مردم به دلیل وجود نظام طبقاتی، بی عدالتی و گرفتن مالیاتهای سنگین از حکومت ساسانیان ناراضی بودند.		
د) زمینها و مزارع حاصلخیز بر اثر طغیان رودهای دجله و فرات از بین رفته بودند.		
ه) قحطی و شیوع بیماری طاعون و وبا اوضاع را بدتر کرده بود.		
۴- چه کسی فرمان حمله به مرزهای حکومت ساسانی و امپراتوری روم شرقی را صادر کرد؟ ابوبکر خلیفه اول		
۵- در زمان خلافت .. عمر .. بخش اعظم ایران به دست اعراب مسلمان فتح شد.		
۶- نبرد قادسیه را توضیح دهید؟ ارتش ساسانی در نبرد قادسیه از سپاه مسلمانان که دارای روحیه بالا و انگیزه بیشتری بودند شکست خوردند.		
رستم فرخزاد فرمانده سپاه ساسانی کشته شد و مدتی بعد تیسفون پایتخت ساسانیان با غنایم بسیار به تسخیر سپاه اسلام در آمد.		
۷- فرمانده ارتش ساسانی در نبرد قادسیه چه کسی بود؟ رستم فرخ زاد		
۸- مسلمانان در چه جنگی ضربه نهایی را بر پیکر ارتش ساسانی وارد کردند؟ جنگ نهاوند		
۹- سلسله ساسانی چگونه سقوط کرد؟ ضربه نهایی بر پیکر ارتش ساسانی در نبرد نهاوند وارد شد، به طوری که یزدگرد سوم آخرین پادشاه ساسانی دیگر نتوانست سپاهی را برای مقابله با اعراب گردآوری کند. پس از جنگ نهاوند شهرها و ولایات ایران یکی پس از دیگری به تصرف اعراب در آمدند و سرانجام با ورود اعراب به خراسان یزدگرد سوم به دست آسیابانی در مرو به قتل رسید و سلسله ساسانی پس از ۴۰۰ سال به پایان رسید.		
۱۰- چرا مردم حکومت ساسانی را برای مقابله با سپاه اسلام یاری نکردند؟ به دلیل ظلم های صورت گرفته از سوی حکومت ساسانی، مردم نه تنها حکومت را برای مقابله با سپاه اسلام یاری نمی کردند بلکه پادشاه خود را نیز کشتند.		
۱۱- آخرین پادشاه ساسانی که بود؟ و به دست چه کسی به قتل رسید؟ یزدگرد سوم بود و به دست آسیابانی در مرو به قتل رسید.		
۱۳- مرکز خلافت امویان کدام شهر بود؟ شام		

۱۲- اوضاع ایران در دوران خلافت امویان (بنی امیه) چگونه بود؟

(الف) امویان حکومت را بر پایه خشونت و ظلم بنا نهاده بودند.

(ب) اشراف و سران قبایل عرب بر بیشتر ولایات ایران حکومت می کردند.

(ج) بنی امیه به قوم و نسب خود، فخر فروشی می کردند.

(د) اقوام غیر عرب از جمله ایرانیان را تحقیر می کردند.

(هـ) ایرانیان اجازه نداشتند مقام و منصب مهم حکومتی داشته باشند.

۱۴- در دوران بنی امیه کدام امامان به شهادت رسیدند؟ امام حسن (ع) - امام حسین (ع) - امام سجاد (ع) - و امام محمد باقر (ع)

۱۵- چرا مردم ایران به مبارزه و مخالفت با حکومت امویان پرداختند؟ چون مردم ایران از ظلم و ستم و قوم گرایی امویان به ستوه آمده بودند و از هر فرصتی برای مخالفت استفاده می کردند.

۱۶- مختار ثقفی در کجا و به خونخواهی چه کسی قیام کرد؟ در کوفه و به خونخواهی امام حسین (ع) و یارانش.

۱۷- عباسیان چگونه به قدرت رسیدند؟ در اواخر حکومت امویان آنها نمایندگانی به نقاط مختلف ایران از جمله خراسان می فرستادند و مردم را به قیام علیه بنی امیه و حکومت یکی از خاندان پیامبر (ص) دعوت می کردند، اما نمی گفت منظورشان چه کسی است ایرانیان مسلمان به ویژه خراسانیان دعوت آنها را پذیرفتند و سرانجام ابومسلم سردار ایرانی در خراسان قیام کرد و امویان را شکست داد و سفاح از خاندان عباسی را به خلافت رساند.

۱۸- خلیفه دوم عباسی که بود؟ منصور

۱۹- ابومسلم موفق شد امویان را شکست دهد و .. **سفاح** .. از خاندان عباسیان را به خلافت برساند.

۲۰- اقدامات منصور عباسی را بنویسید؟

(الف) بنای شهر بغداد (ب) به شهادت رساندن امامان شیعه (ج) به قتل رساندن ابومسلم خراسانی

۲۱- کدام خلفای عباسی امامان شیعه را به زندان انداختند و به شهادت رساندند؟ منصور - هارون الرشید و متوکل

۲۲- آیا خلفای عباسی از ایرانیان برای اداره حکومت استفاده می کردند یا نه؟ توضیح دهید. بله، خلفای عباسی برعکس امویان از ایرانیان در سمت های مهمی چون وزارت، فرماندهی سپاه و حکومت شهرها استفاده می کردند، که البته بسیاری از آنان سرنوشتی تلخ و ناگواری داشتند.

۲۳- ایرانیانی که به خدمت عباسیان در آمدند چه سرنوشتی پیدا کردند؟ بسیاری از ایرانیانی که به خدمت خلافت عباسی در آمدند، سرنوشتی تلخ و ناگوار داشتند.

۲۴- منصور عباسی ناجوانمردانه .. **ابومسلم خراسانی** .. را به قتل رساند.

۲۵- برمکیان چه کسانی بودند؟ از خاندان مشهور ایرانی بودند که در زمان خلافت هارون عهده دار وزارت و حکومت ولایات بودند و نفوذ و قدرت فراوانی کسب کرده بودند.

۲۶- سرانجام برمکیان چه بود؟ هارون خلیفه عباسی بر آنها خشم گرفت و دستور داد آنها را از قدرت برکنار و زندانی کنند و به قتل برسانند.

۲۷- تفاوت و شباهت بین حکومت عباسیان و امویان چه بود؟

تفاوت: امویان قوم گرا بودند در صورتیکه عباسیان اینگونه نبودند.

شباهت: هر دو ظالم بودند و به ناحق حاکم شده بودند، حکومتشان مورثی بود و اشراف گرا بودند.

۲۸- ضعف و تجزیه قلمرو عباسیان از چه زمانی شروع شد؟ در قرن سوم هجری، خلافت عباسیان رو به ضعف نهاد. در چنین شرایطی بود که به تدریج حکومت هایی در نقاط مختلف ایران شکل گرفت و تجزیه قلمرو پنهانور خلافت آغاز شد.

۲۹- نخستین ایرانی که به اسلام مشرف شد چه کسی بود؟ سلمان فارسی

۳۰- نقش سلمان فارسی در جنگ احزاب (خندق) چه بود؟ او پیشنهاد کرد برای دفاع از شهر مدینه خندقی حفر کنند.

۳۱- پیامبر (ص) در باره سلمان چه فرموده اند؟ سلمان از اهل بیت ماست.

۳۲- چند تن از یاران با وفای حضرت علی (ع) را نام ببرید؟ سلمان - مقداد - ابوذر و عمار

۳۳- حاکمان ایرانی یمن چه زمانی مسلمان شدند؟ در زمان رسول خدا به مدینه رفتند و به دین اسلام ایمان آوردند.

۳۴- ایرانیان چگونه به دین اسلام گرایش پیدا کردند؟ پس از درک پیام اسلام، داوطلبانه این دین را پذیرفتند.

۳۵- دلیل علاقه ایرانیان به اسلام چه بود؟ پیام اسلام برابری و برادری بود، این پیام برای مردم ایران که از امتیازات طبقاتی اشراف ناخشنود

بودند، جذابیت فراوانی داشت. علاوه بر آن، اخلاق و رفتار پیامبر (ص) و امامان شیعه، نقش مهمی در علاقه مندی ایرانیان به دین اسلام داشت.

۳۶- چرا ایرانیان علاقه و ارادت خاصی به حضرت علی (ع) و فرزندان او داشتند؟ چون آن حضرت در دوران حکومت خود هیچ برتری و امتیازی برای اعراب نسبت به غیر اعراب در نظر نمی گرفت.

۳۷- حضور کدام امامان بزرگوار در ایران، تاثیر زیادی بر توجه و گرایش مردم ایران به دین اسلام گذاشت؟ امام رضا (ع) و خواهرش حضرت معصومه (ع) و برادرش حضرت شاه چراغ (ع) و دیگر امامزادگان.

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس دوازدهم (عصر طلایی فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی) تهیه کننده علی ندافی

۱- چه عاملی نقش و سهم زیادی در رونق و شکوفایی فرهنگی و تمدن ایرانی -اسلامی داشت؟ پس از یک قرن فرامانروایی، خلافت عباسیان ضعیف شد و خلفا نمی توانستند قلمرو پهناور خود را به خوبی اداره کنند از این رو، شرایط مناسبی برای تشکیل سلسله های ایرانی به وجود آمد. این سلسله ها نقش و سهم زیادی در رونق و شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی داشتند.

۲- مهمترین سلسله های ایرانی که در بین قرنهای سوم تا پنجم هجری بر بخشهایی از ایران حکومت می کردند را نام ببرید؟ سلسله های طاهریان- صفاریان- علویان- سامانیان -آل بویه

۳- بنیانگذار سلسله طاهریان چه کسی بود؟ طاهر ذوالیمینین

۴- موسس سلسله سامانیان چه کسی بود؟ امیر اسماعیل سامانی

۵- موسس سلسله صفاریان که بود؟ و با کمک چه کسانی به حکومت رسید؟ یعقوب لیث، با پشتیبانی مردم سیستان به خصوص عیاران به قدرت رسید.

۶- بنیانگذار کدام سلسله ها بدون اجازه خلفای عباسی حکومت خود را برپا کردند؟ طاهریان- صفاریان- علویان- سامانیان -آل بویه

۷- کدامیک از سلسله های زیر ریشه و تبار ایرانی نداشتند؟

الف) آل بویه () ب) علویان طبرستان (*) ج) صفاریان () د) سامانیان ()

۸- رابطه سلسله های طاهریان و سامانیان با خلفای عباسی چگونه بود؟ این دو سلسله روابطی دوستانه با خلافت عباسیان برقرار کردند و امیران این سلسله ها معمولاً نسبت به خلفا اظهار وفاداری و فرمانبری می کردند.

۹- روابط صفاریان با خلفای عباسی چگونه بود؟ روابط صفاریان با خلافت عباسی خصمانه بود.

۱۰- اقدامات یعقوب لیث را بنویسید؟ حکومت طاهریان را برانداخت- به عراق لشکر کشی کرد و قصد داشت بغداد را تصرف کند ولی شکست خورد ولی بر اثر بیماری و مرگ فرصت جبران این شکست را پیدا نکرد.

۱۱- چرا خلفای عباسی دشمن علویان طبرستان بودند؟ چون علویان پیرو مذهب شیعه بودند و حکومت عباسیان را به رسمیت نمی شناختند.

۱۲- روابط سلسله آل بویه با عباسیان چگونه بود؟ روابط آنها به گونه ای دیگر بود، چون آل بویه بغداد را تصرف کردند و خلفای عباسی را تحت نفوذ و سلطه خود گرفتند.

۱۳- کدام سلسله ایرانی بغداد را تصرف کردند و خلفای عباسی را تحت نفوذ و سلطه خود گرفتند؟ سلسله آل بویه

- ۱۴- آل بویه پیرو چه مذهبی بودند و در دوران حکومت آنها چه چیزی مورد توجه قرار گرفت؟ پیرو مذهب شیعه بودند و در دوران حکومت آنها، معارف و فرهنگ شیعه در ایران مورد توجه قرار گرفت و گسترش یافت.
- ۱۵- به دستور فرمانروایان آل بویه چه کارهایی انجام شد؟ به دستور فرمانروایان آل بویه حرم مطهر امامان (ع) در نجف، کربلا و کاظمین بازسازی شد و مراسم عید غدیر و مجالس سوگواری امام حسین (ع) با شکوه برگزار می شد.
- ۱۶- کدامیک از سلسله های زیر مذهب شیعه داشتند؟
الف) آل بویه () ب) علویان طبرستان () ج) طاهریان () د) گزینه الف و ب (*)
- ۱۷- ایرانیان مسلمان در تاسیس و گسترش کدام علوم پیشگام بودند؟ معارف اسلامی - علوم انسانی - علوم تجربی - هنر و ادبیات
- ۱۸- اقدامات مهم علمی و فرهنگی ایرانیان در قرون نخست هجری چه بود؟ کتابهای زیادی تدوین کردند - دانشمندان مسلمان ایرانی در رشته های مختلف خوش درخشیدند - قواعد صرف و نحو و دستور زبان و ادبیات عربی را تدوین کردند - انتقال برخی از میراث ادبی و تاریخی ایران باستان به جامعه اسلامی بود.
- ۱۹- کدام سلسله ایرانی نقش چشمگیری در رونق و شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی داشتند؟ چرا؟ سامانیان و آل بویه بودند. چون بیشتر فرمانروایان این سلسله ها به علم و ادب علاقه مند بودند و ارزش و احترام زیادی به عالمان، دانشمندان و ادیبان قائل بودند.
- ۲۰- کدام وزیران سامانی در شمار عالمان و ادیبان نامدار قرار داشتند؟ جیهانی و بلعمی از وزیران سامانیان
- ۲۱- پس از ورود اسلام به ایران تا مدتها .. عربی .. زبان اداری ایران بود.
- ۲۲- شاعران معروف دوره سامانی را نام ببرید؟ رودکی (پدر شعر فارسی) و فردوسی
- ۲۳- از قرن سوم هجری به بعد در نتیجه علاقه کدام حکومتها به فرهنگ و زبان ایرانی، رونق ادبیات فارسی آغاز شد؟ صفاریان و سامانیان
- ۲۴- فردوسی در اواخر حکومت .. سامانیان .. سرودن شاهنامه را آغاز کرد.
- ۲۵- از نخستین جلوه های مهم معماری ایرانی - اسلامی .. مساجد .. بودند.
- ۲۶- کدام آرامگاه ها جلوه شکوهمند میراث معماری ایرانی - اسلامی به شمار می روند؟ آرامگاه امیر اسماعیل سامانی در بخارا و آرامگاه قابوس و شمشگیر در گنبد کاووس

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس دوازدهم (عصر طلایی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی) تهیه کننده علی ندافی

- ۱- چه عاملی نقش و سهم زیادی در رونق و شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی داشت؟ پس از یک قرن فرمانروایی، خلافت عباسیان ضعیف شد و خلفا نمی توانستند قلمرو پهناور خود را به خوبی اداره کنند از این رو، شرایط مناسبی برای تشکیل سلسله های ایرانی به وجود آمد. این سلسله ها نقش و سهم زیادی در رونق و شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی داشتند.
- ۲- مهمترین سلسله های ایرانی که در بین قرنهای سوم تا پنجم هجری بر بخشهایی از ایران حکومت می کردند را نام ببرید؟ سلسله های طاهریان - صفاریان - علویان - سامانیان - آل بویه
- ۳- بنیانگذار سلسله طاهریان چه کسی بود؟ طاهر ذوالیمینین
- ۴- موسس سلسله سامانیان چه کسی بود؟ امیر اسماعیل سامانی
- ۵- موسس سلسله صفاریان که بود؟ و با کمک چه کسانی به حکومت رسید؟ یعقوب لیث، با پشتیبانی مردم سیستان به خصوص عیاران به قدرت رسید.
- ۶- بنیانگذار کدام سلسله ها بدون اجازه خلفای عباسی حکومت خود را برپا کردند؟ طاهریان - صفاریان - علویان - سامانیان - آل بویه
- ۷- کدامیک از سلسله های زیر ریشه و تبار ایرانی نداشتند؟
الف) آل بویه () ب) علویان طبرستان (*) ج) صفاریان () د) سامانیان ()

- ۸- رابطه سلسله های طاهریان و سامانیان با خلفای عباسی چگونه بود؟ این دو سلسله روابطی دوستانه با خلافت عباسیان برقرار کردند و امیران این سلسله ها معمولاً نسبت به خلفا اظهار وفاداری و فرمانبری می کردند.
- ۹- روابط صفاریان با خلفای عباسی چگونه بود؟ روابط صفاریان با خلافت عباسی خصمانه بود.
- ۱۰- اقدامات یعقوب لیث را بنویسید؟ حکومت طاهریان را برانداخت- به عراق لشکر کشی کرد و قصد داشت بغداد را تصرف کند ولی شکست خورد ولی بر اثر بیماری و مرگ فرصت جبران این شکست را پیدا نکرد.
- ۱۱- چرا خلفای عباسی دشمن علویان طبرستان بودند؟ چون علویان پیرو مذهب شیعه بودند و حکومت عباسیان را به رسمیت نمی شناختند.
- ۱۲- روابط سلسله آل بویه با عباسیان چگونه بود؟ روابط آنها به گونه ای دیگر بود، چون آل بویه بغداد را تصرف کردند و خلفای عباسی را تحت نفوذ و سلطه خود گرفتند.
- ۱۳- کدام سلسله ایرانی بغداد را تصرف کردند و خلفای عباسی را تحت نفوذ و سلطه خود گرفتند؟ سلسله آل بویه
- ۱۴- آل بویه پیرو چه مذهبی بودند و در دوران حکومت آنها چه چیزی مورد توجه قرار گرفت؟ پیرو مذهب شیعه بودند و در دوران حکومت آنها، معارف و فرهنگ شیعه در ایران مورد توجه قرار گرفت و گسترش یافت.
- ۱۵- به دستور فرمانروایان آل بویه چه کارهایی انجام شد؟ به دستور فرمانروایان آل بویه حرم مطهر امامان ^(ع) در نجف، کربلا و کاظمین بازسازی شد و مراسم عید غدیر و مجالس سوگواری امام حسین ^(ع) با شکوه برگزار می شد.
- ۱۶- کدامیک از سلسله های زیر مذهب شیعه داشتند؟
الف) آل بویه () ب) علویان طبرستان () ج) طاهریان () د) گزینه الف و ب (*)
- ۱۷- ایرانیان مسلمان در تاسیس و گسترش کدام علوم پیشگام بودند؟ معارف اسلامی- علوم انسانی- علوم تجربی- هنر و ادبیات
- ۱۸- اقدامات مهم علمی و فرهنگی ایرانیان در قرون نخست هجری چه بود؟ کتابهای زیادی تدوین کردند- دانشمندان مسلمان ایرانی در رشته های مختلف خوش درخشیدند- قواعد صرف و نحو و دستور زبان و ادبیات عربی را تدوین کردند- انتقال برخی از میراث ادبی و تاریخی ایران باستان به جامعه اسلامی بود.
- ۱۹- کدام سلسله ایرانی نقش چشمگیری در رونق و شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی داشتند؟ چرا؟ سامانیان و آل بویه بودند. چون بیشتر فرمانروایان این سلسله ها به علم و ادب علاقه مند بودند و ارزش و احترام زیادی به عالمان، دانشمندان و ادیبان قائل بودند.
- ۲۰- کدام وزیران سامانی در شمار عالمان و ادیبان نامدار قرار داشتند؟ جیهانی و بلعمی از وزیران سامانیان
- ۲۱- پس از ورود اسلام به ایران تا مدتها .. عربی .. زبان اداری ایران بود.
- ۲۲- شاعران معروف دوره سامانی را نام ببرید؟ رودکی (پدر شعر فارسی) و فردوسی
- ۲۳- از قرن سوم هجری به بعد در نتیجه علاقه کدام حکومتها به فرهنگ و زبان ایرانی، رونق ادبیات فارسی آغاز شد؟ صفاریان و سامانیان
- ۲۴- فردوسی در اواخر حکومت .. سامانیان .. سرودن شاهنامه را آغاز کرد.
- ۲۵- از نخستین جلوه های مهم معماری ایرانی-اسلامی .. مساجد .. بودند.
- ۲۶- کدام آرامگاه ها جلوه شکوهمند میراث معماری ایرانی-اسلامی به شمار می روند؟ آرامگاه امیر اسماعیل سامانی در بخارا و آرامگاه قابوس وشمگیر در گنبد کاووس

سئوالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس سیزدهم (غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان) تهیه کننده علی ندافی

۱- غزنویان چرا به این نام مشهور شدند؟ غزنویان دودمانی ترک تبار بودند که چون حکومت خود را از شهر غزنین (غزنه) آغاز کردند به این نام مشهور شدند.

۲- سه سلسله ترک تبار که اواخر قرن چهارم تا اوایل قرن هفتم هجری در ایران حکومت می کردند، کدامند؟ غزنویان، سلجوقیان و

خوارزمشاهیان

۳- محمود غزنوی چگونه به حکومت رسید؟ هنگامیکه حکومت سامانیان به نهایت ضعف و ناتوانی رسید، محمود غزنوی که حاکم غزنه بود، خراسان را تصرف کرد. خلیفه عباسی نیز حکومت او را به رسمیت شناخت.

۴- چرا سلطان محمود غزنوی در اکثر جنگهایش پیروز می شد؟ به پشتوانه سپاه نیرومندش.

۵- سلطان محمود به چه جهت در تاریخ شهرت یافت؟ چون چندین بار به هندوستان لشکرکشی کرد.

۶- بهانه سلطان محمود غزنوی از لشکرکشی به هندوستان چه بود؟ به بهانه رواج اسلام بود ولی در اصل به طمع ثروت هنگفتی که در این کشور بود انجام می گرفت.

۷- پس از سلطان محمود چه کسی به حکومت رسید و سرانجامش چه شد؟ پسرش سلطان مسعود - اگر چه او فرمانروایی بی باک و جسور بود اما تدبیر پدر را نداشت. او از سلجوقیان شکست خورد و مدتی بعد توسط سپاهیان شورشی خود به قتل رسید.

۸- قدرت و حکومت غزنویان بر .. نیروی نظامی .. استوار بود.

۹- چرا حکومت غزنویان محبوبیت و مقبولیتی که صفاریان، سامانیان و آل بویه در بین مردم داشتند بی بهره بودند؟ چون قدرت و حکومت غزنویان بر نیروی نظامی استوار بود.

۱۰- رابطه حکومت غزنویان با خلفای عباسی چگونه بود؟ روابط آنها دوستانه بود و سلاطین غزنوی بخصوص سلطان محمود، خود را مطیع و تابع خلافت عباسی می دانستند.

۱۱- سلجوقیان چه کسانی بودند؟ طایفه ای از ترکان بودند که پس از پذیرش اسلام به ماوراءالنهر مهاجرت کردند.

۱۲- طغرل که بود؟ یکی از نوادگان سلجوق بود که پس از شکست دادن سلطان مسعود غزنوی در نیشابور بر تخت نشست.

۱۳- مؤسس سلسله سلجوقیان که بود؟ طغرل

۱۴- طغرل پس از رسید به حکومت چه کرد؟ او پس از تسخیر مناطق مختلف ایران به بغداد رفت و حکومت شیعه آل بویه را برانداخت و سپس خطری که از جانب خلافت فاطمی مصر متوجه عباسیان بود را از میان برداشت.

۱۵- خلیفه عباسی به طغرل چه لقبی داده بود؟ سلطان رکن الدین

۱۶- چرا خلیفه به طغرل لقب سلطان رکن الدین داد؟ به دلیل از میان برداشتن خلافت فاطمی مصر

۱۷- برادرزاده و جانشین طغرل .. آلبر ارسلان .. بود.

۱۸- اقدامات آلبر ارسلان را بنویسید؟ او توانست با راهنمایی خواجه نظام الملک وزیر، رقیبان داخلی را سرکوب کند و بر قدرت و استحکام حکومت سلجوقی بیفزاید.

۱۹- آلبر ارسلان در نبرد ملازگرد چه کرد؟ رومیان را شکست سختی داد و امپراتور روم شرقی را به اسارت گرفت.

۲۰- مشهورترین وزیر دوره سلجوقی .. خواجه نظام الملک .. بود.

۲۱- نتیجه پیروزی آلبر ارسلان در جنگ ملازگرد چه بود؟ بخشهای وسیعی از آسیای صغیر به تصرف سپاهیان سلجوقی درآمد.

۲۲- حکومت سلجوقیان در زمان .. ملکشاه .. به اوج قدرت خود رسید.

۲۳- پایتخت طغرل شهر .. نیشابور.. بود.

۲۴- ملک شاه که بود و چه کرد؟ ملک‌شاه پسر آلب ارسلان بود و از پادشاهان مشهور سلجوقی که مناطقی از ماوراءالنهر و شام را فتح کرد و حکومت سلجوقیان را به اوج قدرت رساند به طوری که محدوده جغرافیایی ایران با زمان ساسانیان برابری می کرد.

۲۵- پایتخت ملک‌شاه شهر .. اصفهان .. بود.

۲۶- چرا در بین سه سلسله ترک تبار، سلجوقیان اهمیت بیشتری در تاریخ ایران داشتند؟ زیرا محدوده جغرافیایی ایران با زمان ساسانیان برابری می کرد و از ماوراءالنهر در شرق تا دریای مدیترانه در غرب گسترش یافته بود.

۲۷- چرا گردشگرانی که به ترکیه می روند، در این کشور آثار و بناهایی از دوره سلجوقیان مشاهده می کنند؟ چون ترکیه در آن زمان قسمتی از قلمرو امپراتور روم شرقی بود و در جنگ ملازگرد به تصرف سلجوقیان در آمده بود و سلجوقیان در آنجا بناهایی همچون بناهایی که در ایران داشتند را به یادگار گذاشتند.

۲۸- در مورد "سیر تاریخی جنگ های صلیبی"، "جنگ های صلیبی"، "دستاوردهای جنگ های صلیبی" مطالبی را بنویسید.

به مجموعه ای از جنگ های مذهبی بین مسیحیان و مسلمانان جنگ های صلیبی گفته می شود. جنگ های صلیبی در مجموعه هشت جنگ بود که بین سالهای ۱۰۹۶ تا ۱۲۹۱ به وقوع پیوست، این جنگ به دعوت پاپ انجام گرفت و شرکت کنندگان در این جنگ های علامت صلیب بر روی لباس های خود دوخته بودند. این جنگ ها دستاوردهایی مانند: آشنایی با تمدن اسلامی، ترجمه آثار علمی مسلمانان به زبان لاتین و انتقال کتاب ها و دانش مسلمانان به اروپا را در بر داشت.

۲۹- علل اقتصادی و سیاسی جنگ های صلیبی را به طور مختصر بیان کنید. فقر و بیکاری، بیماری، قحطی و گرسنگی در اروپا رواج داشت. و سلجوقیان تا نزدیکی اروپا پیشروی کرده بودند و اروپائیان از این لحاظ بسیار بیمناک بودند در چنین شرایطی میان مسیحیان و مسلمانان جنگ های صلیبی در گرفت و اروپائیان انبوه بیکاران و فقیران را به امید غارت اموال مسلمانان و حل مشکلات اقتصادی روانه این جنگ کردند. سرانجام این جنگ ها با پیروزی سیاسی و نظامی مسلمانان و شکست اروپائیان به پایان رسید.

۳۰- تجزیه و فروپاشی سلجوقیان چگونه صورت گرفت؟ پس از مرگ ملک‌شاه، شاهزادگان و فرماندهان نظامی برای رسیدن به تاج و تخت به جان یکدیگر افتادند و این اختلافات تا سقوط سلجوقیان ادامه پیدا کرد.

۳۱- سرزمین خوارزم در کجا بود و به پادشاه آن چه می گفتند؟ ناحیه ای حاصلخیز و آباد در جنوب دریاچه خوارزم (آرال) بود و به شاهان آنجا، خوارزمشاه می گفتند.

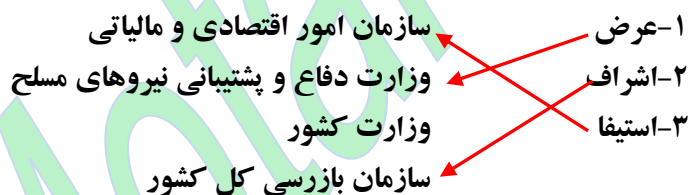
۳۲- خوارزمشاهیان چگونه توانستند بر بخشهای زیادی از ایران پیروز شوند؟ وقتی حکومت سلجوقیان ضعیف شد آنه از فرانبری سرپیچی کردند و سرانجام یکی از فرمانروایان خوارزم آخرین سلطان سلجوقی را شکست داد و بر بخشهای زیادی از ایران چیره شد.

۳۳- چرا پایه های حکومت خوارزمشاهیان چندان محکم نبود؟ زیرا از یک سو، خلیفه عباسی فرمانروایی آنها را به رسمیت نمی شناختند و از سوی دیگر، تسلطی بر فرمانروایان محلی نداشتند.

۳۴- حکومت خوارزمشاهیان توسط چه کسی سرنگون شد؟ چنگیزخان مغول

- ۱- چرا از میان سه سلسله ترک تبار، سلجوقیان مهمتر بودند؟ به سبب تأثیری که در تحولات ایران و سایر سرزمینهای اسلامی و هم به سبب وسعت قلمروشان، اهمیت بیشتری داشتند.
- ۲- تشکیلات حکومت سلجوقیان بر گرفته از کدام سلسله ها بود؟ از سلسله های سامانیان و غزنویان بود، البته تشکیلات آن دوره نیز بر گرفته از نظام اداری حکومتی ایران باستان بود و در هر دوره تغییراتی در آن پدید می آمد.
- ۳- در دوره سلجوقیان چه کسی قدرت معنوی و چه کسی قدرت سیاسی و نظامی داشت؟ خلیفه عباسی ریاست معنوی و دینی داشتند و قدرت سیاسی و نظامی در اختیار سلاطین بود.
- ۴- در رأس حکومت سلجوقی .. سلطان .. قرار داشت.
- ۵- چرا سلاطین سلجوقی سعی میکردند خود را مطیع و پشتیبان خلیفه نشان دهند؟ برای مشروعیت بخشیدن به حکومت خود و جلب نظر مردم.
- ۶- ویژگی شاهان دوره سلجوقی چه بود؟ اگر چه شاهان در امور مختلف با وزیران مشورت می کردند اما رأی آنها مافوق همه بود و با ظلم و خودکامگی حکومت می کردند و منتقدان و مخالفان خود را به سختی مجازات می کردند. سلاطین زندگی پر تجملی داشتند و صاحب املاک و ثروت زیادی بودند.
- ۷- از مهمترین مقامهایی که در عهد سلجوقیان وجود داشت، مقام .. وزارت .. بود.
- ۸- حکومت سلجوقیان قدرت و عظمت خود را چگونه بدست آورده بودند؟ با سیاست و کفایت وزیران ایرانی به دست آورده بودند.
- ۹- چرا سلجوقیان به وجود وزیران ایرانی برای اداره کشور نیازمند بودند؟ آنها مردمانی گله دار و بیابان گرد بودند که با زور شمشیر، امور سیاسی و نظامی را در اختیار گرفتند، آنها از شهرنشینی و کشور داری بی خبر بودند و برای اداره قلمرو پهناور خود ناگزیر شدند از وزیران ایرانی استفاده کنند.
- ۱۰- دو تن از وزیران مهم سلجوقی را نام ببرید؟ عمید الملک کُندری - خواجه نظام الملک
- ۱۱- عمید الملک کُندری که بود؟ وزیر سلطان طغرل بود که نقش موثری در موفقیتهای او داشت.
- ۱۲- خواجه نظام الملک که بود؟ وزیر آلب ارسلان و ملکشاه بود او چنان قدرت و نفوذی داشت که کمتر کاری بدون صلاحدید و مشورت او انجام می گرفت.
- ۱۳- در دوره سلجوقیان وزیران ایرانی چه نقشی در اداره حکومت سلجوقیان داشتند؟ نقش مهمی داشتند و در نتیجه تدبیر و مدیریت آنها، اوضاع اقتصادی و فرهنگی بهتر شد و کشاورزی، بازرگانی، صنعت، هنر و معماری رشد زیادی کرد.
- ۱۴- تنظیم رابطه سلطان با خلیفه و دیگر فرمانروایان از وظایف چه کسی بود؟ از وظایف مهم وزیران بود.
- ۱۵- دوره سلجوقیان از چه نظر از دوره های برجسته تاریخ ایران محسوب می شد؟ از نظر گسترش دانش، هنر و ادب
- ۱۶- خواجه نظام الملک چه مدارسی را بنیان گذاشت؟ و مهمترین آنها در کدام شهرها بود؟ مدارس نظامیه - مهمترین آنها در شهرهای نیشابور، اصفهان و بغداد.
- ۱۷- چرا مدارس نظامیه به این نام معروف شدند؟ خواجه نظام الملک مدارس در شهرهای مختلف بنیان گذاشت که همگی آنها نظامیه خوانده می شدند.
- ۱۸- ویژگی مدارس نظامیه چه بود؟ به مدرسان، مدیران و کارکنان نظامیه ها حقوق پرداخت می شد. این مدارس مقررات خاصی داشتند و استادان و شاگردان با دقت خاصی گزینش می شدند و رقابت شدیدی برای رسیدن به مقام استادی در این مدارس وجود داشت.
- ۱۹- دو تن از اساتید و دانش آموختگان مدارس نظامیه را نام ببرید؟ امام محمد غزالی و سعدی

- ۲۰- در آستانه هجوم مغول ها کدام منطقه بزرگترین مرکز علمی، ادبی و مذهبی ایران بود ؟ **خراسان**
- ۲۱- زبان و ادب فارسی در دوران غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان چه جایگاهی داشت ؟ در این دوران زبان و ادب فارسی مورد توجه و حمایت قرار گرفت و روز به روز علاقه به گسترش این زبان بیشتر شد .
- ۲۲- چه عاملی موجب رواج زبان فارسی در هندوستان شد ؟ **لشکرکشی های سلطان محمود غزنوی و جانشینانش به هندوستان .**
- ۲۳- در ابتدای دوره سلجوقی، نامه ها و فرمانهای حکومتی و دفترهای دیوانی از .. **عربی .. به .. فارسی ..** تغییر کرد .
- ۲۴- در قرن های پنجم و ششم هجری، زبان .. **ترکی ..** در ایران رواج داشت .
- ۲۵- چه چیزی سبب گسترش شهر و شهرنشینی در دوره سلجوقی شد ؟ **آرامش و رونق بازرگانی**
- ۲۶- کدام شهرها پایتخت سلجوقیان بودند ؟ **ری، نیشابور و اصفهان**
- ۲۷- ویژگی معماری در دوره سلجوقی چه بود و چگونه به اوج شکوفایی خود رسید ؟ معماران ایرانی در دوره سلجوقیان، بناهای زیبایی در ایران ساختند و معماری به اوج شکوفایی خود رسید.
- ۲۸- در دوره سلجوقیان ایرانیان چه ابتکار خاصی در ساختن مساجد بکار می بردند ؟ **حیاط و چهار ایوان اطراف آن معمول گردید. در ساختن انواع گنبدها، برج ها، مناره ها، کاروانسراها و مدارس نیز الگوهای جدیدی در معماری به کار گرفته شد .**
- ۲۹- نمونه هایی از جلوه های مهم هنر در دوره سلجوقی را ذکر کنید ؟ **ساختن ظروف سفالین لعاب دار و بدون لعاب و ظروف زرین فام یا طلایی که با نقش و نگار مختلف تزئین شده از جلوه های مهم این دوره بود.**
- ۳۰- از ابتکارهای مهم معماران ایرانی برای تزئین بناها .. **کاشی کاری ..** بود .
- ۳۱- کدامیک از هنرهای ایرانی در دوره سلجوقی گسترش یافت ؟ **فلزکاری ، خوشنویسی، تذهیب و ساختن جلد کتاب از چرم و نقش انداختن بر روی آنها**
- ۳۲- دیوانهای دوره سلجوقی را به موارد مشابه امروز مربوط کنید. (یک مورد اضافه است)

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم	درس پانزدهم (حمله چنگیز و تیمور به ایران)	تهیه کننده علی ندافی
۱- مغولان از چه اقوامی بودند و در کجا زندگی میکردند ؟ آنها اقوام بیابانگردی بودند که در سرزمین مغولستان واقع در شمال چین و جنوب سیری می زیستند.		
۲- مردم مغول به چه شیوه ای زندگی می کردند ؟ آب و هوای سرد و خشک منطقه، باعث شده بود آنها شیوه زندگی کوچ نشینی و دامداری را برگزینند.		
۳- علت اینکه مردم مغول به غارت یکدیگر و همسایگان می پرداختند چه بود ؟ این قبایل به سبب افزایش جمعیت و کمبود مراتع ناگزیر بودند برای تامین زندگی، به غارت یکدیگر و همسایگان بپردازند.		
۴- چنگیز که بود و چه کرد ؟ چنگیز رئیس یکی از قبایل مغول بود که همه قبایل مغول را زیر فرمان خود در آورد و حکومتی نیرومند تشکیل داد و برای اداره آن مجموعه قوانینی را با عنوان یاسای چنگیزی تدوین کرد و به اجرا گذاشت.		
۵- قوانین چنگیز .. یاسا .. نام داشت.		
۶- یکی از اصول مهم یاسای چنگیز چه بود ؟ کسانی که خود را تسلیم سپاه مغول می کردند، از قتل و غارت در امان بودند، اما آنان که مقاومت می کردند، باید قتل عام و غارت می شدند.		

- ۷- چنگیز چگونه فردی بود؟ چنگیز در فنون رزمی مهارت کامل داشت و در حيله های جنگی استاد بود. وی مردی بی رحم بود و سربازان، سرداران و حتی فرزندان او باید بدون چون و چرا فرمانش را اطاعت می کردند.
- ۸- مغولان پس از آنکه متحد و قدرتمند شدند به چه فکری افتادند؟ به فکر حمله به سرزمین های آباد و تصاحب ثروت آنها افتادند. آنها نخست به چین حمله و شهر ثروتمند پکن را تسخیر و غارت کردند.
- ۹- مغولان چگونه به مرزهای ایران نزدیک شدند؟ با فتح سرزمین هایی در غرب مغولستان، به مرزهای ایران نزدیک شدند.
- ۱۰- مغولان در زمان .. خوارزمشاهیان .. به ایران هجوم آوردند.
- ۱۱- بهانه چنگیز خان برای حمله به ایران چه بود؟ در زمان سلطان محمد خوارزمشاه وقتی اعضای یک کاروان تجاری مغول به یکی از شهرهای ایران آمده بودند، به دستور حاکم آن شهر به جرم جاسوسی دستگیر و کشته شدند. چنگیز خان این موضوع را بهانه ای برای هجوم به ایران قرار داد.
- ۱۲- سلطان محمد خوارزمشاه در مقابل حمله مغولان چه کرد؟ به مقابله شتافت، اما در همان برخورد اول با سپاه مغول، چنان دچار بیم و هراس شد که فرار کرد. فرار او روحیه سپاهیان و مردم را ضعیف کرد.
- ۱۳- آیا به نظر شما علت هجوم مغولان به ایران فقط قتل اعضای کاروان تجاری آنها بود؟ خیر، قتل اعضای کاروان تجاری فقط بهانه ای بیش برای حمله نبود. علت اصلی این بود که مغولان بعثت افزایش جمعیت دچار کمبود چراگاه و کمبود مواد غذایی شده بودند و لذا برای تأمین این مواد باید به سرزمین های آباد همسایه حمله کرده و آنها را تصاحب می کردند.
- ۱۴- از متون شماره یک و دو چه چیزی در باره حمله مغولان استنباط می کنید؟ در می یابیم که مغولان مردمانی وحشی و بیابانگرد بودند که به هر شهر و آبادی که می رسیدند فقط قتل و غارت و ویرانگری می کردند و در این حملات خسارات زیادی به کشورمان وارد شد.
- ۱۵- به نقشه (صفحه ۹۳) دقت کنید و بگویید کدا ولایات ایران مورد هجوم لشکریان چنگیز خان مغول قرار گرفتند. آتارا، بخارا، سمرقند، گرگانج، مرو، توس، نیشابور، بلخ، هرات، ری، همدان، اردبیل، مراغه، تبریز و مرند.
- ۱۶- جانشین سلطان محمد خوارزمشاه که بود؟ پسرش سلطان جلال الدین
- ۱۷- سلطان جلال الدین خوارزمشاه در مقابل مغولان چرا نتوانست کاری از پیش ببرد؟ او در یک جنگ بر مغولان پیروز شد، اما به دلیل اختلافات و درگیری های داخلی کاری از پیش نبرد. در آن شرایط حساس، برخی از سرداران و حاکمان محلی و نیز خلیفه عباسی نه تنها جلال الدین را یاری نکردند، بلکه با وی وارد جنگ شدند.
- ۱۸- هجوم هولناک .. چنگیز .. یکی از فجایع تاریخ ایران بود.
- ۱۹- نتیجه حمله چنگیز خان به ایران چه بود؟ بر اثر این هجوم بسیاری از ایرانیان جان باختند و تعداد زیادی به اسارت در آمدند یا آواره شدند. ترس و وحشت سراسر ایران را فرا گرفت و مردم دچار سرخوردگی شدند. از این رو میل به گوشه گیری و دوری از اجتماع در جامعه رواج یافت. سپاه چنگیز خان در جریان هجوم به ایران شهرها و آبادی های زیادی را ویران کردند و آسیب فراوانی به مزارع کشاورزی و قنات ها وارد آوردند. مغولان همچنین مساجد، مدارس و کتابخانه ها را خراب کردند و کتابها را سوزاندند.
- ۲۰- چه کسی مأمور شد تا فتوحات مغول را در ایران و دیگر بخشهای جهان اسلام کامل کند؟ هلاکو خان
- ۲۱- هلاکو خان که بود و چه اقداماتی را انجام داد؟ هلاکو خان نوه چنگیز بود. او نخست اسماعیلیان ایران را از بین برد و قلعه های آنها را ویران کرد، سپس با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه، خلافت عباسی را برانداخت.
- ۲۲- هولاکو خان پس از نابودی خلافت عباسی، حکومت .. ایلخانان .. را تأسیس کرد.

عطاملک جوینی در تاریخ جهانگشا، هجوم مغولان به شهر بخارا را از زبان یکی از اهالی آن شهر این گونه روایت می کند:
"آمدند و کدند و سوختند و کشتند و بردند و رفتند"

کمال الدین اصفهانی، شاعر ایرانی که به دست مغول ها کشته شد، حمله مغولان را به شهر اصفهان، چنین به نظم کشیده بود:
دی بر سر مرده ای دوصد شیون بود
امروز یکی نیست که بر صد گریه

۲۳- اوضاع ایران در زمان فرمانروایی سلسله ایلخانان چگونه بود؟ ایران از نظر سیاسی یکپارچه و متحد شد و حکام و سرداران محلی تحت حاکمیت و سلطه مغولان، قرار گرفتند. حکومت ایلخانان با سایر حکومت‌های مغولی در آسیا و دولت‌های اروپا ارتباط برقرار کرد.

۲۴- آخرین ایلخان مغول که بود؟ ابوسعید

۲۵- پس از مرگ آخرین ایلخان مغول (ابوسعید) حکومت ایلخانان دچار چه وضعیتی شد؟ حکومت آنها فرو پاشید. ایران بار دیگر دچار هرج و مرج، آشوب، جنگ و قتل و غارت‌های بی حساب شد، یکپارچگی و اتحاد سیاسی کشور ما از بین رفت و حاکمان محلی و سرداران مغول و غیر مغول، هر کدام بر بخشی از آن مسلط شدند و با یکدیگر به رقابت و ستیز برخاستند.

۲۶- همزمان با فروپاشی حکومت ایلخانان چه عواملی موجب بروز قیام‌های مردمی شد؟ بی عدالتی و ستمگری حاکمان محلی، خشم و نارضایتی مردم را برانگیخت و موجب بروز قیام‌هایی در گوشه و کنار ایران شد.

۲۷- قیام سربداران از روستای باشتین سبزوار آغاز شد. صحیح (*) غلط ()

۲۸- حکومت سربداران توسط چه کسانی و چگونه تأسیس شد؟ ساکنان روستای باشتین که از زیاده خواهی و گستاخی مأموران حاکم مغولی خراسان به ستوه آمده بودند، به پا خاستند و مأموران مغول را مجازات کردند. آنان با شعار "سر به دار می دهیم، تن به ذلت نمی دهیم"، سپاه حاکم مغول را در آن ولایت شکست دادند. قیام به سرعت گسترش یافت و سربداران پس از تصرف شهر سبزوار، حکومت خود را تأسیس کردند.

۲۹- تیمور که بود و چه کرد؟ او یکی از فاتحان مشهور در تاریخ است که بخش وسیعی از آسیا را فتح کرد و امپراتوری تیموری را بنیان گذاشت. او خود را از خاندان چنگیز می دانست. تیمور در پی رحمی و خونریزی دست کمی از چنگیز نداشت.

۳۰- رابطه تیمور با هنر چگونه بود؟ او به هنر علاقه نشان می داد و هر شهر و ولایتی را می گشود، هنرمندان و صنعتگران را به پایتخت خود می فرستاد.

۳۱- پایتخت تیمور شهر .. سمرقند.. بود.

۳۲- تیمور پس از تسلط به ماوراء النهر چه کرد؟ با سوء استفاده از اوضاع پریشان و آشفته ایران که از هر گوشه آن خانی و سرداری حکومت می کرد، چندین مرتبه به کشور ما یورش آورد. یورشهای او نیز مانند هجوم چنگیز، آسیب و صدمات فراوانی به مردم ایران وارد کرد.

۳۳- تیمور امپراتوری پهناوری را بنیان گذاشت که از مرزهای .. چین.. تا .. شام .. گسترش یافته بود.

۳۴- شاهرخ که بود و چه کرد؟ پسر تیمور بود، بر رقبای خود برتری یافت و موفق شد بخش وسیعی از ایران را تحت تسلط خود در آورد.

۳۵- حکومت تیموریان با ظهور .. صفویان .. در ایران ازمیان رفت.

۳۶- آیا انسان ها در هنگام جنگ نیز باید حقوق دیگران را رعایت کنند؟ چگونه؟ آیا آنها اجازه دارند به غیر نظامیان و آثار فرهنگی و بناهای تاریخی یک کشور صدمه بزنند؟ بلکه باید حقوق آنها رعایت شود، در هنگام جنگ باید بین نظامی و غیر نظامی تفاوت قایل شد و غیر نظامی ها نباید هدف عملیات نظامی واقع شوند و بر اساس حقوق بشر دوستانه بین المللی هر گونه حمله به بناهای تاریخی، آثار هنری یا عبادتگاه ها و استفاده از چنین اهدافی برای حمایت از اقدامات نظامی مطلقاً ممنوع است. حمله به مناطق خاصی مانند بیمارستان ها نباید صورت بگیرد. کودکان ، زنان و افراد سالخورده از اقشار آسیب پذیر در جنگ می باشند و باید از مصونیت برخوردار باشند.

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس شانزدهم (پیروزی فرهنگ بر شمشیر) تهیه کننده علی ندافی

۱- پس از هجوم مغولان به ایران چه کسانی با به جان خریدن خطرهای زیاد به آنها نزدیک شدند؟ دانشمندان و بزرگان ایرانی

۲- بزرگان ایرانی چه نقشی در پیروزی فرهنگ بر شمشیر در دربار مغولان ایجاد کردند؟ آنها می‌کوشیدند که خوی خشن و ویرانگر بیابانگردان مغول را مهار کنند و مانع خونریزی بیشتر شوند و تلاش کردند تا مغولان را با فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی آشنا کنند و راه و رسم کشور داری را به آنان بیاموزند.

۳- خواجه نصیرالدین توسی که بود؟ یکی از برجسته ترین دانشمندان مسلمان ایرانی بود که بعنوان مشاور هلاکو احترام بسیار یافت و در جریان لشکر کشی هلاکو، تلاش زیادی برای حفظ جان مردم و کاهش قتل و غارت‌های مغولان کرد.

۴- رصدخانه مراغه به همت چه کسی و به چه منظوری ساخته شد؟ به همت خواجه نصیرالدین توسی و تشویق هلاکو به ساختن آن که تبدیل به یک مرکز علمی و تحقیقاتی عظیم شد و منجمان و دانشمندان زیادی در آن فعالیت می‌کردند این رصدخانه به وسایل اخترشناسی و کتابخانه بزرگی، مجهز بود.

۵- خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی که بود و چه کرد؟ او یکی از سیاستمداران و دانشمندان نامدار ایرانی در دوره مغول بود که خدمات فرهنگی و اجتماعی فراوانی انجام داد. او بعنوان پزشک به دربار ایلخانان راه یافت و علاقه فراوانی به عمران و آبادی و انجام کارهای خیریه داشت.

۶- بنای ربع رشیدی به همت چه کسی، شامل چه موسساتی و در کجا ساخته شد؟ به همت خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی در تبریز ساخته شد و شامل موسسات مختلفی مانند: مسجد، مدرسه، بیمارستان، خانقاه و کتابخانه بود.

۷- معروفترین کتاب خواجه رشیدالدین فضل الله .. جامع التواریخ رشیدی .. بود.

۸- مغولان پیرو چه ادیانی بودند؟ عده ای از آنها به آئین گذشتگان خود اعتقاد داشتند و گروهی پیرو آئین بودایی و دین مسیحیت بودند.

۹- چرا مبلغان بودایی و مسیحی در ترویج و گسترش آئین خود در ایران موفقیت چندانی کسب نکردند؟ زیرا مردم ایران اعتقاد محکمی به اسلام داشتند و بر اثر کوشش عالمان و وزیران ایرانی، ایلخانان به دین اسلام در آمدند و مسلمان شدند.

۱۰- ایلخانان مغول چگونه به فرهنگ و تمدن ایران علاقه مند شدند؟ بر اثر تلاشهای بزرگان و عالمان ایرانی، سرانجام پس از چند دهه ایلخانان مغول به فرهنگ و تمدن ایران، علاقه مند شدند و برای عمران و آبادانی تلاش کردند.

۱۱- اقدامات غازان خان را بنویسید. به تشویق و راهنمایی وزیر خود خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی، اقدام به اصلاح امور اداری، مالی و قضایی کرد. همچنین برای عمران و آبادانی تبریز بسیار کوشید.

۱۲- در زمان غازان خان چه بناهایی ساخته شد؟ شنب (گنبد) غازان در تبریز با دوازده بنای مهم مانند بیمارستان، مسجد، کاخ، مدرسه، کتابخانه و ... بر پا شد. و در بسیاری از شهرها مسجدی بزرگ و در کنار آن گرمابه ای برای تأمین هزینه نگهداری مسجد ساختند.

۱۳- سلطان محمد خدا بنده (اولجایتو) در سلطانیه آرامگاهی برای خود بنا کرد که به .. گنبد سلطانیه .. معروف است.

۱۴- سلطان محمد خدا بنده (اولجایتو) که بود و چه کرد؟ جانشین غازان خان بود و به پیشنهاد وزیرش خواجه رشیدالدین فضل الله، پایتخت را به سلطانیه منتقل کرد و موجب آبادی آنجا شد.

۱۵- بناهای دوران ابوسعید آخرین ایلخان مغول از چه نظر کم نظیر است؟ از نظر عظمت و بلندی گنبدها و ایوان ها کم نظیر هستند. گچبری و کاشی کاریهای زیبا و اعجاب انگیز بناهای مذکور، حکایت از ذوق و نبوغ معماران ایرانی در آن زمان دارد.

۱۶- به تصویر گنبد سلطانیه، مسجد جامع ورامین و ارگ علیشاه تبریز دقت کنید (صفحه ۱۰۰ و ۱۰۱). شباهت های آنها چیست؟ از کدام فنون معماری و هنرها، به منظور ساختن و زیباسازی آنها استفاده شده است؟

داشتن ایوان، گنبد، طاق بندی، گچ بری، و کاشی های زیبا و اعجاب انگیز.

۱۷- چرا شاهرخ پسر تیمور، راه پدرش را ادامه نداد؟ چون تحت تأثیر فرهنگ و تمدن ایرانی قرار گرفته بود.

۱۸- در زمان شاهرخ شهر .. هرات .. به پایتختی تیموریان انتخاب شد.

۱۹- چرا در زمان شاهرخ تعداد زیادی از شاعران و هنرمندان به هرات آمدند؟ به سبب توجه و علاقه شاهرخ به ادب و هنر

۲۰- گوهر شاد که بود و چه کرد؟ همسر شاهرخ و از زنان نیکوکار بود که به عمران و آبادانی توجه داشت. او بناهای متعددی در هرات و مشهد ساخت که مسجد گوهرشاد در جوار حرم امام رضا^(ع) یکی از آنهاست.

۲۱- در دوره تیموریان کدام هنرها شکوفا شدند؟ نگارگری (نقاشی) و خوشنویسی

۲۲- شاهنامه بایسنقری چگونه اثری است؟ یکی از نفیس ترین نسخه های کهن شاهنامه است که به سفارش بایسنقر میرزا، شاهزاده تیموری نگارگری و تهذیب شد. این اثر از نظر کتاب آرایی و ارزش هنری، اهمیت فراوانی دارد.

۲۳- چرا عنوان این درس پیروزی فرهنگ بر شمشیر انتخاب شده است؟ توضیح دهید. همانطور که می دانید مغولان قبایل وحشی و بیابانگردی بودند، موقع حمله به ایران این خوی وحشیگری باعث شد تا خیلی از آبادی ها را به ویرانه تبدیل و کشتار زیادی به راه انداختند. پس از این حمله دانشمندان و بزرگان ایرانی کوشش فراوانی کردند که آنها را با فرهنگ و تمدن ایرانی اسلامی آشنا کردند تا جایی که ایلخانان به دین اسلام گرویدند و مسلمان شدند و برای عمران و آبادانی ایران تلاش کردند و این یعنی پیروزی فرهنگ ایرانی اسلامی بر زور شمشیر آنها.

۲۴- چرا کشور ایران با وجود این همه هجوم های وحشیانه مغول ها و تیموریان پا بر جا ماند؟ برای اینکه حمله مغولان و اشغال ایران نتوانست روح استقلال طلبی، مسلمانی و علم دوستی ایرانیان را از بین ببرد. زیرا از نظر فرهنگی و علمی ایرانیان برتری بسیار زیادی نسبت به مغولان وحشی داشتند. بعد از فروکش کردن حمله ویرانگر، دانشمندان و عالمان توانستند با کوشش فراوان آنها را با تمدن ایرانی اسلامی آشنا کنند. و حتی آنها تمام تلاش خود را برای ساختن ایران بکار بردن.

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس هفدهم (ویژگی های طبیعی آسیا) تهیه کننده علی ندافی

۱- موقعیت جغرافیایی قاره آسیا را بنویسید. آسیا از قطب شمال تا جنوب مدار استوا امتداد یافته است و بخش اعظم آن در نیمکره شمالی قرار دارد.

۲- اطراف قاره آسیا کدام اقیانوسها قرار دارند؟ شمال: اقیانوس منجمد شمالی - جنوب: اقیانوس هند - شرق: اقیانوس آرام

۳- قاره آسیا از طریق تنگه .. برینگ .. از آمریکای شمالی و از طریق کانال .. سوئز .. از قاره آفریقا جدا می شود.

۴- اوراسیا به کجا گفته می شود؟ در بین قاره های جهان، تنها دو قاره آسیا و اروپا به هم چسبیده اند به همین دلیل، بعضی از جغرافیدانان این دو قاره را یکی دانسته و آن را "اوراسیا" نامیده اند.

۵- رشته کوه .. اورال .. مرز بین دو قاره آسیا و اروپا است.

۶- وسیعترین قاره جهان .. آسیا .. است.

۷- با توجه به نمودار، وسعت قاره ها را با یکدیگر مقایسه کنید.

۱- آسیا ۲- آفریقا ۳- آمریکای شمالی ۴- آمریکای جنوبی

۵- قطب جنوب ۶- اروپا ۷- استرالیا و اقیانوسیه

۸- ناهمواریهای قاره آسیا را بنویسید.

۱- فلاتهای بلند و کوههای مرتفع

۲- سرزمین های پست

۳- مجمع الجزایر آتشفشانی

۹- فلاتهای آسیا را به ترتیب از غرب به شرق نام ببرید. آناتولی، ایران، تبت و مغولستان

۱۰- بلندترین قله جهان چه نام دارد و چه لقبی به آن داده اند؟ قله اورست - بام دنیا

۱۱- رودهای پر آب آسیا چه چیزی را بوجود آورده است؟ جلگه های پهناور

۱۲- سه جلگه بزرگ آسیا را نام ببرید. جلگه بزرگ سیبری - جلگه گنگ و سند - جلگه چین .

۱۳- جلگه سند و گنگ از آبرفت کدام رودها تشکیل شده است؟ از آبرفت رودهای گنگ و سند

۱۴- رودهای گنگ و سند از رشته کوههای .. هیمالیا .. سرچشمه می گیرند.

۳۸- چرا سرزمین های جنوب آسیا در بیشتر مواقع سال آب و هوای گرم دارند؟ زیرا این نواحی به مدار استوا نزدیکتر هستند.

۳۹- ورزش کدامیک از بادهای، کشور ما را تحت تأثیر قرار می دهد؟ بادهای مدیترانه ای و در زمستان.

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس هجدهم (ویژگی های انسانی و اقتصادی آسیا) تهیه کننده علی ندافی

۱- مردم در بخش های مختلف آسیا از چه نظر با یکدیگر متفاوت هستند؟ دین، زبان، آداب و رسوم و سبک زندگی.

۲- وسیع ترین و پر جمعیت ترین قاره جهان .. آسیا .. است.

۳- پر جمعیت ترین کشورهای جهان را نام ببرید. چین و هند

۴- از کشورهای زیر کدام یک بیش از یک میلیارد جمعیت دارند؟

الف) هند- چین (*) ب) هند- آمریکا () ج) چین- روسیه () د) آمریکا- روسیه ()

۵- شصت درصد جمعیت جهان در .. آسیا .. زندگی میکنند.

۶- کدام نواحی آسیا خالی از جمعیت یا کم جمعیت است؟ نواحی مرتفع چون فلات تبت و هیمالیا و بیابان های وسیع .

۷- در کدام قسمت آسیا جمعیت انبوهی به طور متراکم زندگی می کنند؟ در جنوب و جنوب شرقی آسیا

۸- متراکم ترین منطقه جهان از لحاظ جمعیت کجاست؟ جزیره جاوه در اندونزی

۹- در جزیره جاوه ۱۴۱ میلیون نفر (به اندازه جمعیت کشور روسیه) زندگی می کنند. صحیح (*) غلط ()

۱۰- چرا در مشرق و جنوب شرقی آسیا تراکم جمعیت، زیاد است؟ وجود سرزمینهای حاصلخیز و جلگه های پست و هموار - آب و هوای گرم و مرطوب پوشش گیاهی سرسبز - دلتاها و خاک آبرفتی - وزش بادهای موسمی - ریزش باران فراوان.

۱۱- کدام نواحی آسیا بسیار کم جمعیت یا خالی از جمعیت است؟ چرا؟ نواحی مرتفع فلات تبت و هیمالیا - به دلیل سرمای طاقت فرسا، کم بودن زمینهای کشاورزی، مشکلات حمل و نقل و نبودن شرایط مناسب برای زندگی .

۱۲- مردم آسیا از چه نژادهایی هستند؟ بیشتر جمعیت آسیا از نژاد زرد پوست هستند. البته در جنوب آسیا تیره های سیاه پوست و دورگه که از ازدواج نژادهای مختلف با هم به وجود آمده اند نیز زندگی می کنند.

۱۳- آسیا مهد .. ادیان .. بزرگ جهان است.

۱۴- کدام دین های بزرگ الهی علاوه بر قاره آسیا در سایر قاره ها نیز گسترش یافته است؟ یهود، مسیحیت، اسلام

۱۵- حدود چند درصد از مسلمانان جهان در آسیا زندگی می کنند؟ ۶۰ درصد

۱۶- دین اسلام در کدام نواحی آسیا رواج دارد؟ اگرچه محل بعثت پیامبر اسلام و نقطه شروع دین اسلام، مکه بوده است، اما اسلام به تدریج همه کشورهای آسیای غربی را در بر گرفته و سپس به آسیای مرکزی و مشرق و جنوب شرقی آسیا نیز راه یافته است. به همین دلیل از غرب تا شرق آسیا می توان چشم اندازها و مناظری را که نشان دهنده فرهنگ و تمدن اسلامی است مشاهده کرد.

۱۷- بخش عمده ای از مردم آسیا به کار .. کشاورزی .. مشغول اند و کشاورزی جایگاه مهمی در اقتصاد کشورها دارد.

۱۸- مهم ترین محصول کشاورزی در قاره آسیا .. برنج .. است.

۱۹- ۹۰ درصد برنج جهان در کجا تولید و در کجا مصرف می شود؟ آسیا

۲۰- کشورهای قدرتمند آسیا را در زمینه اقتصاد، صنعت و کشاورزی را نام ببرید. ژاپن، چین، روسیه، هند، کره جنوبی، ایران، پاکستان، اندونزی، تایوان و مالزی

۲۱- از کشورهای زیر کدام یک در پیمان اقتصادی بریکس حضور دارند؟

الف) چین () ب) هند () ج) ژاپن () د) مورد الف و ب (*)

۲۲- در آسیا کشورهای ژاپن و روسیه عضو کشورهای گروه .. هشت .. هستند.

۲۳- کشور چین چگونه توانسته است در دو دهه اخیر اقتصاد و وضع مردم خود را بهتر کند؟ با برنامه ریزیهای جدید و توجه به توان داخلی، میزان تولیدات و صادرات خود را به شدت افزایش بدهد و از این راه درآمد اقتصادی و وضع زندگی مردم خود را بهتر کند. امروزه تقریباً انواع کالاهای تولید شده در چین به کشورهای مختلف جهان صادر می شود. اکنون چین از برترین قدرت های اقتصادی جهان به شمار می رود.

۲۴- کدام کشورهای آسیایی صادرات را هدف اقتصاد خود قرار داده اند؟ کره جنوبی، تایوان، هنگ کنگ و سنگاپور

۲۵- به کدام کشورهای آسیایی لقب "بیرهای اقتصادی" داده اند؟ چرا؟ کشورهای کره جنوبی، تایوان، هنگ کنگ و سنگاپور که صادرات را هدف اقتصادی خود قرار داده اند و از این راه درآمد بسیار زیادی به دست آورند. به این چهار کشور "بیرهای اقتصادی آسیا" لقب داده اند.

۲۶- تحولات اقتصادی در آسیا چه پیامدی داشته است؟ تحولات اقتصادی در آسیا موجب شده است که مانند دیگر نقاط جهان، مهاجرت از روستا به شهرها در آسیا ادامه پیدا کند. امروزه شهرهای با جمعیت بیش از ده میلیون نفر در آسیا بیشتر از سایر قاره ها است. این شهرها مراکز مهم تجارت و بازرگانی آسیا و جهان محسوب می شوند.

۲۷- چند شهر پر جمعیت آسیا را نام ببرید؟ توکیو در ژاپن، بمبئی در هند و تهران

۲۸- حدس بزنید تصاویر دو و چهار کدام جاذبه های گردشگری آسیا هستند. درباره این بناها اطلاعاتی به دست بیاورید.

* تصویر شماره دو تاج محل را نشان می دهد، که در آگره هند قرار دارد که تقریباً ۱۷ هکتار را شامل می شود این مکان توسط شاه جهان به یاد همسرش ممتاز محل ساخته شده است. تاج محل یکی از مشهورترین سازه های جهان است که ساخت آن ۱۵ سال بطول انجامیده استاد حمید و احمد لاهوری از معماران ایرانی نقش اصلی در طراحی و ساخت این بنا برعهده داشتند.

* تصویر چهار دیوار چین است بزرگترین و طولانی ترین دیوار تدافعی، نظامی دنیای قدیم، طول آن ۲۴۰۰ کیلومتر، ارتفاع آن ۱۰ متر، پهنای آن ۴ تا ۵ متر و با ۲۵۰۰۰ برج نگهبانی در مرز شمالی چین قرار دارد.

۲۹- یکی از جلوه های دوستی و روابط بین کشورها در آسیا، بازی های آسیایی است که هر چهار سال یک بار در یک کشور برگزار می شود. در باره این بازی ها چه می دانید؟ آخرین بازی آسیایی در چه سالی و در کجا برگزار شد؟ بازی بعدی در کجا برگزار خواهد شد؟

نخستین دوره بازی های آسیایی که به آن "آسیاد" هم می گویند در سال ۱۹۵۱ در دهلی پایتخت هند برگزار شد دومین دوره آن پس از سه سال برگزار شد و آخرین دوره (هجدهمین) آن در سال ۲۰۱۸ در کشور اندونزی برگزار شد. این بازیها هر ۴ سال یکبار به میزبانی یک کشور برگزار می شود. در سال ۱۹۷۴ هفتمین دوره این بازی ها در تهران برگزار شد و ایران با ۳۶ مدال طلا که ۲۳ طلای آن از کشتی آزاد، فرنگی و وزنه برداری بود توانست بعد از ژاپن در رده دوم قرار بگیرد. بازی بعدی در سال ۲۰۲۲ قرار است در کشور چین برگزار شود.

نشان رسمی بازیها

۳۰- جاذبه های گردشگری در آسیا چگونه است؟ در آسیا جاذبه های طبیعی و جاذبه های تاریخی و فرهنگی بسیار زیادی برای گردشگری وجود دارد. همه ساله تعدادی از کشورهای آسیایی از راه جذب گردشگران از سراسر دنیا، درآمد خوبی بدست می آورند.

۳۱- دو جاذبه گردشگری آسیا را نام ببرید؟ تاج محل، دیوار چین

۳۲- اطلس چیست؟ اطلس، کتابی است که مجموعه ای از نقشه ها در آن گردآوری شده است.

۳۳- از اطلس چه استفاده ای می شود؟ ما با استفاده از انواع نقشه های مختلف یک اطلس می توانیم اطلاعات بیشتر و دقیق تری درباره کشورها با نواحی مختلف جهان به دست بیاوریم.

۳۴- معمولا برای هر قاره یا کشور چند نوع نقشه در اطلس مشاهده می شود؟ نام ببرید. نقشه های طبیعی - نقشه های سیاسی

۳۵- نقشه های طبیعی چه نوع نقشه هایی هستند؟ بر روی نقشه های طبیعی، رشته کوه ها، فلات ها، دریاها، رودخانه ها و... نمایش داده شده و اطلاعات مربوط به شهرها و کشورها، بسیار کم است.

۳۶- نقشه های سیاسی چه نوع نقشه هایی هستند؟ بر روی نقشه های سیاسی، مرکز کشورها، ایالت ها و استان ها، پایتخت ها و شهرهای مهم نمایش داده شده است.

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس نوزدهم (ویژگی های منطقه جنوب غربی آسیا) تهیه کننده: علی ندافی

۱- منطقه جنوب غربی آسیا شامل چه محدوده ای است؟ از تنگه بُسفر و داردانل در ترکیه تا کوه های پامیر در مشرق و از آنجا تا خلیج عدن و باب المندب را در بر میگیرد.

۲- روی نقشه، مسیر سه ضلع مثلثی که منطقه جنوب غربی آسیا را در خود جای داده دنبال و رأس هر ضلع را پیدا کنید و نام ببرید. این مثلث تنگه بُسفر و داردانل در ترکیه و کوه های پامیر در مشرق و خلیج عدن در باب المندب را به یکدیگر وصل می کند.

۳- منطقه جنوب غربی آسیا به کدام قاره ها متصل است؟ اروپا و آفریقا.

۴- دریاها و اقیانوس های مهمی را که در منطقه جنوب غربی آسیا قرار دارند را نام ببرید. مدیترانه، سرخ، عمان، سیاه، خزر، خلیج فارس، اقیانوس هند.

۵- دو کشور وسیع منطقه جنوب غربی آسیا کدام اند؟ ایران و عربستان.

۶- کدام جلگه در منطقه جنوب غربی آسیا قرار دارد؟

الف) چین () ب) سبیری () ج) پارانا () د) بین النهرین (*)

۷- سرزمین های مرتفع منطقه جنوب غربی آسیا کدامند؟ کوه های بلند ایران که به ارتفاعات ترکیه و قفقاز می پیوندند، سرزمین های مرتفع این منطقه را تشکیل می دهند.

۸- سرزمین های پست و جلگه ای پهناور در منطقه جنوب غربی آسیا کدامند؟ جلگه بین النهرین در غرب ایران و جلگه سند در شرق ایران را می توان نام برد.

۹- نواحی پست و خشک منطقه جنوب غربی آسیا کدامند؟ بیابان بزرگ عربستان، دشت کویر و دشت لوت.

۱۰- بیابان بزرگ .. رِبَع الخالی.. در شبه جزیره عربستان حدود ۶۴۰۰۰۰ کیلومتر مربع وسعت دارد.

۱۱- علت گوناگونی آب و هوا در منطقه جنوب غربی آسیا چیست؟ وسعت زیاد و تنوع ناهمواری ها.

۱۲- نواحی مرتفع و کوهستانی منطقه جنوب غربی آسیا چه نوع آب و هوایی دارند؟ در زمستان آب و هوای سرد و در تابستان آب و هوای معتدل دارد.

۱۳- بخش های وسیعی از منطقه جنوب غربی آسیا دارای چه نوع آب و هوایی است؟ آب و هوای گرم و خشک یا نیمه خشک

۱۴- بیابانهای وسیع منطقه جنوب غربی آسیا آب و هوای .. گرم و خشک .. دارند.

۱۵- چه مسئله ای باعث اختلاف و نزاع بین کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا شده است؟ کمبود آب شیرین.

۱۶- سرزمین هایی که در سواحل دریاها منطقه جنوب غربی آسیا قرار دارند چه نوع آب و هوایی دارند؟ سرزمینهای واقعه در سواحل گرم خلیج فارس، دریای عمان و اقیانوس هند و دریای سرخ، آب و هوای گرم دارند اما رطوبت هوا به دلیل نزدیکی به دریا زیاد بوده و حالت شرجی به وجود آورده است.

۱۷- اطراف دریای مدیترانه چه نوع آب و هوایی وجود دارد؟ آب و هوای مدیترانه ای .

۱۸- ویژگی آب و هوای مدیترانه ای چیست؟ زمستانهای معتدل و پرباران و تابستانهای گرم و خشک.

۱۹- برای هر یک از انواع آب و هوای زیر، شهر یا منطقه ای در آسیای جنوب غربی پیدا کنید.

آب و هوای گرم و خشک (بیابان رُبَع الخالی)

آب و هوای گرم شرجی (دریای عمان و خلیج فارس)

آب و هوای مدیترانه ای (کشور لبنان و فلسطین)

آب و هوای سر کوهستانی (رشته کوه البرز و زاگرس)

۲۰- کدام بخش آسیا از نخستین کانون های تمدن جهانی بوده است؟ منطقه جنوب غربی .

۲۱- پر تکلم ترین گروه های زبان در منطقه آسیای جنوب غربی را با مثال بنویسید. عربی (عربستان) فارسی (ایران) ترکی

(ترکیه) اردو (پاکستان)

۲۲- با توجه به نمودار، سه مورد از پر جمعیت ترین کشورهای منطقه را نام ببرید.

پاکستان ۱۸۰ میلیون نفر

ایران ۸۰ میلیون نفر

ترکیه ۸۰ میلیون نفر

مقایسه جمعیت کشورهای آسیای جنوب غربی

۲۳- از هر گروه زبانی در منطقه آسیای جنوب غربی، یک کشور مثال بزنید.

عربی، عربستان - فارسی، ایران - ترکی، ترکیه - اردو، پاکستان.

۲۴- کدام ادیان الهی در منطقه جنوب غربی آسیا ظهور کرده اند؟ ادیان الهی یهود، مسیحیت و اسلام.

۲۵- بیش از ۹۰٪ درصد مردم منطقه جنوب غربی آسیا مسلمان هستند.

۲۶- جنوب غربی آسیا قلب تمدن .. اسلامی .. محسوب می شود.

۲۷- اغلب کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا دارای ذخایر نفت و گاز هستند. صحیح (*) غلط ()

۲۸- فعالیتهای اقتصادی منطقه جنوب غربی آسیا چگونه است؟ اغلب کشورهای منطقه دارای ذخایر نفت و گاز هستند اما

متأسفانه بیشتر آنها از نظر اقتصادی به صادرات نفت وابسته بوده و ماشین آلات، مواد غذایی، دارو و انواع کالاهای مصرفی دیگر را از کشورهای پیشرفته وارد می کنند.

۲۹- درآمد کشور عربستان از چه منبع ای است؟ عربستان علاوه بر صادرات نفت، همه ساله درآمد زیادی را از طریق مراسم حج و سفر میلیونها زائر به این کشور نصیب خود می کند.

۳۰- کدام کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا از با رونق گردشگری یا تجارت و بازرگانی اقتصاد خود را متحول کرده اند؟ ترکیه و امارات متحده عربی.

۳۱- ایران چگونه می تواند در آینده جایگاه نخست اقتصاد در غرب آسیا را بدست بیاورد؟

با استفاده صحیح از ظرفیت های داخلی همچون کشاورزی، صنایع پتروشیمی و فولاد، ترانزیت، گردشگری و اقتصاد دانش بنیان.

۳۲- با ذکر مثال بنویسید، چرا برخی از کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا نتوانسته اند از نظر اقتصادی پیشرفت کنند؟ به دلیل جنگ، اشغال نظامی توسط آمریکا و نبودن امنیت مانند کشورهای عراق و افغانستان .

۳۳- کشورهایی که اقتصاد آنها وابسته به نفت است، با چه مشکلاتی روبه رو می شوند؟

وابستگی به صادرات و فروش نفت باعث عدم ثبات اقتصادی و افزایش تورم، رکود اقتصادی و بیکاری در آینده می شود. این کشورها بیشتر وارد کننده کالاهای اساسی هستند که نتیجه آن وابستگی شدید به کشورهای قدرتمند و صنعتی شدن است.

۳۵- کدام عوامل مردم منطقه آسیای جنوب غربی را به هم نزدیک تر می کند؟ **دین اسلام، زبان عربی، وجود ذخایر نفت و گاز و دریاهای جنوب غربی .**

۳۶- ایران در ساخت تجهیزات پزشکی و نظامی بسیار پیشرفته، سلول های بنیادی، نانو فناوری و ... که نمونه هایی از اقتصاد دانش بنیان است، دارای رتبه بالا در جهان است. فکر می کنید چرا اقتصاد متکی بر دانش بر اقتصاد متکی بر فروش نفت خام، برتری دارد؟ زیرا با اتکا به این دانش ما می توانیم خواسته ها و نیازهای کشور را از محل تولیدات داخلی تأمین کنیم، ایجاد اشتغال نماییم و از خروج مواد خام جلوگیری کنیم. ولی در اقتصاد وابسته به فروش نفت این نیازها از خارج از کشور وارد می شدند و این به معنی وابستگی به کشورهای پیشرفته، که باعث می شود در هنگام بوجود آمدن بحران مانند جنگ یا تحریم کشور دچار شرایط بد اقتصادی و رکود شود و در نتیجه حکومت ضعیف شده حتی ممکن است سقوط کند.

سوالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس بیستم (ایران در منطقه جنوب غربی آسیا) تهیه کننده علی ندافی

۱- ایران در منطقه **جنوب غربی**.. آسیا قرار دارد و یکی از مناطق **راهبردی**.. جهان است.

۲- چرا منطقه جنوب غربی آسیا یکی از مناطق راهبردی (استراتژیک) می باشد؟

الف) این منطقه در کانون اتصال سه قاره آسیا، اروپا و آفریقا قرار دارد و آبراهه های مهمی چون تنگه هرمز، بُسفر، داردانل و باب المندب در این منطقه قرار دارند.

ب) این منطقه، انبار مهم منابع انرژی در جهان است.

ج) این منطقه، کانون جهان اسلام است.

۳- اهمیت وجود آبراهه ها در منطقه جنوب غربی آسیا چیست؟ از طریق این آبراهه های مهم، دریاهای منطقه به یکدیگر می پیوندند و به آبهای آزاد اقیانوسها راه می یابند.

۴- چرا موقعیت بندرگاهی برای کشورها دارای اهمیت زیادی است؟ چون استفاده از حمل و نقل ارزان کالاهای و انرژی میسر می شود.

۵- دو اجتماع بزرگ و باشکوه مسلمانان کدامند؟ **مراسم حج و راه پیمایی اربعین**

۶- چرا منطقه جنوب غربی آسیا انبار مهم منابع انرژی در جهان محسوب می شود؟ چون حدود دو سوم ذخایر شناخته شده نفت جهان و حدود یک سوم منابع گازی جهان در این منطقه قرار دارد که البته بخش بزرگی از آنها در منطقه خلیج فارس واقع است.

۷- کشورهای عمده صادر کننده نفت در منطقه جنوب غربی آسیا را نام ببرید. **عربستان، ایران، عراق، کویت و امارات متحده عربی .**

۸- مقدس ترین شهرهای مسلمانان کدامند؟ **مکه و مدینه**

۹- کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا برای همکاری بیشتر با یکدیگر چه اقدامی انجام داده اند؟ **آنها سعی می کنند که از طریق پیمان های اقتصادی و فرهنگی با یکدیگر، بیشتر همکاری کنند. مانند سازمان پیمان همکاری اقتصادی (ا.ک.و) .**

۱۰- پیمان سازمان همکاری اقتصادی (ا.ک.و) بین چه کشورهایی بسته شد؟ و هم اکنون دارای چند عضو است؟ **در سال ۱۳۴۱ بین ایران، پاکستان و ترکیه بسته شد و هم اکنون دارای ده عضو از کشورهای منطقه می باشد.**

۱۱- چرا منطقه جنوب غربی آسیا، منطقه ای پر تنش می باشد؟

الف) بخش عمده ای از انرژی مورد نیاز کشورهای صنعتی و راههای حمل و نقل دریایی در این منطقه است.

ب) قدرت های استکباری با استفاده از نفوذ خود بر حکومت های وابسته با ایجاد جنگ های نیابتی

ج) رژیم اشغالگر قدس (اسرائیل) با حمایت آمریکا و انگلیس علاوه بر سرکوب مردم مظلوم فلسطین، به توطئه و دشمنی با مسلمانان کشورهای منطقه می پردازند.

د) آمریکا، انگلستان و برخی کشورهای قدرتمند دیگر برای حفظ منافع خود در منطقه، در کشورهای وابسته، پایگاه های نظامی ایجاد نموده و در این پایگاه ها، تسلیحات نظامی مختلف انبار و نیروهای نظامی، مستقر کرده اند.

- ۱۲- در گذشته کدام عامل باعث رقابت کشورهای قدرتمند در منطقه جنوب غربی آسیا بود؟ دسترسی به آبهای خلیج فارس و اقیانوس هند.
- ۱۳- کشورهایی که به شیوه پادشاهی اداره می شوند، مردم نقش چندانی در حکومت ندارند. صحیح (*) غلط ()
- ۱۴- چرا دسترسی به دریا و آب های آزاد اقیانوس ها، تا این حد برای کشورها، مهم است؟ دلیل بیاورید. حمل و نقل ارزان کالاها و انرژی و به خاطر تجارت، بازرگانی، سیاسی، نظامی و منابع غذایی.
- ۱۵- متن را بخوانید و علل کشمکش ها و جنگ ها در منطقه آسیای جنوب غربی را به طور خلاصه، فهرست کنید. وجود منابع نفت و گاز، وابستگی برخی از حکومت ها به قدرت های بزرگ، وجود رژیم اشغالگر قدس (اسرائیل) و حمایت امریکا و انگلیس از این رژیم، استقرار پایگاه های موشکی و نظامی آمریکا در منطقه.
- ۱۶- اگر در منطقه بجای اختلافها، صلح و آشتی و همکاری بین کشورها برقرار شود، چه پیامدهایی برای مردم منطقه دارد؟ باعث اتحاد و همبستگی کشورها، توسعه و همکاری روابط اقتصادی، سیاسی و فرهنگی، آرامش سیاسی، اجتماعی و کاهش نفوذ قدرتهای جهانی می شود.
- ۱۷- سواحل جنوبی ایران از کجا تا به کجا کشیده شده است؟ از اروندرود تا تنگه هرمز و از آنجا تا بندر گواتر (گواتر) امتداد دارد.
- ۱۸- جزایر مهم ایران را در آبهای خلیج فارس نام ببرید؟ خارک، کیش، قشم، لارک، لاوان، تنب بزرگ، تنب کوچک و ابوموسی.
- ۱۹- جزایر ایران در خلیج فارس از چه نظر اهمیت دارد؟ این جزیره ها از نظر استخراج نفت، بازرگانی تجارت و نظامی اهمیت دارد.
- ۲۰- تنگه هرمز چگونه آبراهی است؟ یک آبراه بین المللی است که همه کشورها حق دارند بر طبق قوانین رفت و آمد در تنگه ها با کشتی عبور کنند.
- ۲۱- نقش نیروی دریایی ایران در دوران جنگ تحمیلی و زمان صلح را بنویسید؟ دلاوران نیروی دریایی با شجاعت و رشادت فراوان در آبها با دشمنان جنگیدند و از کشور دفاع کردند و نگذاشتند که در رفت و آمد کشتی های تجاری و واردات کالا به ایران مشکلی پیش بیاید. نیروی دریایی قدرتمند ایران در زمان صلح نیز، حافظ منافع کشور ایران در دریاهاست.
- ۲۲- دلایل اهمیت سرزمین فلسطین چیست؟
- ۱- این سرزمین مهد ادیان الهی و محل زندگی بسیاری از پیامبران بوده و اماکن مقدس بسیاری در آن واقع شده است. از این جهت، کانون توجه بسیاری از مردم جهان از جمله مسلمانان، مسیحیان و یهودیان است.
- ۲- کشور فلسطین محل تقاطع و لولای سه قاره آسیا، آفریقا و اروپا قرار دارد و راه های ارتباطی زمینی این سه قاره از این منطقه می گذرد. چنین مناطقی در جهان، از اهمیت بالایی برخوردارند.
- ۳- تشکیل دولت جعلی اسرائیل در قلب دنیای اسلام (فلسطین)، درای یک هدف بلند مدت استکباری است. زیرا ادامه حیات و فعالیت اسرائیل، این تضمین را به صهیونیست ها می دهد که اگر زمانی دولت اسلامی مقتدری در این منطقه به وجود آمد، اسرائیل با آن مقابله کند و بتواند جلوی نفوذ آن را بگیرد.
- ۴- یکی از مهم ترین آبراه های جهان از این منطقه و نزدیک فلسطین عبور می کند و ارتباط بین غرب و شرق را فراهم می کند (مسیر ابی دریای مدیترانه- دریای سرخ- اقیانوس هند) روزانه کشتی های فراوانی در این مسیر در رفت و آمدند و کالاهای مبادله شده بین کشورها از جمله نفت را جابه جا می کنند.
- ۲۳- مقیاس نقشه نشان دهنده چیست؟ نشان دهنده فاصله های روی نقشه، بر روی زمین و در عالم واقعیت چقدر است. یا مسافت های نقشه، نسبت به مسافت های واقعی روی زمین چقدر کوچکتر شده است.
- ۲۴- در نقشه ممکن است از مقیاس .. خطی .. یا مقیاس .. عددی .. و یا هر دو استفاده شود.

۲۵- اگر فاصله روستایی روی نقشه با مقیاس $\frac{1}{50000}$ ، ۳ سانتیمتر باشد، فاصله واقعی این دو مکان را با استفاده از مقیاس کسری محاسبه کنید.

سانتی متر روی زمین	۳ ۵۰۰۰ = ۱۵۰۰۰	سانتی متر روی نقشه
متر روی زمین	۱۵۰۰۰ : ۱۰۰ = ۱۵۰	۱
کیلومتر روی زمین	۱۵۰۰ : ۱۰۰۰ = ۱/۵	۳

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس بیست و یکم (ویژگی های طبیعی و انسانی اروپا) تهیه کننده علی ندافی

- ۱- قاره اروپا دنباله کدام قاره می باشد؟ آسیا
- ۲- اروپا از اطراف به به کدام دریاها و اقیانوس ها محدود می شود؟ شمال، اقیانوس منجمد شمالی- غرب، اقیانوس اطلس- جنوب، دریای مدیترانه- شرق، دریای سیاه
- ۳- یکی از کم وسعت ترین قاره جهان چه نام دارد؟ اروپا
- ۴- به طور کلی ناهمواری های اروپا به چند بخش تقسیم می شود؟ به دو بخش: اروپای پیر و اروپای جوان
- ۵- اروپای پیر به کدام قسمت اروپا گفته می شود؟ چرا؟ در مناطق شمالی اروپا، فرسایش طولانی مدت موجب شده است که کوه ها کم ارتفاع و قله ها گنبدی شکل و دره ها باز باشند. در این منطقه، جلگه های پهناور و دریاچه های بسیار وجود دارد. از نظر زمین شناسی به این بخش وسیع از اروپا، اروپای پیر می گویند.
- ۶- اروپای جوان به کدام قسمت اروپا گفته می شود؟ چرا؟ در جنوب اروپا، چین خوردگی ها و رشته کوه های بلند دیده می شود. قله کوه ها، نوک تیز و دامنه کوه ها اغلب دارای شیب تند و دره های تنگ می باشد. به این منطقه اروپا که در آن آتشفشان ها و زمین لرزه هایی نیز رخ می دهد، اروپای جوان می گویند.
- ۷- دو رشته کوه اروپای جوان را نام ببرید؟ رشته کوه های آلپ و پیرنه
- ۸- بلندترین قله رشته کوه آلپ چه نام دارد؟ مون بلان
- ۹- به طور کلی اروپا قاره ای با آب و هوای .. معتدل ...، سرسبز بدون یابان است.
- ۱۰- انواع آب و هوای اروپا را نام ببرید؟ آب و هوای قطبی و سرد- آب و هوای معتدل اقیانوسی- آب و هوای مدیترانه ای- آب و هوای قاره ای (بری)
- ۱۱- در چه قسمت هایی از اروپا آب و هوای قطبی و سرد وجود دارد؟ در بخش شمال قاره اروپا یعنی قسمت های شمالی شبه جزیره اسکاندیناوی و ایسلند .
- ۱۲- آب و هوای معتدل اقیانوسی در کدام قسمت اروپا وجود دارد؟ در مناطق مجاور اقیانوس اطلس نظیر انگلستان و ایرلند.
- ۱۳- کدام قسمت اروپا دارای آب و هوای مدیترانه ای است؟ مناطق جنوبی اروپا مانند اسپانیا و ایتالیا
- ۱۴- ویژگی آب و هوای مدیترانه ای چیست؟ زمستان های معتدل و مرطوب و تابستان های گرم و خشک
- ۱۵- آب و هوای قاره ای (بری) در کدام قسمت اروپا وجود دارد؟ چرا؟ در مرکز و شرق اروپا به دلیل دوری از دریاها و کم بودن میزان بارندگی.
- ۱۶- از رودهای اروپا چه استفاده هایی می شود؟ برای آبیاری زمین های کشاورزی، تولید انرژی الکتریکی و حمل و نقل
- ۱۷- رودهای مهم اروپا را نام ببرید؟ دانوب، ولگا، راین، دُن و الب
- ۱۸- طولانی ترین رود اروپا چه نام دارد؟ دانوب
- ۱۹- یکی از متراکم ترین قاره های جهان، قاره .. اروپا .. است.
- ۲۰- چه عواملی باعث شده است که اروپا از نظر جمعیت متراکم باشد؟ شرایط مساعد طبیعی چون آب و هوای معتدل و ریزش باران کافی و رودهای پر آب و جلگه های پهناور از یک سو و پیشرفت در علم و فناوری از سوی دیگر.

۲۱- چرا جمعیت اروپا رو به پیری می رود؟ چون رشد جمعیت در اروپا کاهش یافته و زاد و ولد در این قاره، کم شده است.

۲۲- اروپائیان از کدام نژاد هستند؟ سفید پوست

۲۳- بیشتر مردم اروپا پیرو کدام دین هستند؟ دین حضرت مسیح (ع) (مسیحی)

۲۴- دین مسیح به چند مذهب بزرگ تقسیم می شود؟ سه مذهب: کاتولیک، پروتستان و ارتودوکس.

۲۵- پاپ کیست؟ و در کجا اقامت دارد؟ پاپ رهبر مذهبی و روحانی کاتولیک هاست که در واتیکان اقامت دارد.

۲۶- بیشتر مسلمانان قاره اروپا در کجا زندگی می کنند؟ شبه جزیره بالکان

۲۷- وضعیت اقتصاد اروپا چگونه است؟ میزان در آمد و سطح سواد و بهداشت و همچنین میزان طول عمر در این قاره بالاست.

۲۸- وضعیت کشاورزی اروپا چگونه است؟ کشاورزی تقریباً در همه جای اروپا رایج است و با استفاده از ماشین آلات مدرن و شیوه ها علمی صورت میگیرد.

۲۹- در جنوب اروپا آب و هوای مدیترانه ای باعث بعمل آمدن چه محصولاتی شده است؟ زیتون، مرکبات و انگور

۳۰- دامداری و دامپروری در اروپا با چه شیوه ای انجام می شود؟ شیوه صنعتی

۳۱- دو کشور تولید کننده و صادر کننده بزرگ فرآورده های گوشتی و لبنی اروپا کدامند؟ هلند و دانمارک

۳۲- اروپا به خصوص .. غرب .. آن، از مناطق مهم صنعتی جهان است.

۳۳- چرا کشورهای اروپایی وارد کننده مواد اولیه مانند نفت می باشند؟ چون منابع زیرزمینی و معادن قاره اروپا نمی تواند نیازهای صنایع عظیم این قاره را برآورده سازد.

۳۴- کشورهای اروپایی سالیان دراز برای استفاده از منابع و معادن سایر کشورها به .. استعمار .. آنها دست زده اند.

۳۵- جاذبه های گردشگری اروپا را بنویسید؟ سواحل طولانی و آفتابی، ورزش های زمستانی در کوه های آلپ و چاذبه های فرهنگی و تاریخی چون بناهای تاریخی، موزه ها، کلیساها.

۳۶- مهمترین کشورهای اروپا از نظر جذب گردشگر کدامند؟ فرانسه، اسپانیا و ایتالیا

۳۷- حدس بزنید عکس های شماره (۳) و (۴) کدام مکان های گردشگری در اروپا را نشان می دهد.

*عکس شماره ۳ برج پیزا است این برج در شهر پیزا یکی از شهرهای مهم ایتالیا قرار گرفته این برج تماشایی با ارتفاع حدود ۵۶/۷۰ متر و در هشت طبقه با قطر ۱۶ متر در سال ۱۳۵۰ میلادی به پایان رسید و هم اکنون حدود ۲/۴ متر از خط اصلی خود انحراف پیدا کرده است.

*عکس شماره ۴ شهر ونیز را نشان می دهد. ونیز جزیره ای در شمال ایتالیا قرار گرفته و به صورت جزیره های کوچک است. جزیره ها به وسیله کانال هایی از هم جدا شده اند و تردد در شهر به وسیله قایق صورت می گیرد و خودرویی وجود ندارد.

۳۸- فکر می کنید دلیل مشابهت بین بعضی بناهای اروپایی با بناهای اسلامی چیست؟ حضور هشتصد ساله مسلمانان در اروپا باعث به بار نشستن عمق فرهنگ و هنر و معماری اسلامی در این سرزمین شده است. اندلس یا همان اسپانیای امروزی حلقه اتصال فرهنگ و هنر اسلام و غرب است. علاوه بر این در دوره های بعد سفر اروپائیان به شرق و گزارش های جهانگردان از زیبایی های معماری اسلامی باعث الگو گیری معماران اروپایی شده است.

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس بیست و دوم (ویژگی های طبیعی و انسانی افریقا) تهیه کننده: علی ندافی

۱- بعد از آسیا وسیع ترین قاره جهان چه نام دارد؟ افریقا

۲- قاره افریقا بین کدام اقیانوس ها قرار دارد؟ اقیانوس هند در شرق و اقیانوس اطلس در غرب

۳- کدام مدار از وسط قاره افریقا عبور می کند؟ مدار استوا

۴- قاره آفریقا از سواحل دریای .. مدیترانه .. تا دماغه .. امید نیک .. امتداد یافته است.

۵- قاره آفریقا از طریق کدام کانال و تنگه ها از آسیا و اروپا جدا می شود؟ از طریق تنگه باب المندب و کانال سوئز از آسیا و تنگه جبل الطارق از اروپا

۶- آفریقا فلاتی وسیع و کم ارتفاع است. صحیح(*) غلط ()

۷- تنها چین خوردگی مهم آفریقا در کدام قسمت این قاره قرار دارد و نام آن چیست؟ در شمال غربی و رشته کوه اطلس

۸- مهمترین قله های آفریقا را نام برده و بگوئید در کدام قسمت قرار دارند؟ قله های کنیا و کلیمانجارو در شرق آفریقا

۹- علت تشکیل دریاچه های زیاد در شرق آفریقا را بنویسید. چون اغلب فرونشستن زمین یا شکستگی های بزرگ در پوسته زمین در این قسمت بوجود آمده است .

۱۰- نام سه دریاچه در شرق آفریقا را نام ببرید. دریاچه ویکتوریا- دریاچه تانگانیا- دریاچه نیاسا .

۱۱- چرا کناره های آفریقا بای پهلوی گرفتن کشتی ها و ساخت بنادر چندان مناسب نیست؟ چون کناره های آفریقا صاف و بدون بریدگی (خلیج) است.

۱۲- به طور کلی قاره آفریقا آب و هوای .. گرم .. دارد.

۱۳- چرا آب و هوای آفریقا گرم و در بیشتر قسمت های آن زمستان دیده نمی شود؟ زیرا موقعیت آفریقا به گونه ای است که مدار استوا از وسط آن عبور می کند و خورشید در طول سال در مناطق استوایی و اطراف آن تا مدار رأس السرطان و رأس الجدی تقریباً عمود می تابد.

۱۴- از نظر بارش آفریقا به چند قسمت تقسیم می شود؟ به دو قسمت مرطوب و خشک .

۱۵- در بیشتر قسمتهای آفریقا زمستان دیده نمی شود. صحیح(*) غلط ()

۱۶- به کجای آفریقا، آفریقای مرطوب (سبز) می گویند؟ نواحی اطراف خط استوا آب و هوای گرم و مرطوب دارد. در این منطقه باران فراوان می بارد.

۱۷- آفریقای خشک به کجا گفته می شود و چه ویژگی هایی دارد؟ هر چه از منطقه استوایی به سمت شمال و جنوب آفریقا پیش برویم، از میزان باران و رطوبت کاسته شده و کم کم به آب و هوای گرم و خشک تبدیل می شود.

۱۸- بیابان شمال و جنوب آفریقا چه نام دارد؟ شمال صحرای بزرگ و جنوب بیابان کالاهاری .

۱۹- آب و هوای مدیترانه ای در کدام قسمت آفریقا وجود دارد؟ در بخش کوچکی از شمال آفریقا که در مجاورت دریای مدیترانه قرار دارد.

۲۰- رودهای مهم آفریقا را نام ببرید. نیل، کنگو، نیجر، اورانژ و زامبزی .

۲۱- رودهای پر آب آفریقا در در مصب خود .. جلگه ها .. و .. دلتاهایی .. ایجاد می کنند.

۲۲- چرا برخی از رودهای آفریقا برای کشتیرانی مناسب نیستند؟ چون برخی از رودها در مسیر خود در جاهایی به شکست های بزرگ زمین برخورد می کنند.

۲۳- طولانی ترین رود جهان چه نام دارد؟ نیل (۶۶۹۵ کیلومتر)

۲۴- جدولی ترسیم کنید. سپس به طور گروهی و با همفکری یکدیگر ویژگی های طبیعی آفریقا و اروپا را مقایسه کنید. (وسعت، ناهمواری، آب و هوا، رودها و سواحل)

ویژگی های طبیعی	آفریقا	اروپا
وسعت	دومین قاره جهان	کم وسعت ترین قاره جهان
ناهمواری	کوه های بلند کمی دارد	شمال کوه های کم ارتفاع و جنوب کوه های بلند
آب و هوا	آب و هوای گرم	آب و هوای معتدل سرسبز و بدون بیابان
رودها	رودهای پر آب	پر آب و دائمی
سواحل	صاف و بدون بریدگی (خلیج)	بریدگی زیاد در سواحل

۲۵- آیا ویژگی های طبیعی یک ناحیه مثل آب و هوا، رودها، بریدگی سواحل، پستی و بلندی ها و پوشش گیاهی بر فعالیت های انسان و زندگی او تأثیر دارد؟ چگونه؟ **بله تمام فعالیت های انسانی مانند کشاورزی، تجارت، فعالیت های صنعتی همگی تحت تأثیر این عوامل قرار دارند.**

۲۶- ویژگی های طبیعی قاره اروپا برای فعالیت های انسانی مناسب تر است یا آفریقا؟ چرا؟ در کدام محیط انسان ها بیشتر باید تلاش کنند؟ **قاره اروپا، چون دارای رودهای پر آب و قابل کشتیرانی، آب و هوای مناسب، زمین حاصلخیز و بنادر و خلیج های فراوانی است. مردم آفریقا بیشتر باید تلاش کنند.**

۲۷- آیا انسان ها می توانند با مشکلات محیط طبیعی مقابله کنند و شرایط محیط را تحت کنترل (واپایش) خود در بیاورند؟ مثال بزنید. **بله می توانند، مانند مردم صحرای آفریقا که خود را با شرایط خشکی و کم آبی سازگار کرده اند.**

۲۸- قاره آفریقا.. **دومین**.. قاره وسیع جهان و محل تمدن های بزرگ است.

۲۹- قاره آفریقا نسبت به وسعت خود جمعیت .. **کمی** .. دارد.

۳۰- کدام بخش های آفریقا خالی از جمعیت است؟ **بخش های وسیعی از بیابان بزرگ آفریقا و جنگل های انبوه استوایی .**

۳۱- در پانصد سال گذشته چه عواملی جمعیت زیادی از قاره آفریقا را کم کرده است؟ **استعمار اروپائیان، نسل کشی گسترده، جنگ های داخلی و قحطی های پی در پی.**

۳۲- چه عواملی جلوی رشد جمعیت آفریقا را گرفته است؟ **عدم رعایت بهداشت، شیوع بیماری های مختلف و خشکسالی ها .**

۳۳- امروزه چه عواملی باعث رشد جمعیت و زاد و ولد در قاره آفریقا شده است؟ **بهبود واکسیناسیون و بهداشت**

۳۴- بیشتر مردم آفریقا از کدام نژاد هستند؟ **از نژاد سیاه پوست**

۳۵- در کدام قسمت آفریقا سفید پوستان زندگی می کنند؟ **مردم شمال آفریقا که در مجاورت دریای مدیترانه زندگی می کنند و بخش کوچکی از جنوب قاره آفریقا.**

۳۶- زبان مردم آفریقا چیست؟ **کشورهای شمال آفریقا مانند مصر، الجزایر و مراکش به زبان عربی صحبت می کنند. مردم سایر**

کشورها به زبان محلی یا به زبان کشورهای که قبلاً تحت نفوذ و استعمار آنها بوده اند (مانند فرانسوی یا انگلیسی) صحبت می کنند.

۳۷- دین مردم آفریقا چیست؟ **بیشتر مردم شمال آفریقا مسلمان هستند. مردم سایر مناطق آفریقا به دین مسیح یا مذاهب ابتدایی اعتقاد دارند.**

۳۸- قاره آفریقا از نظر منابع طبیعی فقیر است. صحیح () غلط (*)

۳۹- معادن مهم قاره آفریقا چیست؟ **نفت، طلا، الماس، مس و جنگل های انبوه**

۴۰- مهمترین عوامل خارجی در عدم پیشرفت قاره آفریقا چیست؟ **استعمار کشورهای اروپایی و غارت منابع آنها .**

۴۱- عوامل داخلی موثر در عدم پیشرفت قاره آفریقا را بنویسید. **شرایط سخت محیطی (جنگل های انبوه، بیابان های وسیع، آب و هوای گرم)، شیوع بیماریها، بیسوادی و آگاهی کم مردم، جنگ های داخلی و حکومت های وابسته و استبدادی .**

۴۲- کشورهای آفریقایی بیشتر صادر کننده چه محصولاتی هستند؟ **محصولات معدنی، کشاورزی و مواد اولیه .**

۴۳- علت رشد نکردن صنعت در قاره آفریقا چیست؟ **چون مواد اولیه خود را برای کارخانه های کشورهای صنعتی تولید می کنند.**

۴۴- محصولات گرمسیری و استوایی قاره آفریقا چیست؟ **قهوه، کائوچو و کائوچو**

۴۵- در اطراف دره نیل مزارع .. **پنبه** .. وجود دارد.

۴۶- جاذبه های مهم گردشگری آفریقا را بنویسید. **سواحل شمال آفریقا در کنار دریای مدیترانه، پارک های ملی (وحش) و آثار**

باستانی کشورهای قدیمی .

۴۷-الف) حدس بزنید تصویر (۱) کدام جاذبه های گردشگری افریقا را نشان می دهد؟
 اهرام سه گانه مصر که در دوران مصر باستان ساخته شده است و در شمال شهر قاهره قرار دارد
 این اهرام تنها بازمانده عجایب هفتگانه جهان است. همچنین مجسمه ابوالهول که از صخره
 یکپارچه ساخته شده دارای ۲۰ متر ارتفاع و ۷۰ متر طول دارد شکل آن مخلوطی از انسان و
 حیوان با پیکری از شیر، مزین به بال های عقاب و دارای سری شبیه زن می باشد.

ب) چرا زیتون از محصولات مهم مراکش است؟

چون مراکش دارای آب و هوای مدیترانه ای است و این آب و هوا برای کشت زیتون مناسب است.

۴۸-پرس و جو کنید: از کاکائو چه استفاده هایی می کنیم؟ در سراسر جهان از پودر کاکائو، شکلات درست می کنند و برای تهیه
 انواع کیک، انواع نوشیدنی ها همچنین برای تزئین مواد غذایی مختلف همراه با خامه از پودر کاکائو استفاده می شود. کاکائو
 دارای ماده آنتی اکسیدان و ضد سرطان است. بلژیک دارای بیشترین مصرف سرانه کاکائو می باشد.

۴۹-پرس و جو کنید: کائوچو چیست و از آن چه استفاده هایی می شود؟ کائوچو به نام های درخت لاستیک یا گیاه لاستیک
 شناخته می شود. شیره استخراج شده از این درخت منبع اصلی تولید لاستیک طبیعی است و کاربردهایی در ساخت لوازم خانگی،
 تجهیزات بیمارستانی، تولید اسباب بازی و صنایع هواپیمایی دارد.

۵۰-جدولی رسم کنید و با همفکری یکدیگر پس از خواندن متن این درس، افریقا و اروپا را در موارد زیر مقایسه کنید.

(وسعت، جمعیت، رشد جمعیت، محصولات کشاورزی، صنعت، منابع طبیعی و زیر زمینی)

آفریقا	اروپا	
دومین قاره جهان است	کم وسعت ترین قاره جهان است	وسعت
نسبت به وسعت جمعیت کمی دارد	یکی از متراکم ترین قاره جهان است	جمعیت
رشد جمعیت کم است	رشد کاهشی است	رشد جمعیت
بیشتر محصولات گرمسیری و استوایی تولید می شود	در همه جای اروپا به شیوه علمی رایج است	محصولات کشاورزی
صنعت رشدی نکرده است	از مناطق مهم صنعتی جهان است بخصوص غرب اروپا	صنعت
از نظر منابع طبیعی، غنی و ثروتمند هستند	منابع و مواد معدنی آن کمتر از افریقا است	منابع طبیعی
بیشتر صادر کننده منابع هستند	منابع آنها کم است نمی تواند نیازهای صنایع را تامین کنند	منابع زیرزمینی

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم

درس بیست و سوم (قاره آمریکا)

تهیه کننده: علی ندافی

۱-قاره آمریکا از .. **قطب شمال** .. تا نزدیکی .. **قطب جنوب** .. کشیده شده است.

۲-قاره آمریکا خود به چند قاره تقسیم می شود؟ دو قاره کوچکتر: آمریکای شمالی و آمریکای جنوبی.

۳-آمریکای شمالی و جنوبی چگونه به یکدیگر متصل شده اند؟ به وسیله خشکی باریکی که آمریکای مرکزی نامیده می شود به
 یکدیگر متصل هستند.

۴-قاره آمریکا بین کدام اقیانوس ها قرار دارد؟ اقیانوس آرام در غرب و اقیانوس اطلس در شرق.

۵-حفر کانال پاناما چه اهمیتی داشت؟ تا قبل از ساختن کانال پاناما، کشتی ها برای عبور از اقیانوس اطلس به اقیانوس آرام،
 مجبور بودند آمریکای جنوبی را دور بزنند. اما بعد از حفر این کانال، دو اقیانوس به هم مرتبط شدند.

۶-انواع ناهمواری های قاره آمریکا را بنویسید.

الف)چین خوردگی های جوان و مرتفع

ب)کوه های کم ارتفاع قدیمی

ج)سرزمین های پست و جلگه ای

- ۷- چین خوردگی های جوان و مرتفع قاره آمریکا کدامند و در کجا قرار دارند؟ رشته کوه های راکی (روشوز) در آمریکای شمالی و رشته کوه های آند در آمریکای جنوبی.
- ۸- چرا در چین خوردگی های جوان قاره آمریکا آتشفشان ها و زمین لرزه های فراوانی رخ می دهد؟ به دلیل نا آرام بودن پوسته زمین.
- ۹- دو توده کوهستانی قدیمی و کم ارتفاع در آمریکای شمالی و جنوبی کدامند؟ آمریکای شمالی، توده کوهستانی قدیمی آپالاش و آمریکای جنوبی، توده قدیمی برزیل قرار دارد.
- ۱۰- سرزمین های پست و جلگه ای در آمریکای شمالی و جنوبی از آبرفت کدام رودها بوجود آمده است؟ آمریکای شمالی رود می سی سی پی و آمریکای جنوبی رودهای آمازون و پارانا بوجود آمده است.
- ۱۱- چرا در قاره آمریکا انواع آب و هوا و پوشش گیاهی به چشم می خورد؟ چون قاره آمریکا از قطب شمال تا قطب جنوب کشیده شده است.
- ۱۲- انواع آب و هوای قاره آمریکا را بنویسید. آب و هوای قطبی و سرد، آب و هوای معتدل اقیانوسی، آب و هوای گرم و مرطوب و آب و هوای گرم و بسیار خشک.
- ۱۳- آب و هوای سرد و قطبی در کدام قسمت قاره آمریکا وجود دارد؟ نواحی نزدیک به قطب شمال در آمریکای شمالی و نواحی نزدیک به قطب جنوب در آمریکای جنوبی و بخش اعظم کشور کانادا آب و هوای سرد و قطبی دارند.
- ۱۴- آب و هوای معتدل اقیانوسی در کدام قسمت قاره آمریکا دیده می شود؟ چرا؟ در سواحل قاره آمریکا به دلیل مجاورت با دو اقیانوس آرام و اطلس.
- ۱۵- آب و هوای گرم و مرطوب در کدام قسمت قاره آمریکا دیده می شود؟ نواحی نزدیک به مدار استوا.
- ۱۶- پوشش گیاهی آب و هوای گرم و مرطوب در قاره آمریکا چیست؟ جنگل های انبوه آمازون.
- ۱۷- آب و هوای گرم و بسیار خشک در کدام مناطق قاره آمریکا وجود دارد؟ در آمریکای شمالی، بیابان نوادا و در آمریکای جنوبی بیابان آتاکاما.
- ۱۸- مهمترین رود آمریکای شمالی چه نام دارد و به کجا می ریزد؟ رود می سی سی پی و به خلیج مکزیک می ریزد.
- ۱۹- در آمریکای شمالی رود .. می سی سی پی .. از طویل ترین رودهای جهان است.
- ۲۰- رود می سی سی پی چه نقشی در اقتصاد آمریکای شمالی دارد؟ نقش مهمی در حمل و نقل کالا و منابع و تجارت از طریق کشتیرانی دارد.
- ۲۱- مهمترین رود آمریکای جنوبی را نام ببرید؟ آمازون
- ۲۲- پر آب ترین رود دنیا چه نام دارد؟ آمازون
- ۲۳- چه ماهی هایی در رود آمازون زندگی می کنند؟ ماهی های آب شیرین، مارهای آبی و گربه ماهی های غول پیکر.
- ۲۴- کدام بخش از آب و هوا و پوشش گیاهی قاره آمریکا عیناً مانند افریقا است؟ چرا؟ آمریکای مرکزی و جنوبی چون هر دو به خط استوا نزدیک هستند.
- ۲۵- رود آمازون به کدام اقیانوس می ریزد؟ با استفاده از اطلس بگویند این رود در کدام کشور آمریکای جنوبی جریان دارد؟ به اقیانوس اطلس می ریزد و در کشور برزیل جریان دارد.
- ۲۶- آیا قبل از مهاجران سفید پوست به آمریکا در آنجا تمدنی بوده است؟ قاره آمریکا، از زمان های بسیار دور و خیلی قبل از آنکه مهاجران و مهاجران سفید پوست اروپایی وارد آنجا شوند، بستر شکل گیری برخی تمدن های بزرگ در خود بوده است.
- ۲۷- چند درصد از مردم جهان در قاره آمریکا زندگی می کنند؟ ۱۵ درصد
- ۲۸- بیشتر جمعیت قاره آمریکا در کجا زندگی می کنند؟ در جلگه های حاصلخیز مثل می سی سی پی و بنادر و شهرهای ساحلی نزدیک اقیانوس.

۲۹-مردم قاره آمریکا از چه نژاد و تیره ای هستند؟ **بومیان، سیاه پوستان، سفیدپوستان و دورگه ها.**

۳۰-بومیان قاره آمریکا .. **سرخ پوست** .. گفته می شود.

۳۱-سیاه پوستان آمریکا از کجا، توسط چه کسانی و به چه منظور به این قاره آورده شده اند؟ **آنها در واقع فرزندان و نوادگان بردگان آفریقایی اند که در دوران استعمار توسط اروپائیان به اجبار و برای کار در مزارع کشاورزی و معادن به این قاره آورده شده اند.**

۳۲-سیاه پوستان آمریکا برای رسیدن به چه هدفی سالها مبارزه کردند؟ **علیه سیاست های تبعیض نژادی**

۳۳-تبعیض نژادی در آمریکا برای سیاه پوستان چگونه است؟ **سیاه پوستان اگر چه سال ها با مبارزه علیه سیاست های تبعیض نژادی در آمریکا، تا حدودی موفق شدند حقوقی برابر با سفیدپوستان به دست بیاورند و قوانین ظالمانه را تغییر دهند، اما همچنان تبعیض نژادی یکی از مشکلات اساسی در آمریکاست.**

۳۴-چه کسانی قاره آمریکا را کشف و تصرف کردند؟ **سفید پوستان اروپایی**

۳۵-اکثریت جمعیت سفید پوست آمریکا را اروپائیان تشکیل می دهند. صحیح(*) غلط ()

۳۶-منظور از دورگه ها در آمریکا چه کسانی هستند؟ **مردمی هستند که از اختلاط نژادها و ملیت های گوناگون بوجود آمده اند.**

۳۷-زبان و فرهنگ غالب مردم در آمریکای شمالی چیست؟ **زبان غالب مردم آمریکای شمالی انگلیسی است و به سبب مهاجرت انگلیسی ها به این بخش، فرهنگ آنگلو ساکسون غلبه دارد.**

۳۸-در آمریکای مرکزی و جنوبی چه زبان هایی رواج دارد؟ **به سبب مهاجرت اسپانیایی ها و پرتغالی ها، زبان های اسپانیولی و پرتغالی غلبه دارد.**

۳۹-به کدام قسمت از قاره آمریکا، آمریکای لاتین گفته می شود؟ چرا؟ **چون ریشه زبان آنها (اسپانیایی و پرتغالی) لاتین است، به آمریکای مرکزی و جنوبی آمریکای لاتین گفته می شود.**

۴۰-اکثر مردم قاره آمریکا پیرو چه دینی هستند؟ **اکثر مردم قاره آمریکا پیرو دین مسیح (ع) هستند.**

۴۱-در آمریکای شمالی مذهب .. **پروتستان** .. و در آمریکای لاتین، مذهب .. **کاتولیک** .. رواج دارد.

۴۲-کشورهای ایالات متحده آمریکا و کانادا از نظر اقتصادی جز کدام کشورها هستند **کشورهای پیشرفته صنعتی جهان**

۴۳-آمریکا و کانادا جزء کشورهای گروه هشت می باشند. صحیح(*) غلط ()

۴۴-آمریکا یکی از بزرگترین کشورهای بدهکار جهان است. صحیح(*) غلط ()

۴۵-کشاورزی ایالات متحده آمریکا، کشاورزی .. **صنعتی** .. و .. **تجاری** .. است.

۴۶-کشور ایالات متحده آمریکا بزرگترین تولید کننده و صادر کننده چه چیزی است؟ **صادر کننده گندم و ذرت و تولید کننده انواع گوشت و لبنیات .**

۴۷-کشورهای ایالات متحده آمریکا و کانادا تولید کننده و صادر کننده چه نوع کالاهایی هستند؟ **تجهیزات صنعتی و ماشین آلات، خودرو، صنایع غذایی، مواد شیمیایی و کالاهای الکترونیکی .**

۴۸-در سال های اخیر از "قدرت نرم" و اقتصاد آمریکا کاسته شده است. صحیح(*) غلط ()

۴۹-چرا در ایالات متحده آمریکا و کانادا شهرهای بزرگ رشد کردند؟ **به دلیل رونق تجارت داخلی و جهانی.**

۵۰-مهمترین عواملی که موجب پیشرفت و توسعه آمریکای شمالی و تبدیل آن به یک قدرت بزرگ اقتصادی در جهان شد چیست؟
۱- **اروپائیان مهاجر که به این سرزمین وارد شدند با خود دانش ها و مهارت ها و سرمایه هایی را به همراه آوردند و توانستند از منابع طبیعی و سرزمین های نو، به خوبی استفاده کنند.**

۲- **آمریکای شمالی، معادن زیرزمینی و منابع طبیعی فراوان، زمین های وسیع قابل کشت، رودهای پر آب و آب و هوای مناسب برای فعالیت های اقتصادی داشت.**

۳- در جنگ جهانی دوم، اغلب کشورهای اروپایی ویران شدند اما ایالات متحده آمریکا از جنگ دور بود و چندان آسیب ندید و توانست از رقیبان خود جلو بیفتد.

۴- پس از جنگ جهانی دوم، ایالات متحده آمریکا بر قدرت های اروپایی پیشی گرفت و جانشین آنها در تسلط و غارت منابع کشورهایی شد که قبلاً مستعمره اروپا بودند.

۵- آمریکا و کانادا طی سالیان طولانی نیروهای متخصص و دانشمندان سایر کشورها را به کشور خود برای تحصیل و کار جذب کردند و از این راه توانستند به پیشرفت اقتصادی و صنعت خود کمک کنند.

۵۱- پر جمعیت ترین شهر ایالات متحده آمریکا کدام شهر است؟ نیویورک

۵۲- مردم بیشتر شهرهای آمریکا با چه مشکلاتی مواجه هستند؟ حاشیه نشینی و هزینه های بالای بهداشت، درمان و مسکن.

۵۳- مرکز اصلی سازمان ملل متحد در شهر .. نیویورک .. واقع شده است.

۵۴- مجسمه آزادی (نماد ایالات متحده آمریکا) در کدام شهر قرار دارد؟ نیویورک

۵۵- اقتصاد آمریکای لاتین چگونه است؟ آمریکای لاتین از نظر منابع طبیعی و ذخایر معدنی بسیار غنی است اما کشورهای آمریکای لاتین به دلایل مختلف نتوانسته اند به پیشرفت های صنعتی در حد آمریکای شمالی دست یابند.

۵۶- به چه دلایلی کشورهای آمریکای لاتین نتوانسته اند به پیشرفت های صنعتی در حد آمریکای شمالی برسند؟ استعمار از یک سو و حکومت های وابسته به بیگانه و استبدادی در این کشورها.

۵۷- کشورهای آمریکای لاتین اغلب تولید کننده و صادر کننده چه کالاهایی هستند؟ مواد اولیه و صنعتی و محصولات کشاورزی.

۵۸- کشورهای تولید کننده و صادر کننده قهوه و نیشکر آمریکای لاتین را نام ببرید؟ آرژانتین، برزیل و کوبا .

۵۹- کدام کشورهای آمریکای لاتین وضعیت اقتصادی بهتری دارند؟ برزیل، آرژانتین، ونزوئلا و کلمبیا.

۶۰- برخی از کشورهای آمریکای مرکزی که جزیره ای هستند، از راه .. گردشگری .. ، درآمد خوبی کسب می کنند.

۶۱- جاذبه های گردشگری قاره آمریکا را بنویسید؟ قاره آمریکا به دلیل تنوع بسیار زیاد محیطی و داشتن غارها، آبشارها، سواحل، جنگلها و رودها، جاذبه های گردشگری طبیعی بسیار زیادی دارد و مراکز تفریحی، پارک ها و موزه های حیات وحش در کشورهای این قاره، فراوان اند.

۶۲- همفکری کنید و به طور گروهی با ترسیم یک جدول مقایسه ای، مختصراً پاسخ دهید.

الف) آمریکای شمالی و جنوبی از نظر ویژگی های طبیعی چه شباهت هایی دارند؟ چه تفاوت هایی دارند؟

ویژگی های طبیعی	آمریکای شمالی	آمریکای جنوبی
شباهت	هر دو دارای جلگه های وسیع، رودهای پر آب، رشته کوههای بلند در سمت غرب و توده های کم ارتفاع و قدیمی در سمت شرق میباشند	
تفاوت	بعلت نزدیکی به قطب شمال دارای آب و هوای سرد قطبی است و همچنین دارای آب و هوای معتدل	آب و هوای گرم و مرطوب استوایی و جنگل های انبوه

ب) آمریکای شمالی و جنوبی از نظر دین، زبان و فرهنگ چه تفاوت هایی دارند؟

دین، زبان و فرهنگ	آمریکای شمالی	آمریکای جنوبی
تفاوت	بیشتر مردم دارای مذهب پروتستان هستند. فرهنگ انگلوساکسون و زبان مردم انگلیسی می باشد.	بیشتر مردم مذهب کاتولیک هستند. فرهنگ لاتین و زبان مردم اسپانیایی و پرتغالی می باشد.

پ) آمریکای شمالی و جنوبی از نظر اقتصادی چه تفاوت عمده ای دارند؟

دین، زبان و فرهنگ	آمریکای شمالی	آمریکای جنوبی
تفاوت	از نظر اقتصادی و صنعتی بسیار پیشرفته هستند. دارای کشاورزی صنعتی و تجاری هستند. تولید کنندگان و صادر کنندگان تجهیزات صنعتی، صنایع غذایی و ... می باشند.	از نظر اقتصادی رشد زیادی نکرده اند. اغلب تولید کننده و صادر کننده مواد اولیه می باشند و اوضاع اقتصادی خوبی ندارند.

۶۳- دو کشور وسیع قاره آمریکای شمالی کدامند؟ چند کشور از آمریکای مرکزی و جنوبی نام ببرید؟
آمریکای شمالی: ایالات متحده آمریکا، کانادا

آمریکای مرکزی: پاناما، کوبا
آمریکای جنوبی: آرژانتین و برزیل

۶۴- فکر کنید تصویر شماره (۱) کدام جاذبه گردشگری آمریکا را نشان می دهد.
آبشار نیاگارا را نشان می دهد این آبشار در مرز کشور آمریکا و کانادا قرار دارد
و از دو آبشار بزرگ و کوچک تشکیل شده است، آبشار بزرگ در کانادا (پهنای ۷۹۰ متر)
و کوچک در آمریکا (پهنای ۳۲۰ متر) قرار دارند علت شهرت این آبشار بخاطر عریض
بودن آن است.

۶۵- به نظر شما مهاجرت متخصصان و دانشمندان یک کشور به کشور دیگر، چه نتایج و پیامدهایی برای دو کشور مبدأ و مقصد دارد؟
مهاجرت متخصصان و دانشمندان (فرار مغزها) یک کشور می تواند ضربه سنگینی را بر پیکر اقتصاد کشور وارد کند. آنها با پول و
امکانات کشورشان تحصیل می کنند و بعد دست به مهاجرت می زنند، دانش، تخصص و مهارت خود را به جای مردم کشور خودشان
در اختیار کشورهای صنعتی (مقصد) قرار می دهند. و موجب عقب ماندگی کشور خود و پیشرفت و توسعه کشورهای مبدأ می شوند.

سوالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس بیست و چهار (قاره استرالیا و اقیانوسیه) تهیه کننده: علی ندافی

۱- کوچکترین قاره روی زمین چه نام دارد؟ اقیانوسیه

۲- اقیانوسیه به کجا گفته می شود؟ برخی از صاحب نظران، استرالیا و جزایری را که در نزدیکی آن در اقیانوس آرام قرار گرفته،
اقیانوسیه می نامند و آنرا یک یک قاره، محسوب می کنند.

۳- کم وسعت ترین و کم جمعیت ترین قاره های مسکونی جهان .. استرالیا .. و .. اقیانوسیه .. هستند.

۴- قاره اقیانوسیه در کجا قرار دارد؟ منتهی الیه جنوب شرقی قاره آسیا

۵- یکی از جزایر مهم و بزرگ اقیانوسیه، کشور .. نیوزیلند .. است.

۶- به طور گروهی، استرالیا و نیوزیلند را در یک اطلس، پیدا کنید. سپس هر گروه، چند جزیره دیگر در اقیانوسیه نام ببرید. تاسمانی،
فیجی، ساموا، تونگا، گوام، ماریانا، کارولین و سلیمان

۶- قاره استرالیا و اقیانوسیه در کدام نیمکره قرار دارد؟ چرا؟ نیمکره جنوبی چون در جنوب خط استوا قرار دارد.

۷- استرالیا از اطراف به کدام اقیانوس ها مربوط می شود؟ اقیانوس هند و اقیانوس آرام

۸- استرالیا از نظر ناهمواری تقریباً سرزمینی .. هموار .. است.

۹- رشته کوه های استرالیا در کدام قسمت این کشور دیده می شود؟ در شرق و به موازات ساحل

۱۰- بزرگترین صخره مرجانی دنیا در کدام قسمت استرالیا قرار دارد؟ توضیح دهید؟ در شمال شرقی استرالیا بزرگترین صخره
مرجانی دنیا، به شکل دیواری از آب های اقیانوس آرام سر بر آورده است. این صخره بیش از ۲۰۰۰ کیلومتر طول دارد و صدها نوع
ماهی در اینجا زندگی می کنند.

به نقشه نگاه کنید و به پرسش ها، پاسخ دهید.

۱۱- رشته کوه های نسبتاً مرتفع در کدام سمت استرالیا و به موازات ساحل کدام اقیانوس، کشیده شده اند؟ در شرق و به
موازات اقیانوس آرام

۱۲- در نیمه غربی استرالیا چه نوع ناهمواری وجود دارد؟ فلات غربی و بیابان بزرگ ویکتوریا

۱۳- جلگه مرکزی استرالیا از آبرفت های کدام رود، پدید آمده است؟ این رود به کجا می ریزد؟ رود دارلینگ و به خلیج
بزرگ استرالیا می ریزد.

۱۴- پهناورترین بیابان استرالیا چه نام دارد؟ بیابان بزرگ ویکتوریا.

۱۵- نیوزیلند کشوری کوهستانی است. صحیح (*) غلط ()

۱۶- رشته کوه معروف نیوزیلند چه نام دارد؟ رشته کوه های آلپ جنوبی.

۱۷- بلندترین قله نیوزیلند چه نام دارد؟ کوک

۱۸- استرالیا با وجود وسعت زیاد جمعیت بسیار کمی دارد. صحیح (*) غلط ()

۱۹- اکثر جمعیت نیوزیلند و استرالیا را چه کسانی تشکیل می دهند؟ مهاجران اروپایی و درصد کمی بومیان .

۲۰- زبان رسمی استرالیا چیست؟ انگلیسی

۲۱- چرا در استرالیا زبان های مختلفی تکلم می شود؟ به دلیل مهاجر پذیر بودن .

۲۲- زبان رسمی نیوزیلند چیست؟ انگلیسی

۲۳- دین مردم استرالیا و نیوزیلند چیست؟ مسیحی است ولی پیروان سایر ادیان نیز در آنجا زندگی می کنند.

۲۴- اقتصاد استرالیا و نیوزیلند چگونه است؟ استرالیا و نیوزیلند جزء کشورهای پیشرفته صنعتی در جهان هستند . قاره استرالیا دارای منابع و معادن فراوانی است.

۲۵- چه عاملی موجب پیشرفت های اقتصادی در استرالیا شده است؟ انتقال سرمایه و فناوری توسط مهاجران اروپایی به این سرزمین.

۲۶- استرالیا تولید کننده و صادر کننده بزرگ .. گندم .. در جهان است.

۲۷- کشاورزی در استرالیا چگونه انجام می شود؟ به روش صنعتی و با استفاده از ماشین آلات صورت می گیرد.

۲۸- مهمترین صادرات استرالیا و نیوزیلند چیست؟ محصولات دامی به ویژه گوشت و پشم .

۲۹- صنعت در استرالیا و نیوزیلند .. پیشرفته .. است.

۳۰- دو بندر مهم استرالیا را نام برده و بگوئید کدام صنایع در آنجا دیده می شود؟ بندر سیدنی و ملبورن - صنایع مهم کشتی سازی و صنایع شیمیایی .

۳۱- جاذبه های گردشگری استرالیا و نیوزیلند را بنویسید؟ به دلیل وجود ساحل طولانی و تنوع محیطی و گونه های جانوری

جاذبه های طبیعی زیادی برای گردشگران دارند و ساختن امکانات تفریحی و گردشگری باعث شده است که گردشگران بتوانند به خوبی از این محیط ها استفاده کنند.

۳۳- چند مورد از شباهت ها و تفاوت های طبیعی، اقتصادی، جمعیتی، فرهنگی و ... استرالیا و نیوزیلند را بیان کنید.

از لحاظ طبیعی: استرالیا دارای سرزمین هموار است ولی نیوزیلند کشوری کوهستانی می باشد

از لحاظ اقتصادی: استرالیا و نیوزیلند هر دو جزء کشورهای پیشرفته صنعتی می باشند.

از لحاظ جمعیتی و فرهنگی: هر دو جمعیت کمی دارند و اکثر آنها از مهاجرین اروپایی هستند زبان هر دو انگلیسی و پیرو دین مسیح می باشند.

۳۳- چرا نام رشته کوه های آلپ جنوبی یا برخی از شهرها و مناطق استرالیا و نیوزیلند با مکان ها و نواحی اروپا هم نام است؟ چون

این قاره توسط اروپائیان کشف شده و اکثریت جمعیت استرالیا و نیوزیلند را مهاجران اروپایی تشکیل می دهد، لذا نام آنها توسط

این افراد گذاشته شده است و آنها نیز نام های مناطق و شهرها کشور خودشان را برگزیده اند.

اردیبهشت ۱۴۰۰

Motaleat808

استفاده از این سؤالات با ذکر یک صلوات